

دفتر اول

کلیات حقوق جزای عمومی

فصل اول

«تعاریف»

تست‌های تألیفی فصل اول

❏ مثال ۱: آیا یک کشور می‌تواند به جرایم بیگانگان که در خارج از قلمرو آن دولت مرتکب جرم می‌شوند رسیدگی کند؟

(۱) خیر هرگز چنین اقدامی صورت نخواهد گرفت.

(۲) بله، همیشه می‌تواند رسیدگی کند

(۳) بله، اگر آن جرم به زیان آن کشور باشد.

(۴) خیر، برخلاف مقررات بین‌المللی است.

❏ پاسخ: گزینه «۳» همان‌طور که در تعریف ذکر شد اگر جرمی توسط بیگانگان و اتباع دیگر کشورها صورت گیرد و در صورتی که به زیان کشور باشد

آن کشور می‌تواند به آن جرم رسیدگی کرده و مرتکب را مورد محاکمه قرار دهد؛ حتی اگر در خارج از قلمرو آن کشور باشد.

❏ مثال ۲: کدام یک از اصول زیر در قوانین جزایی ایران مورد توجه قرار گرفته است؟

(۲) اصل صلاحیت شخصی

(۱) اصل صلاحیت سرزمینی

(۴) همه موارد

(۳) جنبه‌ی مثبت صلاحیت شخصی

❏ پاسخ: گزینه «۴» همه موارد ذکر شده در قوانین جزایی مورد تأیید و توجه قرار گرفته است.

فصل دوم

«همبستگی‌های حقوق جزای عمومی»

تست‌های تألیفی فصل دوم

❏ مثال ۱: به وجود آمدن اقدامات تأمینی و تربیتی به سبب تأثیر کدام یک از رشته‌های زیر بر حقوق جزا و قانون‌گذاری بوده است؟

- (۱) جرم‌یابی (۲) پزشکی قانونی (۳) جرم‌شناسی (۴) حقوق جزای اختصاصی

❏ پاسخ: گزینه «۳» جرم‌شناسی باعث تحول در سیستم جزایی و جنایی در اغلب کشورها و تمایل بیشتر آنها در جهت پیشگیری و درمان مجرمیت است که جرم‌شناسی با اقدامات تأمینی سعی در اصلاح بزهکاران و جلوگیری از تکرار جرم توسط آنها می‌کند.

❏ مثال ۲: بررسی اصول کلی حاکم بر جرایم در قلمرو مطالعاتی کدام یک از رشته‌های زیر قرار دارد؟

- (۱) حقوق جزای عمومی (۲) کیفرشناسی (۳) حقوق جزای اختصاصی (۴) جرم‌یابی

❏ پاسخ: گزینه «۱» حقوق جزای عمومی به بررسی و مطالعه اصول و قواعد کلی مشترک حاکم بر همه‌ی جرایم در قلمرو مطالعاتی این رشته می‌پردازد. در واقع عمومی بودن حقوق جزای عمومی ریشه در همین امر دارد.

❏ مثال ۳: کدام یک از رشته‌های زیر به عنوان پل ارتباطی جرم‌شناسی و حقوق جزا شناخته می‌شود؟

- (۱) کیفرشناسی (۲) جرم‌یابی (۳) سیاست جنایی (۴) زیست‌شناسی کیفری

❏ پاسخ: گزینه «۳» همان‌طور که ذکر شد، پل ارتباطی بین حقوق جزا و جرم‌شناسی رشته‌ای به نام سیاست جنایی است.

فصل سوم

«منابع حقوق جزای عمومی»

تست‌های تألیفی فصل سوم

کلمه مثال ۱: با توجه به ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری آیا آراء وحدت رویه هیئت عمومی برای دادگاه‌های لازم‌الاتباع می‌باشد؟

(۱) بستگی به نظر دادگاه رسیدگی کننده دارد.

(۲) دادگاه نمی‌تواند اعمال نظر کند و باید از رأی وحدت رویه پیروی کند.

(۳) اگر توسط قوهی مقننه به تصویب برسد لازم‌الاتباع است.

(۴) اصولاً آراء وحدت رویه جنبه‌ی ارشادی دارند و لازم‌الاتباع نیستند.

☒ **پاسخ:** گزینه «۲» همان‌طور که از صراحت ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مشخص است، آراء وحدت رویه لازم‌الاتباع بوده و در حکم قانون می‌باشد و قضات، مکلف به تبعیت از آن هستند.

کلمه مثال ۲: آیا می‌توان براساس معاهده‌ای که دولت ایران با چند کشور دیگر منعقد می‌کند و به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد، عملی را در

داخل کشور جرم دانست و مرتکب آن را محاکمه کرد؟

(۱) چون این قرارداد در خارج منعقد شده نمی‌تواند تأثیری در داخل کشور داشته باشد.

(۲) اگر آن جرم جنبه‌ی بین‌المللی داشته باشد می‌توان بر اساس معاهده حکم کرد

(۳) چون معاهده به تصویب مجلس رسیده در هر حال در حکم قوانین داخلی و لازم‌الاتباع می‌باشد.

(۴) اگر مجرم به خارج از ایران فرار کرده باشد آنگاه می‌توان معاهده را اجرا کرد.

☒ **پاسخ:** گزینه «۳» با توجه به صراحت ماده ۹ قانون مدنی که معاهداتی را که بر طبق قانون اساسی بین دولت ایران و سایر دول منعقد شده باشد در حکم قانون دانسته است و همچنین چون این معاهدات به تصویب مجلس می‌رسند، در هر صورت برای محاکم قضایی، چه در داخل و چه در خارج، لازم‌الاتباع می‌باشد.

فصل چهارم

« مفاهیم حقوق جزا و ویژگی‌های کلی آن »

تست‌های تألیفی فصل چهارم

❏ مثال ۱: منظور از توصیف مجرمانه چیست؟

- (۱) تعریف و تبیین مسائل عام حقوق جزا
(۲) تعریف و مشخص کردن سازمان‌ها و نهادهای تعقیب کننده جرایم
(۳) تعیین اوصاف افعالی که جامعه ارتکاب آنها را تحمل و قبول نمی‌کند. (۴) نحوه مبارزه با افعال و اقدامات ضد اجتماعی
- ❏ پاسخ: گزینه «۳» توصیف مجرمانه در واقع کوشش قدرت عمومی در راستای اعمال حقوق جزا است و آن تعیین اعمالی است که اهمیت آنها برخوردار از ضمانت اجرای کیفری را توجیه می‌کند این همان توصیف مجرمانه است؛ پس از این اقدام، نوبت به تنظیم سیاستی می‌رسد که به مبارزه با افعال ضد اجتماعی جامعه عمل می‌پوشاند.

❏ مثال ۲: منظور از بزهکاری ظاهری چیست؟

- (۱) تعداد مراعات و شکایات به نیروهای انتظامی و سایر ضابطان در زمان و مکانی معین
(۲) جرایمی که به صورت علنی در مکان‌های شلوغ ارتکاب می‌یابد.
(۳) تعداد پرونده‌های مورد رسیدگی قرار گرفته در مراجع قضایی
(۴) وضع ظاهری مجرمینی که به لحاظ شکل و ظاهرشان بتوان پی مجرمیت‌شان برد.
- ❏ پاسخ: گزینه «۱» منظور از بزهکاری ظاهری تعداد مراعات و شکایاتی است که در یک زمان معین و در یک مکان معین به نیروهای انتظامی و سایر ضابطان ارائه می‌شود. و در واقع چون دستیابی به آمار دقیق جرایم ارتكابی امکان‌پذیر نیست این آمارها می‌تواند راهنمای حقوقدانان در بررسی یک جامعه و شرایط آن جامعه باشد.

❏ مثال ۳: کدام یک از گزینه‌های زیر غلط است؟

- (۱) آمار جنایی مبین شدت و اهمیت جرم است.
(۲) پدیده مجرمانه باید در قانون پیش‌بینی شده باشد.
(۳) رفتارهایی که در خارج از قلمرو حقوق کیفری با الگوهای عموم مردم منطبق نباشد کژروی نامیده شده است.
(۴) مفهوم نظم اجتماعی در همه زمان یکسان و ثابت است و دچار تغییر نمی‌شود.
- ❏ پاسخ: گزینه «۴» نظم اجتماعی مفهومی نسبی دارد و با توجه به شرایط زمانی و مکانی تغییر می‌یابد. در واقع نظم اجتماعی با سیاست و در زمان رابطه‌ای نزدیک دارد.

❏ مثال ۴: کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) قدرت عمومی هنگامی می‌تواند به مبارزه با بزهکاری مبادرت کند که پیش از آن حدود بزهکاری را تعیین کرده باشد.
(۲) هر دولتی سیاست جنایی خاص خود را دارد.
(۳) واکنش اجتماعی در همه دوران‌ها به شکل یکسان و یکنواخت خواهد بود.
(۴) واکنش جامعه علیه بزهکاری باید در مرزهای قانونی باشد.
- ❏ پاسخ: گزینه «۳» در واقع واکنش اجتماعی در هر عصر و زمانی و با توجه به شرایط مکان و زمان آن عصر تغییر می‌کند و جنبه‌های قانونی خاصی به خود می‌گیرد چون هر دولتی سیاست جنایی خاص خود را دارد.

❏ مثال ۵: منظور از تدابیر پیشگیرانه در سیاست جنایی مؤثر چیست؟

- (۱) تشدید سیاست و گسترش تدابیر عمومی پیشگیری اجتماعی
(۲) تدابیر جلوگیری و مبارزه با جرم به صورت فردی
(۳) مبارزه با علل و عوامل محیطی جرم‌زا
(۴) همه موارد
- ❏ پاسخ: گزینه «۴» تدابیر پیش‌گیرنده، هم از بعد اجتماعی و از بعد فردی به ریشه‌کنی و مبارزه با علل و عوامل جرم‌زا می‌پردازد و بر آن است که با سالم‌سازی محیط‌های آلوده به فساد و ریشه‌کنی عوامل جرم‌زا و اقدامات پیشگیری‌کننده دیگر، در سطح فردی به مبارزه با عوامل جرم‌زا بپردازد و از این طریق نظم جامعه استوار شود.

❏ مثال ۶: منظور از پیشگیری اختصاصی در اجرای مجازات‌ها چیست؟

- (۱) برانگیختن احساس تنبیه و پشیمانی در بزهکار و جلوگیری از تکرار جرم توسط وی
- (۲) منصرف کردن بزهکاران بالقوه و عبرت‌پذیری آنها از اجرای مجازات‌ها
- (۳) اختصاص دادن مجازات‌های خاص به گروهی از مجرمین خطرناک.
- (۴) جلوگیری از آثار و عوامل جرم‌زا در سطح جامعه در زمانی خاص.

❏ پاسخ: گزینه «۱» پیش‌گیری اختصاصی در مورد همان بزهکاری رخ می‌دهد که مجازات بر وی اعمال شده است. مجازات‌ها باید طوری اجرا شود که احساس تنبیه و پشیمانی در بزهکار را در برداشته و بازداشتن او از تکرار فعل مجرمانه را به دنبال داشته باشد. در واقع همان‌طور که پیش‌گیری عمومی باید مورد توجه سیاست جنایی قرار گیرد (که همان ارباب و آثار عبرت‌انگیز در دیگران علاوه بر بزهکار است)، پیشگیری اختصاصی و اصلاح بزهکار نیز باید مورد توجه و برنامه‌ریزی سیاست جنایی قرار گیرد.

❏ مثال ۷: یک دیوانه مرتکب جرم قتل عمد شده است در این صورت:

- (۱) مجازات او همان مجازاتی خواهد بود که برای سایر اشخاص در جرم قتل عمد پیش‌بینی شده است.
- (۲) با توجه به این که جرم قتل عمد جامعه را آشفته می‌سازد نمی‌توان او را مجازات نکرد.
- (۳) اگر شخص مقتول دارای وارث باشد مجازات یا عدم مجازات مجنون با تصمیم آن‌ها خواهد بود.
- (۴) چون مجنون به طور کلی فاقد مسئولیت کیفری است نمی‌توان او را مجازات کرد.

❏ پاسخ: گزینه «۴» مسئولیت جزایی یکی از ارکان حقوق جزای عمومی است. در واقع، بدون مسئولیت کیفری هیچ مجازاتی اعمال نخواهد شد، به همین دلیل قبل از پیگیری جرم، باید به اوضاع و احوال مرتکب آن واقف بود تا بتوان او را مجازات کرد. زیرا نتیجه‌ای که از مجازات‌ها مدنظر است بدون وجود مسئولیت کیفری هرگز به دست نخواهد آمد. پس هیچ‌گاه کسی که مسئولیت جزایی ندارد مجازات نخواهد شد.

❏ مثال ۸: کدام یک از موارد زیر از امتیازات اصل قانونی بودن جرم و مجازات نیست؟

- (۱) اصل تفکیک قوا رعایت می‌شود.
- (۲) آزادی‌های افراد مورد احترام قرار می‌گیرد.
- (۳) افراد به حدود مسئولیت‌های خود آگاهی می‌یابند.
- (۴) قضات در اعمال مجازات و میزان آن اختیار کامل پیدا می‌کنند.

❏ پاسخ: گزینه «۴» این گزینه برخلاف اصل تفکیک قواست. در واقع، قاضی فقط بر اساس قانون می‌تواند اعمال مجازات کند؛ به همین دلیل این اختیار برخلاف اصل قانونی بودن است که هر جرم باید توسط قانون تعریف شود و میزان مجازات هر جرم نیز توسط قانون معین شود.

فصل پنجم

«اهداف حقوق جزای عمومی و ویژگی‌های آن»

تست‌های تألیفی فصل پنجم

که مثال: منظور از شخصی بودن قواعد حقوق جزا چیست؟

- (۱) اجرای قوانین کیفری نسبت به شخص مجرم
(۲) اجرای قوانین کیفری در مورد اتباع یک کشور چه در داخل و چه در خارج کشور
(۳) اجرای قوانین کیفری در مورد اشخاص حقوقی
(۴) اجرای قوانین کیفری اشخاصی که قانون تعیین می‌کند.
- ✓ پاسخ: گزینه «۲» قوانین کیفری از اصل شخصی بودن تبعیت می‌کنند؛ بدین معنی که قوانین کیفری نسبت به کلیه اتباع یک کشور چه در داخل و چه در خارج از آن اجرا خواهد شد. ماده ۷ ق.م.ا نمایان‌گر این اصل در حقوق جزای ایران است.

تست‌های تألیفی دفتر اول

که ۱- کدام یک از مباحث حقوق جزا بیشتر به پیشگیری از جرم و تکرار آن می‌پردازد؟

- (۱) اقدامات تأمینی (۲) مسئولیت کیفری (۳) حقوق جزای اختصاصی (۴) مجازات‌ها

که ۲- این اصل که اگر «ایرانی در کشور دیگری مرتکب جرم شود رسیدگی به جرم او در صلاحیت دادگاه‌های ایران خواهد بود» نشان‌گر کدام یک از اصول حقوق جزای بین‌الملل است؟

- (۱) جنبه‌ی منفی صلاحیت سرزمینی (۲) جنبه‌ی مثبت صلاحیت سرزمینی
(۳) جنبه‌ی منفی صلاحیت شخصی (۴) جنبه‌ی مثبت صلاحیت شخصی

که ۳- کدام یک از رشته‌های زیر به شناخت علت‌های وقوع بزه و درمان آن می‌پردازد؟

- (۱) کیفرشناسی (۲) جرم‌یابی (۳) جرم‌شناسی (۴) متون اداری

که ۴- تمایز سیاست کیفری و سیاست جنایی در چه موردی است؟

- (۱) سیاست کیفری مربوط به جامعه‌ای معین است ولی سیاست جنایی مربوط به همه جوامع
(۲) سیاست کیفری در محدوده قوه قضائیه است ولی سیاست جنایی در محدوده دولت به مفهوم عام آن
(۳) سیاست کیفری مربوط به مجازات‌هاست ولی سیاست جنایی مربوط اصول حاکم بر مجازات‌ها
(۴) تفاوتی میان این دو رشته نیست و فقط تفاوت اصطلاحی و لغوی است.

که ۵- کدام یک از قوانین زیر به مسائل عام حقوق جزا می‌پردازد؟

- (۱) قانون تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب ۱۳۷۵
(۲) قانون حدود قصاص مصوب ۱۳۷۰
(۳) کتاب اول قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲
(۴) قانون جرایم رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۸

که ۶- در مواردی که مجلس اختیار وضع قوانین را به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض می‌کند، تعیین مدت اجرای قانون با چه مرجعی است؟

- (۱) خود کمیسیون (۲) رئیس قوه قضائیه (۳) مجلس شورای اسلامی (۴) مجلس شورای نگهبان

که ۷- در کدام یک از گزینه‌های زیر همه موارد جزء منابع اصلی حقوق جزا هستند؟

- (۱) قانون اساسی، قانون مجازات، رویه قضایی به معنای عام (۲) معاهدات بین‌الملل، آراء وحدت رویه، منابع فقهی
(۳) قانون اساسی، آیین‌نامه‌ها، رویه قضایی به معنای خاص. (۴) نظرات علمای حقوق، آیین‌نامه‌ها، آراء وحدت رویه

که ۸- در کدام قسمت رأی دادگاه دلایل ارائه شده را بررسی و ارزشیابی نموده و ضمن مواد قانونی آنچه را که برای نتیجه‌گیری

ضروری است قید می‌نماید؟

- (۱) منطوق رأی (۲) مقدمه رأی (۳) بیان اسباب و جهات رأی (۴) نتیجه رأی

که ۹- در کدام گزینه منابع ارشادی فرعی حقوقی جزا ذکر شده است؟

- (۱) قانون، عرف، دکترین (۲) عرف، دکترین، رویه قضایی
(۳) رأی وحدت رویه، عرف، رویه قضایی به معنای عام (۴) آیین‌نامه، عرف، رویه قضایی

که ۱۰- کدام یک از منابع حقوق جزا در اسلام در فقه شیعه، پذیرفته نشده است؟

- (۱) سنت (۲) قیاس منصوص‌العله (۳) عقل (۴) استحسان

که ۱۱- کدام یک از تعاریف زیر به تعریف جرم در حقوق جزای عمومی نزدیک‌تر و مناسب‌تر است؟

- (۱) هر عملی که عرف و احساسات جامعه را لکه‌دار کند و موجب ناراحتی جامعه شود.
(۲) هر عملی که از نظر قاضی به عنوان عملی غیراخلاقی و ناهنجار تشخیص داده شود.
(۳) هر عملی که در قوانین برای آن مجازات تعیین شده باشد.
(۴) هر عملی که بر خلاف شریعت باشد و گناه تلقی شود.

که ۱۲- کدام یک از جملات زیر نادرست است؟

- (۱) هر خطای جزایی همراه با خطای مدنی است.
(۲) هر خطای مدنی همراه با خطای جزایی است..
(۳) خطای جزایی نیازی به ورود خسارت ندارد و مستقلاً قابل تحقق است..
(۴) هر خطای مدنی همراه با خطای جزایی نیست.

که ۱۳- اگر شخصی مجنون مرتکب جرم مدنی شود؟

- (۱) چون فاقد مسئولیت کیفری است فاقد مسئولیت مدنی بوده نیازی به جبران خسارت نیست.
- (۲) به طور کلی ارتکاب جرم مدنی توسط جنون متصور نیست.
- (۳) مجنون مرتکب جرم مدنی شده و مسئول جبران خسارت است.
- (۴) مال تلف شده محسوب و هیچ‌کس ضامن جبران خسارت نیست.

که ۱۴- منظور از بزهکاری قانونی چیست؟

- (۱) حکمی که بر طبق قانون توسط دادگاه صادر می‌شود.
- (۲) تعداد محکومیت‌هایی که در زمان و مکان مفروض از دادگاه‌ها صادر می‌شود.
- (۳) نوع خاصی از بزهکاران که نوع جرایم آنها با توجه به فقدان نص قانونی مستوجب کیفری نمی‌شود.
- (۴) تعداد مراعات و شکایات به نیروی انتظامی.

که ۱۵- این انتقاد بر اصل قانونی بودن جرم، که این اصل باعث عدم توجه به شخصیت منحرف بزهکار می‌شود، توسط کدام مکتب فکری ارائه شد؟

- (۱) مکتب کلاسیک
- (۲) مکتب تحقیقی
- (۳) مکتب فایده اجتماعی
- (۴) مکتب برجسب‌زنی

که ۱۶- مقررات حقوق جزای بین‌الملل، حاصل است که دارای بعد می‌باشد.

- (۱) توافق و قرارداد بین دولت‌ها - داخلی
- (۲) توافق و قرارداد بین دولت‌ها - خارجی (بین‌المللی)
- (۳) صلاحیت قانونی هر دولت نسبت به جرایم ارتكابی است - داخلی
- (۴) صلاحیت قانونی هر دولت نسبت به جرایم ارتكابی است - خارجی (بین‌المللی)

که ۱۷- «مصونیت سیاسی» و «مصونیت ناشی از ایفای وظایف نمایندگی» استثنائات وارد بر کدام یک از اصول صلاحیت کیفری مذکور در قانون

مجازات اسلامی است؟

- (۱) اصل صلاحیت سرزمینی
- (۲) اصل صلاحیت واقعی
- (۳) اصل صلاحیت شخصی
- (۴) اصل صلاحیت قانونی

که ۱۸- رسیدگی به کدام یک از جرایم ذیل از استثنائات وارد بر اصل صلاحیت سرزمینی مذکور در ماده (۳) ق. م. ۱ می‌باشد؟

- (۱) جرایم ارتكابی در خارج از قلمرو خاک ایران
- (۲) جرایم ارتكابی در کشتی‌های جنگی خارجی در ساحل ایران
- (۳) جرایم ارتكابی در قلمرو هوایی ایران
- (۴) جرایم ارتكابی در قلمرو دریایی ایران

که ۱۹- مجموعه دانش‌ها و فنی‌ها است که به کشف جرم و شناخت و دستگیری بزهکاران کمک می‌کند.

- (۱) جرم‌شناسی
- (۲) جرم‌یابی
- (۳) پلیس علمی
- (۴) کیفرشناسی

که ۲۰- عوامل جرم‌زا مربوط به محیط چند گروه می‌باشد؟

- (۱) ۲ گروه - عوامل درونی و برونی
- (۲) ۳ گروه - عوامل جسمانی و روانی و اجتماعی
- (۳) ۲ گروه - عوامل طبیعی و اجتماعی
- (۴) ۳ گروه - عوامل طبیعی، درونی و بیرونی

که ۲۱- جرم بدین ترتیب تعریف شده است: «هر فعلی یا ترک فعلی که مطابق قوانین موضوعه یا احکام شرعیه قابل مجازات یا مستلزم

اقدامات تأمینی و تربیتی باشد، جرم محسوب می‌گردد».

- (۱) آیین‌نامه دادرها و دادگاه‌های ویژه روحانیت
- (۲) قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲
- (۳) قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح ۱۳۸۲
- (۴) آیین‌نامه اجرایی قانون مبارزه با پولشویی ۱۳۸۸

که ۲۲- شخص (الف) که تبعه کشور فرانسه می‌باشد با ضربات چاقو شخص (ب) ایرانی را در خاک ایران به قتل رساند، رسیدگی به این جرم در صلاحیت

دادگاه‌های کدام کشور است؟

- (۱) فرانسه به دلیل رعایت اصل صلاحیت سرزمینی
- (۲) ایران به دلیل رعایت اصل صلاحیت سرزمینی
- (۳) فرانسه به دلیل رعایت اصل صلاحیت شخصی
- (۴) ایران به دلیل رعایت اصل صلاحیت شخصی

که ۲۳- کدام یک از دانشمندان حقوقی در ارتباط با تعریف جرم بیان می‌دارد: جرم فعلی است که حالات قومی و مشخص وجدان جمعی را مورد تعرض

قرار می‌دهد.

- (۱) رافائل گارونالو
- (۲) انریکو فری
- (۳) ژوزف دوستر
- (۴) امیل دورکیم

که ۲۴- تعریف قانونی پدیده جنایی که بر پایه و میل به جلوگیری از خودسری استوار است.

(۱) جرم‌شناسی (۲) اخلاق‌مداری (۳) قانون‌گرایی (۴) جامعه‌شناسی جنایی

که ۲۵- صورت‌های مبارزه علیه بزهکاری و تنوع تدابیر سیاست جنایی به تدابیر پیشگیرانه و تدابیر سرکوبنده تقسیم می‌گردد، حال با توجه به این موضوع چه نوع پیشگیری‌هایی در تدابیر پیشگیرنده مدنظر است؟

(۱) پیشگیری اجتماعی اختصاصی (۲) پیشگیری فردی و عمومی (۳) پیشگیری اجتماعی و عمومی (۴) پیشگیری رشد‌مدار و عمومی

پاسخنامه تست‌های تألیفی دفتر اول

۱- گزینه «۱» بحث پیشگیری از تکرار جرم از مباحث مهم حقوق جزای عمومی است و به همین منظور اقدامات تأمینی بیشتر به منظور جلوگیری از تکرار جرم و اصلاح بزهکاران در سده گذشته مورد توجه قرار گرفت.

۲- گزینه «۴» صلاحیت شخصی مربوط به جرایم ارتكابی اتباع یک کشور، در خارج از قلمرو آن کشور است و جنبه‌ی منفی این اصل مربوط به تابعیت مجنی‌علیه می‌باشد.

۳- گزینه «۳» با توجه به اینکه همه گزینه‌ها بررسی شده‌اند، مطمئناً داوطلبان گرامی به راحتی قادر به پاسخ‌گویی سؤال فوق بوده‌اند جرم‌شناسی علاوه بر شناخت علت‌های وقوع بزه و جرم به درمان و ارائه‌ی راه‌های جلوگیری از تکرار جرم نیز می‌پردازد.

۴- گزینه «۲» سیاست کیفری مربوط به اقداماتی است که قوه قضائیه در جهت پیشبرد اهداف خود در زمینه‌ی پیشگیری و اجرای بهتر اصول حقوق جزا به کار می‌برد ولی سیاست جنایی مجموعه‌ی اصول و روش‌ها و تدابیری است که دولت در معنای عام کلمه برای پاکسازی جامعه از جرم و مبارزه با علل جرم و پیشگیری از جرم در سطح کلان به آن می‌پردازد.

۵- گزینه «۳» کتاب اول قانون مجازات اسلامی شامل موادی است که به مطالعه مسائل عام و کلی در حقوق جزا می‌پردازد. در واقع سایر گزینه‌ها به مطالعه جرایم خاص و موردی می‌پردازد که اصول کلی را از بخش اول قانون مجازات اسلامی می‌گیرند. بنابراین بخش اول قانون جدید مباحث کلی و عام همه جرایم را بیان نموده است.

۶- گزینه «۳» با توجه به اصل ۸۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بعد از آنکه کمیسیون به وضع قوانین می‌پردازد، این قانون به صورت آزمایشی بوده و مهلت اجرای آن را خود مجلس تعیین می‌کند.

۷- گزینه «۳» در گزینه ۱، رویه قضایی به معنای عام جزء منابع اصلی حقوق جزا نمی‌باشد بلکه رویه قضایی به معنای خاص (آراء وحدت رویه) جزء این دسته از منابع است. در گزینه ۲، منابع فقهی جزء منابع ارشادی و فرعی حقوق جزا است و در گزینه ۴، نظرات علمای حقوق جزء منابع فرعی است و به طور مستقیم حقوق جزا را تغذیه نمی‌کند. پس تنها گزینه‌ی بدون اشکال، گزینه ۳ است.

۸- گزینه «۳» در واقع این قسمت از رأی از نظر رویه قضایی دارای نهایت اهمیت بوده و مستندات و دلایل رأی در این قسمت بیان می‌شود.

۹- گزینه «۲» در گزینه‌ی ۱ قانون جزء منابع اصلی است. در گزینه ۳ رأی وحدت رویه و در گزینه ۴ آیین‌نامه جز منابع اصلی حقوق جزا به شمار می‌رود.

۱۰- گزینه «۴» استحسان از منابع فقهی برخی از گروه‌های اهل سنت است و از منابع فقه امامیه و حقوق جزای اسلامی شیعه به شمار نمی‌رود.

۱۱- گزینه «۳» یکی از اساسی‌ترین ویژگی‌های جرم این است که در قوانین جزایی پیش‌بینی شده و برای آن مجازات تعیین شده باشد. در غیر اینصورت آزادی‌ها و حقوق فردی را دچار تهدید و خطر می‌سازد و بیم آن خواهد رفت که موجب سوءاستفاده دولت‌ها و حکام قرار گیرد. جامعه نیز تا زمانی که عملی در قانون به عنوان جرم پیش‌بینی نشده باشد، نمی‌تواند خواستار برخورد با آن شود. علاوه بر این قضات و محاکم نیز تنها در صورتی می‌توانند کسی را مجازات کنند که در قانون پیش‌بینی شده باشد؛ در غیر این صورت خود مرتکب تخلف و جرم شده‌اند.

- حفظ دین
- حفظ نفس
- ضروریات خمس در اسلام: حفظ نسل
- حفظ عقل
- حفظ مال

۱۲- گزینه «۲» برای ارتکاب جرم مدنی صرف ورود خسارت کافی است. در واقع همین که خسارت از طرف مرتکب ایجاد شد وی ملزم به جبران خسارت می‌شود. پس لازمه‌ی هر خطای مدنی وجود یک خطای جزایی که نیازمند شرایط و اوضاع و احوال خاصی باشد نیست.

۱۳- گزینه «۳» با وجود اینکه مجنون فاقد مسئولیت جزایی می‌باشد و هیچ‌گاه به دلیل ارتکاب جرم جزایی مجازات نخواهد شد ولی از باب جرم مدنی مسئول جبران خسارت وارد شده بوده و ملزم به جبران خسارت است. در واقع عدم مسئولیت کیفری مجنون نافی مسئولیت مدنی او نیست. همین قاعده در مورد صغیر هم جاری است.

۱۴- گزینه «۲» تعداد محکومیت‌هایی که توسط دادگاه‌ها در زمان و مکان مفروض صادر می‌شود و نشان دهنده رویه‌ی دادگاه‌ها و میزان محکومانی است که در آن جامعه وجود دارد را بزهکاری قانونی می‌نامند.

۱۵- گزینه «۲» مکتب تحقیق از منتقدان اصل قانونی بودن جرم مجازات است و معتقد است تا وقتی که شخصیت بزهکار به طور کامل درمان نشده و حالت خطرناک وی از بین نرفته نمی‌توان وی را آزاد کرد. به همین جهت به دلیل محدودیت‌هایی که اصل قانونی بودن اعمال می‌کند با آن مخالف است.

۱۶- گزینه «۴» حقوق جزای بین‌الملل ناشی از صلاحیت قانونی هر دولت نسبت به جرایم ارتكابی است و اصول و قواعد خود را از قوانین و مقررات داخلی می‌گیرد، سعی حقوق جزای بین‌الملل در تعیین صلاحیت قانونی هر دولت نسبت به جرایمی می‌باشد که یک عامل خارجی (بین‌المللی) در آن دخیل بوده است. عامل خارجی یا ناشی از محل وقوع جرم یا تابعیت خود مرتکب جرم است.

۱۷- گزینه «۱» صلاحیت سرزمینی عبارت است از، صلاحیت کیفری یک دولت نسبت به جرایم ارتكابی یافته در قلمرو آن، استثنائات وارد بر این اصل عبارتند از: الف) مصونیت سیاسی ب) مصونیت ناشی از ایفای وظایف نمایندگی.

۱۸- گزینه «۲» به موجب ماده (۸) قانون نظارت دولت در دریاها مصوب ۱۳۱۳ رسیدگی به جرایم ارتكابی در کشتی‌های جنگی خارجی از صلاحیت دولت ایران خارج است. در واقع این امر استثنایی بر اصل صلاحیت سرزمین مذکور در ماده (۳) قانون مجازات اسلامی است.

۱۹- گزینه «۲» جرم‌یابی، مجموعه دانش‌ها و فنونی است که به کشف جرم و شناخت و دستگیری بزهکاران کمک می‌کند. پیشرفت‌هایی که امروزه در شیوه‌های کشف جرم حاصل شده، از تعداد جرایم نامکشوف و بزهکاران ناشناخته کاسته است.

۲۰- گزینه «۱» علل پدیده جنایی را باید در ویژگی‌های شخصیتی بزهکار اعم از جسمانی و روانی و محیطی که او را احاطه کرده است جستجو کرد. به این ترتیب می‌توان عوامل جرم‌زا را به دو گروه عوامل درونی و عوامل برونی مربوط به محیط تقسیم کرد.

۲۱- گزینه «۱» به استناد ماده (۱۸) آیین‌نامه دادرها و دادگاه‌های ویژه روحانیت؛ هر فعلی یا ترک فعلی که مطابق قوانین موضوعه یا احکام شرعیه قابل مجازات یا مستلزم اقدامات تأمینی و تربیتی باشد، جرم محسوب می‌گردد.

۲۲- گزینه «۲» به استناد ماده (۴) قانون مجازات اسلامی: «هرگاه قسمتی از جرم یا نتیجه آن در قلمرو حاکمیت ایران واقع شود در حکم جرم واقع شده در جمهوری اسلامی ایران است». حال به دلیل اینکه جرم قتل، جرم مقید است و این ماده نیز حکم جرم مقید را بیان نموده است و از طرفی نیز این ماده بیانگر اصل صلاحیت سرزمینی می‌باشد بنابراین رسیدگی به این جرم در محاکم ایران صورت می‌پذیرد.

۲۳- گزینه «۴» امیل دورکیم جامعه‌شناس نامدار فرانسوی و یکی از بنیانگذاران جامعه‌شناسی جنایی جرم را فعلی که «حالات قوی و مشخص وجدان جمعی را مورد تعریف قرار می‌دهد» تعریف کرده است.

۲۴- گزینه «۳» تعریف قانونی پدیده جنایی که بر پایه قانون‌گرایی یا پیروی از قانون و میل به جلوگیری از خودسری استوار است به‌طور مؤثر حقوق فرد را در برابر جامعه حفظ خواهد کرد.

۲۵- گزینه «۳» صورت‌های مبارزه علیه بزهکاری و تنوع تدابیر سیاست جنایی به تدابیر پیشگیرانه و تدابیر سرکوبنده تقسیم می‌گردد، حال با توجه به این تقسیم‌بندی دو نوع پیشگیری در تدابیر پیشگیرانه مدنظر قرار گرفته که پیشگیری اجتماعی و پیشگیری عمومی است. هدف از پیشگیری اجتماعی، سالم‌سازی محیط‌های آلوده به فساد و ریشه‌کنی عوامل جرم‌زا در اجتماعات انسانی براساس دستاوردهای حاصل از پژوهش‌های جرم‌شناسی است.

به همین دلیل هرگونه تصمیمی مبتنی بر ایجاد مسکن و برچیدن کپرنشینی در حاشیه شهرها و یا کاهش جمعیت در پاره‌ای از نقاط شهری و نیز تقویت تشکیلات نیروهای انتظامی در جهت مقابله با بزهکاران از هدف‌های این سیاست تلقی می‌شود.

در پیشگیری عمومی نیز با اجرای مجازات‌ها انتظار این است که آثار عبرت‌انگیز آن در تعدیل تمایلات بزهکارانه افراد مؤثر افتد و کسانی که می‌کوشند راه بزهکاری را انتخاب کنند از راه خود باز ایستند و دو واقع پیشگیری عمومی را تأمین کنند.

دفتر دوم

تحوّلات تاریخی حقوق کیفری

فصل اول

«تحولات تاریخی در ایران قبل از اسلام»

تست‌های تألیفی فصل اول

کدام مثال: کدام یک از گزینه‌های زیر از جرایم شناخته شده در ایران باستان بوده است؟

- (۱) جرم فرد علیه فرد (۲) جرم علیه پادشاه (۳) جرم علیه خانواده‌ی پادشاه (۴) همه موارد

پاسخ: گزینه «۴» ☒ همه‌ی موارد ذکر شده در سؤال از جرایم دوران باستان بوده‌اند. علاوه بر آن‌ها، جرایم علیه دین نیز وجود داشته است.

فصل سوم

«تحوالات تاریخی در ایران دوره‌ی مشروطیت تا عصر حاضر»

تست‌های تألیفی فصل سوم

کدام مثال ۱: کتاب ایران و قضیه ایران نوشته کدام یک از نویسندگان زیر است؟

- (۱) کنت دومونت فرت (۲) لرد کرزن (۳) سزاربکاریا (۴) ژان ژاک راسو

✓ پاسخ: گزینه «۲» لرد کرزن از جمله نویسندگانی است که در مورد سازمان قضایی ایران بحث کرده است و دارای دو جلد کتاب در مورد ایران است که در آن به مجازات‌های سخت دوره قاجاریه و قبل از مشروطیت اشاره می‌کند.

کدام مثال ۲: قانون اول تعزیرات در چه سالی و توسط چه نهادی به تصویب رسید؟

- (۱) ۱۳۶۲ - کمیسیون امور قضایی مجلس شورای اسلامی (۲) ۱۳۶۲ - مجمع تشخیص مصلحت نظام
(۳) ۱۳۶۱ - کمیسیون امور قضایی مجلس شورای اسلامی (۴) ۱۳۶۱ - مجمع تشخیص مصلحت نظام

✓ پاسخ: گزینه «۱» قانون مزبور به صورت آزمایشی برای مدت ۵ سال به تصویب رسید.

فصل چهارم

«تحوالات بنیادهای حقوق جزا در دوران نخستین»

تست‌های تألیفی فصل چهارم

کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد انتقام خصوصی صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) در دوره‌ی انتقام خصوصی غرامت توسط طرفین تعیین می‌شد.
- (۲) جمعی بودن مسئولیت و بی‌عدالتی در مجازات از ویژگی‌های دوره‌ی انتقام خصوصی است.
- (۳) انتقام حد و مرزی نداشت و تناسبی میان کیفر و گناه نبود.
- (۴) هیچ کدام

✓ پاسخ: گزینه «۴» هر سه گزینه ۱ و ۲ و ۳ به طرز واضح بیان کننده‌ی خصوصیت دوره‌ی انتقام خصوصی است. در نتیجه هیچ کدام از گزینه‌ها نادرست نمی‌باشد.

فصل پنجم

«مکاتب حقوق جزا»

تست‌های تألیفی فصل چهارم

❏ مثال ۱: کدام دانشمند و فیلسوف دوران قدیم، جرم را نتیجه‌ی دیوانگی می‌دانست؟

(۴) گرگیاس

(۳) افلاطون

(۲) بقراط

(۱) سقراط

❏ پاسخ: گزینه «۲» بقراط، پزشک یونانی، معتقد بود که جرم در اثر دیوانگی ایجاد می‌شود.

❏ مثال ۲: کدام دانشمند طبیعت انسان را فاسد و ناپاک می‌دانست؟

(۴) بکاریا

(۳) مارک آنسل

(۲) دومستر

(۱) روسو

❏ پاسخ: گزینه «۲» دومستر هم‌نوا با کلیسا معتقد بود که انسان با گناه نخستین به این دنیا راه می‌یابد و گناه نخستین همه چیز را پدید می‌آورد.

❏ مثال ۳: چرا منتقدان اجرای نظریات عدالت مطلق را خطرناک دانسته‌اند؟

(۱) ورود به حوزه‌ی عدالت که در کلیت آن تردید وجود دارد برای مجازات مجرم که به امری مادی دست زده است، دشوار است.

(۲) حقوق جزا با اخلاق و مذهب مخلوط می‌شود و آزادی‌های فردی مورد تجاوز قرار می‌گیرد.

(۳) اجرای عملی آن نمی‌تواند مصونیتی برای جامعه ایجاد کند در جایی که عدالت مدنظر نیست.

(۴) چون تخیل و آرمان‌گرایی بر نظریات پیروان غالب است.

❏ پاسخ: گزینه «۲» درواقع یکی از اساسی‌ترین انتقادهای منتقدان بر این نظریه، تداخل و مخلوط شدن حقوق جزا با مذهب است، چرا که به واسطه‌ی مذهب و اخلاق، حقوق و آزادی‌های فردی مورد تجاوز قرار می‌گیرد.

❏ مثال ۴: ایراد و انتقاد بر مکتب اصالت سودمندی چیست؟

(۲) عدم توجه به شخصیت مجرم

(۱) عدم توجه به جامعه و منافع آن

(۴) پیروی از عقاید کلیسا

(۳) غیر قابل اجرا بودن عقاید آن‌ها در عمل

❏ پاسخ: گزینه «۲» در واقع مهم‌ترین ایراد این مکتب، عدم توجه به شخصیت بزهکار است که همین امر بعدها مورد انتقاد شدید اندیشمندان، علی‌الخصوص پیروان مکتب تحقیقی قرار گرفت. آنها معتقدند در این مکتب، حقوق بزهکار لگدمال می‌شود و فقط حق جامعه مورد توجه است.

❏ مثال ۵: کتاب رساله‌ی حقوق جزا مربوط به کدام مکتب فکری است؟

(۴) تحقیقی

(۳) نئوکلاسیک

(۲) اصالت سودمندی

(۱) عدالت مطلق

❏ پاسخ: گزینه «۳» این کتاب نوشته‌ی روسی، از بنیان‌گذاران مکتب نئوکلاسیک، است.

❏ مثال ۶: کتاب (کیفر اعدام در جرایم سیاسی) نوشته‌ی چه کسی است؟

(۴) دمتر

(۳) گیزو

(۲) بکاریا

(۱) اورتولان

❏ پاسخ: گزینه «۳» گیزو در ۱۸۲۲ این کتاب را انتشار داد. وی از پیروان مکتب سازش مفاهیم است.

❏ مثال ۷: کدام گزینه در مورد انریکو فری نادرست می‌باشد؟

(۱) دفاع اجتماعی از نظر وی اثر منطقی قانون بقاست.

(۲) دفاع اجتماعی باید مستقل از اراده مجرم در نظر گرفته شود.

(۳) دفاع اجتماعی باید بر پایه عنصر تقصیر استوار باشد.

(۴) کیفیت و شدت دفاع اجتماعی برحسب اوضاع خاص عمل انجام شده تغییر می‌کند.

❏ پاسخ: گزینه «۳» وی معتقد است که بینشی که انسان را مختار می‌داند، مغایر با واقعیت است و باید هرگونه سیاست کیفری که بر پایه مسئولیت اخلاقی بزهکار و عنصر تقصیر استوار است ترک شده و مسئولیت اجتماعی انسان جایگزین آن شود. دفاع اجتماعی از نظر وی باید مستقل از اراده و مجرمیت اخلاقی فرد در نظر گرفته شود و میزان آن با توجه به اوضاع و احوال خاص هر جرم و شخصیت مجرم باید تغییر کند.

✓ مثال ۸: این تعریف بیانگر کدام اصطلاح است: «کاوش حالت از سازگاری مجرم با زندگی اجتماعی در موارد مختلف»؟

- (۲) عدم قابلیت انطباق اجتماعی مجرم
(۴) کنترل اجتماعی

- (۱) Temebilite
(۳) حالت خطرناک

✓ پاسخ: گزینه «۲» این تعریف را گاروفالو در باب تبیین مرحله دوم حالت خطرناک بیان داشته است. او مرحله‌ی اول را Temebilite یا همان فساد و تباهی مؤثر و مستمر بزهکار می‌نامد و سپس برای تکمیل آن، اصطلاح عدم قابلیت انطباق اجتماعی مجرم را به کار می‌برد.

✓ مثال ۹: مکتب اصالت عمل از اندیشه‌های کدام فیلسوف الهام گرفته است؟

- (۴) پترسون

(۳) جیمز

(۲) مرتون

(۱) دورکیم

✓ پاسخ: گزینه «۳» نماینده‌ی مشهور این مکتب سالدانا تحت تأثیر ویلیام جیمز فیلسوف نامدار آمریکایی بود.

✓ مثال ۱۰: در تعیین مجازات و برخورد با مجرم آدولف پرنس کدام مفهوم را مورد توجه قرار می‌دهد و آن را استوار کننده‌ی اجتماع می‌داند؟

(۴) جدایی از جبر و اراده‌ی آزاد

(۳) حالت خطرناک

(۲) مجازات‌ها

(۱) اقدامات تأمینی

✓ پاسخ: گزینه «۳» به عقیده‌ی وی بهتر است اصطلاحات قدیمی را دور انداخت و فقط حالت خطرناک بزهکار را مورد توجه قرار داد و بر اساس آن با مجرم برخورد کرد و این تنها مفهومی است که اجتماعی را استوار و نظم را مستقر می‌سازد.

✓ مثال ۱۱: چه کسی نظریه دفاع اجتماعی را در قالب آموزه‌ای مستقل، مستدل برای نخستین بار بیان کرد؟

(۴) مارک آنسل

(۳) فون لیست

(۲) وان هامل

(۱) آدولف پرنس

✓ پاسخ: گزینه «۱» آدولف پرنس بلژیکی و وان هامل هلندی و فون لیست آلمانی نمایندگان مکتب دفاع اجتماعی ترکیبی‌اند. مارک آنسل در مکتب دفاع اجتماعی جدید (دفاع اجتماعی بر مبنای دفاع از فرد جامعه) مطرح است. اما نخستین کسی که توانست نظریه اجتماعی را در قالب آموزه‌ای مستقل، مستدل و کامل بیان کند، آدولف پرنس بود.

✓ مثال ۱۲: آدولف پرنس چه مجازاتی برای مجرمین اصلاح‌ناپذیر در نظر می‌گیرد؟

(۴) هر سه

(۳) تبعید

(۲) اعدام

(۱) حبس ابد

✓ پاسخ: گزینه «۱» پرنس با اعدام موافقتی ندارد.

✓ مثال ۱۳: نخستین کنگره بین‌المللی دفاع اجتماعی توسط چه کسی تأسیس شد و نماینده‌ی کدام مکتب فکری است؟

(۲) آدولف پرنس - مکتب اصالت عمل

(۱) آدولف پرنس - مکتب نفی حقوق جزا

(۴) فیلیپو گراماتیکا - مکتب اصالت عمل

(۳) فیلیپو گراماتیکا - مکتب نفی حقوق جزا

✓ پاسخ: گزینه «۳» از جمله اقدامات گراماتیکا تأسیس نخستین کنگره بین‌المللی دفاع اجتماعی در شهر جنوای ایتالیا بود. وی نماینده‌ی مکتب نفی حقوق جزا یا همان دفاع اجتماعی بر مبنای دفاع از فرد است که به طور کلی منکر حقوق جزا بود.

✓ مثال ۱۴: کتاب دفاع اجتماعی جدید توسط چه کسی نوشته شده است؟

(۴) ادوین ساترلند

(۳) آدولف پرنس

(۲) مارک آنسل

(۱) فیلیپو گراماتیکا

✓ پاسخ: گزینه «۲» علت ذکر این تست تشابه اسمی دو کتاب اصول دفاع اجتماعی و کتاب دفاع اجتماعی جدید است که اولی متعلق به فیلیپو گراماتیکا و دومی متعلق به مارک آنسل است.

تست‌های تألیفی دفتر دوم

که ۱- معتبرترین مدرک در مورد حقوق کیفری ایران باستان، توسط چه کسی نوشته شده است؟

- (۱) گشنسب پادشاه طبرستان
(۲) اردشیر شاه ایران
(۳) تنسر هیربد هیربدان
(۴) کتزیاس پزشک یونانی دربار ایران

که ۲- کدام گزینه در مورد تجدیدنظر در مقررات جزایی اسلام صحیح است؟

- (۱) هیچ وقت تجدیدنظر در مقررات جزایی اسلام امکان‌پذیر نیست.
(۲) در هر موردی امکان تجدیدنظر با درخواست طرفین دعوا وجود دارد.
(۳) اگر قاضی صادر کننده حکم به اشتباه خود پی ببرد از علل تجدید رسیدگی به حساب می‌آید.
(۴) قضات دیگر به هیچ وجه امکان رسیدگی حکم قاضی دیگر را ندارند.

که ۳- پس از مشروطیت چه کسی در مجلس پیشنهاد تصویب قانون به صورت آزمایشی را در کمیسیون عدلیه را ارائه نمود؟

- (۱) قوام السلطنه
(۲) حسن پیرنیا
(۳) نصرالله تقوی
(۴) هیچ کدام

که ۴- اولین قانون آیین دادرسی کیفری در چه سالی و با چه عنوانی تصویب شد؟

- (۱) ۱۳۰۴- آیین دادرسی کیفری (۲) ۱۳۰۴- اصول محاکمات جزایی (۳) ۱۲۹۰- آیین دادرسی کیفری (۴) ۱۲۹۰- اصول محاکمات جزایی

که ۵- قانون راجع به آزادی مشروط زندانیان در چه سالی به تصویب رسید و بعداً مواد آن در چه قانونی منعکس شد؟

- (۱) ۱۳۴۶- در قانون اول تعزیرات
(۲) ۱۳۴۶- در قانون راجع به مجازات اسلامی
(۳) ۱۳۳۷- در قانون اول تعزیرات
(۴) ۱۳۳۷- در قانون مجازات اسلامی

که ۶- کدام یک از قوانین زیر به صورت آزمایشی به تصویب نرسیده است؟

- (۱) قانون راجع به مجازات اسلامی (۱۳۶۱)
(۲) قانون اول تعزیرات (۱۳۶۲)
(۳) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی مصوب (۱۳۷۵)
(۴) قانون مجازات اسلامی مصوب (۱۳۷۰)

که ۷- کدام یک از قوانین توسط مجمع تشخیص به تصویب نرسیده است؟

- (۱) قانون مجازات اسلامی سال ۱۳۷۰
(۲) کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی ۱۳۷۵
(۳) قانون تعزیرات حکومتی ۱۳۶۷
(۴) قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری ۱۳۶۷

که ۸- در دوره دادگستری خصوصی (تعدیل نسبی انتقام خصوصی) تسلیم مجرم به دشمن به کدام یک از مفاهیم امروزی نزدیک‌تر است؟

- (۱) قصاص
(۲) قاعده استرداد مجرمین
(۳) سازش اجباری
(۴) تعدیل مسئولیت دسته جمعی

که ۹- پیروان و اهالی کلیسا با چه مفهومی وارد قلمرو جرم شده‌اند؟

- (۱) گناه
(۲) زندگی پس از مرگ
(۳) حیات مستقره
(۴) عدالت

که ۱۰- کتاب‌های درباره حاکمیت و درباره پاپ توسط چه کسی نگاشته شده است؟

- (۱) امانوئل کانت
(۲) سزار بکاریا
(۳) ژوزف دومستر
(۴) شارل دو منتسکیو

که ۱۱- کدام دانشمند معتقد بود که سازندگان زندان‌ها و برپا کنندگان چوبه‌های دار در مفهوم مستقیم و بی‌واسطه همان دزدان، جاعلان و قاتلان و

تباه‌کاران می‌باشند؟

- (۱) ژان ژاک روسو
(۲) ژوزف دومستر
(۳) امانوئل کانت
(۴) سزار بکاریا

که ۱۲- چه کسی کیفرها را به قضایی و طبیعی تقسیم کرده است؟

- (۱) امانوئل کانت
(۲) افلاطون
(۳) بقراط
(۴) ارسطو

که ۱۳- کانت به چه دلیل به تمثیل جزیره‌ی متروکه متوسل می‌شود؟

- (۱) برای تفکیک کیفر طبیعی از قضایی.
(۲) برای اثبات ضرورت کیفر و پیش‌گیری از عواقب عدم اجرای آن.
(۳) برای اثبات اصل تساوی مجازات و جرم در همه جوامع
(۴) برای اثبات نظام اخلاقی که در جامعه استوار است بدون نیاز به حکومت.

که ۱۴- کدام گزینه از صاحب نظران مکتب فایده‌ی اجتماعی هستند؟

- (۱) بکاریا - بنتام (۲) کانت - روسو (۳) روسو- دومستر (۴) منتسکیو - مارک آنسل

که ۱۵- نظر بنتام در مورد ارزش واقعی و ظاهری مجازات‌ها چیست؟

- (۱) مجازاتی که ارزش ظاهری آن از ارزش واقعی آن بیشتر باشد مناسب‌تر است.
(۲) مجازاتی که ارزش واقعی آن از ارزش ظاهری آن بیشتر باشد مناسب‌تر است.
(۳) ارزش واقعی مجازات در مورد پیشگیری از جرم و ارزش ظاهری آن در مورد اصلاح بزهکار است.
(۴) ارزش ظاهری مجازات در مورد پیشگیری از جرم و ارزش واقعی مجازات در مورد اصلاح بزهکار است.

که ۱۶- فایده اجتماعی مجازات با توجه به نظر بکاریا در نتیجه‌ی

- (۱) شدت مجازات و حتمیت آن‌ها به دست می‌آید.
(۲) شدت مجازات‌ها و قطعیت آن‌ها به دست می‌آید.
(۳) ضرورت و حتمیت آن‌ها به دست می‌آید.
(۴) ضروری بودن و ظاهری بودن آن‌ها به دست می‌آید.

که ۱۷- کدام یک از کتاب‌های زیر در مکتب اصالت سودمندی نگاشته شده است؟

- (۱) درباره حاکمیت (۲) نقد عقل عملی
(۳) شب‌های سن پترزبورگ (۴) رساله قانونگذاری مدنی و کیفری

که ۱۸- تلاش این مکتب یافتن راهی است که اخلاق و عدالت را از یک سو و فایده‌ها بودن مجازات برای اجتماع و پیشگیری از جرم را از سوی دیگر سازش دهد؟

- (۱) عدالت مطلق (۲) اصالت سودمندی (۳) نئوکلاسیک (۴) تحقیقی

که ۱۹- «هدف مستقیم و اصلی کیفر از نظر وی برقراری نظم اجتماعی است. وی بر این باور است که نباید نتیجه و هدف را با یکدیگر آمیخت و پیشگیری از جرم یکی از نتایج اعمال حق کیفر است نه هدف آن» این جملات معرف عقاید کدام اندیشمند حقوق جزاست؟

- (۱) اورتولان (۲) گیزو (۳) روسی (۴) آنسل

که ۲۰- کدام مکتب حقوق کیفری است که آموزه آن بر پایه استقراء و تجربه استوار است؟

- (۱) عدالت مطلق (۲) کلاسیک (۳) دفاع اجتماعی (۴) تحقیقی

که ۲۱- منظور فری از پیشگیری غیرمستقیم درباره فایده کیفر چیست؟

- (۱) ارباب کسانی که آمادگی ارتکاب جرم را دارند و بیم آن می‌رود که در آینده‌ی نزدیک مرتکب جرم شوند.
(۲) برای جلوگیری از تکرار جرم توسط محکوم‌علیه که مجازات بر روی وی اجرا می‌شود.
(۳) به نشانه تشویق انسان‌های درست‌کار و تشدید تنفر جامعه از جرم.
(۴) عبور از مراحل فرآیند کیفری از طبیعی به اجتماعی.

که ۲۲- بر اساس مکتب اصالت تحصیل مجازات کدام دسته از مجرمین بی‌فایده است؟

- (۱) جانینان بالفطره (۲) جانینان مختل‌المشاعر (۳) جانینان هیجانی (۴) جانینان اتفاقی

که ۲۳- کدام مکتب است که شایستگی شروع شناخت شخصیت بزهکار را به خود اختصاص داده است؟

- (۱) مکتب تحقیقی (۲) مکتب اصالت عمل (۳) مکتب عدالت مطلق (۴) مکتب دفاع اجتماعی جدید

که ۲۴- کتاب جرم‌شناسی جدید توسط چه کسی نوشته شده و نماینده کدام مکتب حقوق جزا است؟

- (۱) سالدانا- اصالت تحصیل (۲) سالدانا- اصالت عمل (۳) فالو- اصالت تحصیل (۴) فالو- اصالت عمل

که ۲۵- به عقیده سالدانا چطور می‌توان حقوق جزا را عملی کرد؟

- (۱) شناساندن تأثیر مجازات‌ها در مطالعات اجتماعی
(۲) تبیین اصول عقاید مکتب نئوکلاسیک بر اساس نظریه‌های جدید
(۳) تحلیل جرایم در مراکز مطالعاتی جدا از جامعه و به صورت موردی
(۴) با تجربی کردن بنیادی‌های حقوق جزا

کدام یک از اندیشمندان زیر با مجازات اعدام موافق نیست؟

- (۱) آدولف پرینس (۲) بکاریا (۳) روسو (۴) کانت

کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد نظریات آدولف پرینس نادرست است؟

- (۱) اگر کیفر متناسب با مسئولیت بزه‌کار تعیین شود کارآیی لازم را نخواهد داشت.
(۲) حق دفاع جامعه متناسب با خطری است که پدید آمده است.
(۳) معتقد به جدایی از جبر و اراده‌ی آزاد.
(۴) ضمانت اجرای جرم باید محدود و مشخص باشد.

این جمله از کدام اندیشمند عدالت کیفری است: «شمشیر عدالت کیفری نباید در نیام زنگار بگیرد و به انتظار روزی بنشیند که سرشت معقول انسان در دنیای پدیدارها نمایان شود»؟

- (۱) آدولف پرینس (۲) وان هامل (۳) فون لیست (۴) مارک آنسل

پاسخنامه تست‌های تألیفی دفتر دوم

۱- گزینه «۳» معتبرترین مدرک حقوق کیفری ایران باستان نامه‌ی تنسر هیرید هیریدان به گشنسب پادشاه طبرستان است.

۲- گزینه «۳» در گزینه‌های دیگر اشتباهاتی وجود دارد در گزینه ۱ کلمه‌ی هیچ وقت باعث نادرست بودن این گزینه شده است. در گزینه‌ی ۲، درخواست عامل تجدیدنظر عنوان شده است که در اسلام رسیدگی مجدد خارج از درخواست و صلاحدید طرفین دعواست و در گزینه ۴، امکان بررسی حکم قاضی توسط قضات دیگر منتفی دانسته شده است. همان‌طور که ذکر شد، یکی از جهات تجدیدنظر در اسلام این است که قاضی دیگری به اشتباه و نادرست بودن حکم صادره پی ببرد.

۳- گزینه «۲» مرحوم حسن پیرنیا (مشیرالدوله) به عنوان وزیر عدلیه وقت، در مجلس عنوان نمود که عدلیه محتاج قوانین مفصلی است و بهتر است این قوانین توسط کمیسیون عدلیه مجلس به صورت آزمایشی تصویب شود تا از اشتباهات و تصویب قوانین نامناسب جلوگیری گردد.

۴- گزینه «۴» نام قانون اصول محاکمات جزایی در سال ۱۲۹۰ شمسی از اصول محاکمات جزایی فرانسه اقتباس شده است.

۵- گزینه «۴» این قانون با شرایط خاصی آزادی زندانیان محکوم به حبس را حین اجرای حکم پیش‌بینی می‌کرد که بعداً مواد آن در قانون مجازات اسلامی ۱۳۷۰ مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام منعکس شده است. مواد ۳۸، ۳۹، ۴۰ قانون مجازات اسلامی بخش مواد عمومی و همچنین مبحث آزادی مشروط مواد ۵۸ تا ۶۳ قانون جدید مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ را به خود اختصاص داده است.

۶- گزینه «۳» کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی سال ۱۳۷۵، همان بخش پنجم کتاب قانون مجازات اسلامی است که در سال ۱۳۷۵ به صورت دائمی به تصویب مجلس رسید و بخش‌های اول تا چهارم قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۷۰ به طور آزمایشی به تصویب رسید. برای مدت ۵ سال که در سال ۷۶ برای ده سال دیگر نیز تمدید گشت؛ در ۲۸ آذر سال ۱۳۸۹ نیز تا پایان سال ۹۰ اجرای آزمایشی آن برای پنجمین بار پیایی تمدید شد.

۷- گزینه «۲» قانون مجازات اسلامی در بخش تعزیرات توسط مجلس و به صورت دائم تصویب گشت ولی سایر گزینه‌ها مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام است.

۸- گزینه «۲» قاعده تسلیم مجرم به دشمن در این دوران سبب جلوگیری از انتقام از طرف خانواده‌ی زیان دیده می‌شد که قاعده استرداد مجرمین در دوران ما جایگزین این نهاد است.

۹- گزینه «۱» کلیسا با مفهوم گناه وارد قلمرو جرم شد و طرفداران آن اجرای مجازات را در مورد مجرم عین صواب می‌دانستند. پیشگامان این مکتب ژوزف دومستر و امانوئل کانت می‌باشند که عقایدشان را شرح خواهیم داد.

۱۰- گزینه «۳» دومستر صاحب کتاب‌های فوق و هم‌چنین کتاب شب‌های سن پترزبورگ می‌باشد.

۱۱- گزینه «۲» وی معتقد بود که حکمران در مفهوم بعید و غیرمستقیم گناه‌کاران را به چوبه مجازات می‌فرستد و سازندگان و برپادارندگان مجازات‌ها در مفهوم مستقیم، خود تباه‌کاران و مجرمین هستند که با اعمال خود سبب انجام چنین اقداماتی می‌شوند.

۱۲- گزینه «۱» کیفرهای طبیعی از نظر کانت سزای بدی‌هاست و به هیچ وجه مرعی و منظور قانون‌گذار نیست. ولی کیفرهای قضایی هرگز نباید به طلب خیر صادر شود. بدین معنی که باید شرایط و نفع جامعه در نظر گرفته شود.

۱۳- گزینه «۲» در این تمثیل کانت بیان می‌دارد حتی اگر هیچ فایده‌ای در اجرای کیفر برای بزهکار و جامعه وجود نداشته باشد بزهکار به لحاظ تجاوز به اخلاق و عدالت باید کیفر ببیند. در واقع می‌خواهد ضرورت کیفر و عواقب وخیم عدم اجرای آن را اخطار نماید.

۱۴- گزینه «۱» کانت و دومستر از اندیشمندان نظریه عدالت مطلق و - آنسل از صاحب‌نظران مکتب دفاع اجتماعی جدید هستند.

۱۵- گزینه «۱» بن‌تام برای کیفرها دو گونه ارزش قائل است. ارزش واقعی، همان رنجی است که بزهکار هنگام اجرای کیفر تحمل می‌کند ولی ارزش ظاهری، رنج احتمالی است که حسب توصیف اجرای آن یا دیدن اجرای آن در عموم مردم به وجود می‌آید. در نتیجه چون در اجرای کیفر معتقد به پیشگیری و نفع جامعه است، ارزش ظاهری مجازات را بر ارزش واقعی آن برتری می‌دهد.

۱۶- گزینه «۳» بکاریا به شدت مجازات‌ها معتقد نبود. وی بر این باور بود که اگر ضرورت و قطعیت مجازات تضمین شود، فایده اجتماعی مجازات که پیشگیری از جرم و تکرار آن است تحقق خواهد پذیرفت.

۱۷- گزینه «۴» این کتاب نوشته‌ی جرمی بن‌تام از بنیان‌گذاران مکتب فایده‌ی اجتماعی است (اصالت سودمندی).

۱۸- گزینه «۳» این عبارت، بیان‌گر ویژگی‌ها و کارایی مکتب نفوکلاسیک است که درصدد ترکیب مفاهیم مکتب عدالت مطلق و اصالت سودمندی است.

۱۹- گزینه «۳» صورت سؤال بیان‌گر عقاید روسی است.

۲۰- گزینه «۴» این مکتب به دنبال علمی کردن حقوق جزا است و روش مطالعه آن مانند سایر علوم تجربی بر پایه‌ی تجربه و استقراء استوار بوده و بر آن است که حقوق جزا را مستقل از مباحث فلسفی ارائه کند.

۲۱- گزینه «۳» گزینه اول توضیح پیشگیری عمومی است. گزینه‌ی ۲ پیشگیری اختصاصی را بیان می‌دارد که فقط ناظر بر محکوم‌علیه است که مجازات در مورد وی اجرا شود. و گزینه‌ی ۴ نیز در مقام بیان موضوع دیگری است.

۲۲- گزینه «۳» درباره نحوه برخورد با این مجرمین (هیجانی) مجازات بی‌فایده بوده و احساس پشیمانی آنان کافی است. در مورد این افراد می‌توان الزام به جبران خسارت را مقرر داشت. در واقع، اینان اشخاص شرافتمند و گاهی برجسته‌اند.

۲۳- گزینه «۱» مکتب تحقیقی یا اصالت تحصیل، این افتخار را به خود اختصاص داده است.

۲۴- گزینه «۲»

۲۵- گزینه «۴» این نظر سالدانا به دلیل تأثیر نظریات فلسفی ویلیام جیمز بود. به عقیده جیمز، یک عقیده مفید نیست چون درست است بلکه درست است چون مفید است. پس درستی یا نادرستی یک نظریه در عمل مشخص می‌شود.

۲۶- گزینه «۱» آدولف پرنس با مجازات اعدام موافقت ندارد و حبس را برای مجرمین اصلاح‌ناپذیر جایز می‌داند - بکاریا در مورد جرایم عمومی با الغای شکنجه و اعدام مخالف است ولی در پاره‌ای جرایم سیاسی اعدام را می‌پذیرد - روسو نیز مجازات اعدام را نفی نمی‌کند، به عقیده‌ی وی هر فرد شروری که به قانون اجتماعی تجاوز می‌کند نسبت به وطنش یاغی محسوب شده و خائن است. در این صورت گاهی بین بقای فرد و دولت سازش غیر ممکن می‌شود و یکی از آن دو باید نابود گردد. کانت نیز با توجه پذیرش اصل تساوی مجازات‌ها، قصاص را می‌پذیرد در نتیجه با اعدام مخالفتی ندارد.

۲۷- گزینه «۴» به عقیده‌ی آدولف پرنس برای این که دفاع اجتماعی بهتر و مطلوب‌تر تأمین شود ضمانت اجرای جرم باید نامحدود باشد و تا دفع حالت خطرناک مجرم ادامه داشته باشد.

۲۸- گزینه «۳» با این استدلال می‌کوشد مصلحت‌گرایی ضروری بودن کیفر را جانشین توجیهات تلافی‌جویانه از کیفر نماید. کیفر در دنیای امروز باید براساس مصالح و مقتضیات جامعه باشد و انتقام‌گیری نباید ملاک مبارزه با جرم باشد.

دفتر سوم

کتاب کلیات قانون مجازات اسلامی

فصل اول

«مواد عمومی»

تست‌های تألیفی فصل اول

❖ مثال ۱: یک فرد خارجی در داخل قلمرو کشوری دیگر مرتکب جرم می‌شود، براساس چه اصلی می‌توان وی را مجازات کرد؟

- (۱) جنبه‌ی مثبت اصل صلاحیت سرزمینی
(۲) جنبه‌ی منفی اصل صلاحیت شخصی
(۳) جنبه‌ی مثبت اصل صلاحیت شخصی
(۴) جنبه‌ی منفی اصل صلاحیت شخصی

❑ پاسخ: گزینه «۱» براساس اصل صلاحیت سرزمینی کلیه اشخاصی که در داخل قلمرو یک کشور مرتکب جرمی شوند، براساس قوانین و مقررات جزایی آن کشور محاکمه خواهند شد و این بیانگر جنبه‌ی مثبت اصل صلاحیت سرزمینی است و جنبه‌ی منفی آن در مورد اتباع داخلی است که در خارج از کشور به سر می‌برند که در صورت ارتکاب جرم براساس اصل صلاحیت سرزمینی مجازات نخواهند شد چون این اصل فقط جرایم ارتكابی داخل قلمرو کشور را مدنظر قرار می‌دهد. در اینجا اصل صلاحیت شخصی است که کاربرد دارد.

❖ مثال ۲: یک ایرانی در خارج از کشور مرتکب جرم شده است در این صورت؟

- (۱) به صورت غیابی به جرم وی رسیدگی و حکم صادر خواهد شد.
(۲) محاکمه و مجازات وی در صورتی است که مجرم در ایران یافت یا به ایران اعاده گردد.
(۳) محاکمه وی در هر صورت انجام می‌شود ولی مجازات منوط به اعاده فرد به ایران می‌باشد.
(۴) محاکمه وی در ایران صورت می‌پذیرد و مجازات وی براساس قانون محل وقوع می‌باشد.

❑ پاسخ: گزینه «۲» با توجه به صدر ماده ۷ قانون مجازات اسلامی، هر یک از اتباع ایرانی که در خارج از کشور ایران مرتکب جرمی شوند، در صورتی که در ایران یافت شوند و یا به ایران اعاده گردند طبق قوانین ایران محاکمه و مجازات خواهند شد. البته در این ماده شرایطی نیز برای اعمال این ماده بیان شده است که رعایت آن‌ها ضروری است.

❖ مثال ۳: کدام یک از اصول قانون اساسی بیانگر قاعده عطف به ماسبق نشدن قوانین جزایی است؟

- (۱) اصل ۱۶۹ (۲) اصل ۱۵۸ (۳) اصل ۱۴۰ (۴) اصل ۷۰

❑ پاسخ: گزینه «۱» براساس این اصل، هیچ فعل یا ترک فعلی به استناد قوانینی که بعد از آن وضع شده است جرم محسوب نمی‌شود. این اصل به صراحت قاعده مذکور را بیان می‌دارد.

❖ مثال ۴: قاعده عدم تسری اثر قانون به گذشته طبق ماده ۱۰ قانون مجازات اسلامی شامل کدام گزینه نمی‌شود؟

- (۱) مجازات‌های تکمیلی و تبعی (۲) مجازات‌های تعزیری (۳) مجازات‌های منصوص شرعی (۴) اقدامات تأمینی و تربیتی

❑ پاسخ: گزینه «۳» با توجه به صدر ماده ۱۰ قانون مجازات اسلامی، قاعده‌ی عطف به ماسبق نشدن صرفاً شامل مقررات و نظامات دولتی اعم از مجازات و اقدامات تأمینی و تربیتی می‌گردد لذا مجازات‌های منصوص شرعی یعنی حدود، قصاص و دیات عطف به ماسبق می‌شوند.

❖ مثال ۵: آیا قوانین تفسیری، که به تفسیر قوانین سابق می‌پردازد عطف به ماسبق می‌شوند؟

- (۱) خیر، مگر اینکه این تفسیر به نفع متهم باشد یا حقوق وی را محفوظ کند.
(۲) خیر، حتی اگر به نفع متهم باشد عطف به گذشته نمی‌شود.
(۳) بله، اگر به نفع متهم باشد و الا عطف به گذشته نمی‌شود.
(۴) بله، در هر حال عطف به ماسبق می‌شود.

❑ پاسخ: گزینه «۴» با توجه به نظر اکثر حقوقدانان و همچنین رویه‌ی دیوان عالی کشور، قوانین تفسیری حکم جدیدی را بیان نمی‌دارند و به تفسیر قوانین سابق می‌پردازند، پس عطف به ماسبق می‌شوند. در این زمینه تفاوتی بین اینکه این تفسیر به نفع متهم باشد یا به ضرر او، وجود ندارد. در هر حال، به محض ابلاغ این تفسیر از سوی مقنن، قابلیت اجرا دارد. زیرا تغییری در محتوای قانون نمی‌دهند و فقط آن را روشن و گویا می‌سازند.

فصل دوم

«مجازات‌ها»

تست‌های تألیفی فصل دوم

❏ مثال ۱: با توجه به قانون مجازات اسلامی، کدام گزینه به طور کامل بیان‌گر مجازات‌های اصلی می‌باشد؟

- (۱) حد، قصاص، دیه، تعزیر
(۲) حد، تعزیر، مجازات‌های بازدارنده
(۳) قصاص، حد، تعزیر، مجازات‌های بازدارنده
(۴) تعزیرات و محرومیت از حقوق اجتماعی

❏ پاسخ: گزینه «۱» با توجه به ماده ۱۴ قانون مجازات اسلامی، مجازات‌های بازدارنده از قانون مجازات اسلامی سال ۱۳۹۲ حذف گردیده است.

❏ مثال ۲: مجازاتی که حداقل آن منطبق با درجه ۳ و حداکثر آن منطبق با درجه ۲ باشد:

- (۱) از درجه ۲ محسوب می‌شود
(۲) از درجه ۳ محسوب می‌شود.
(۳) از هر دو درجه با صلاحدید قاضی
(۴) مجازات حبس ملاک می‌باشد.

❏ پاسخ: گزینه «۱» با توجه تبصره ۲ ماده ۱۹ مجازاتی که حداقل آن منطبق بر یکی از درجات فوق و حداکثر آن منطبق با درجه بالاتر باشد، از درجه بالاتر محسوب می‌شود و همچنین گزینه ۴ در موردی است که مشمول تعدد مجازات‌ها گردد ولی در این جا فقط یک مجازات وجود دارد.

❏ مثال ۳: کدام یک از موارد زیر از مجازات اشخاص حقوقی به شمار می‌رود؟

- (۱) انحلال شخص حقوقی
(۲) مصادره‌ی کل اموال
(۳) جزای نقدی
(۴) هر سه مورد

❏ پاسخ: گزینه «۴» با توجه ماده ۲۰ قانون مجازات اسلامی.

❏ مثال ۴: کدام یک از موارد زیر از مجازات‌های اشخاص حقوقی به شمار می‌رود؟

- (۱) ممنوعیت از چند فعالیت شغلی برای مدت ۷ سال
(۲) ممنوعیت از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه به مدت ۶ سال
(۳) ممنوعیت از یک فعالیت اجتماعی به مدت ۶ سال
(۴) ممنوعیت صدور برخی اسناد تجاری برای مدت ۴ سال

❏ پاسخ: گزینه «۴» در مورد بندهای ۲ الی ۴ در ماده ۲۰، مدت مجازات یا باید به طور دائم باشد یا حداکثر تا پنج سال. در نتیجه دادگاه هنگام صدور رأی در این موارد نمی‌تواند به بیش از ۵ سال حکم دهد مگر آنکه به طور دائم مجازات را اعمال نماید. در نتیجه گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳ همگی نادرست می‌باشند.

❏ مثال ۵: میزان جزای نقدی اشخاص حقوقی به چه صورت تعیین می‌شود؟

- (۱) به نسبت اموال به دست آمده از جرم
(۲) به نسبت میزان مشارکت شخص حقوقی در ارتکاب جرم
(۳) به نسبت میزان جزای نقدی اشخاص حقیقی برای همان جرم
(۴) به نسبت گردش مالی شخص حقوقی

❏ پاسخ: گزینه «۳» میزان جزای نقدی اشخاص حقوقی به میزان دو تا چهار برابر اشخاص حقیقی در صورت ارتکاب همان جرم تعیین می‌شود و در واقع، ملاک مجازات تعدی اشخاص حقیقی است.

❏ مثال ۶: مجازات مصادره‌ی اموال در مورد اشخاص حقوقی در چه صورتی در مورد آنان صادر می‌شود؟

- (۱) با توجه به جرم ارتكابی و به نظر قاضی صادرکننده
(۲) اگر جرم ارتكابی از جرایم مالی باشد میزان آن بیش از یک میلیارد ریال باشد.
(۳) در صورتی که شرکت حقوقی برای ارتكاب جرم به وجود آمده باشد.
(۴) اگر جزای نقدی آن جرم یک میلیارد ریال باشد.

❏ پاسخ: گزینه «۳» ماده ۲۲ قانون مجازات اسلامی مصادره اموال را فقط در دو صورت قابل اعمال بر شخص حقوقی دانسته است که در ماده مذکور آمده است.

که مثال ۷: کدام گزینه در مورد مجازات‌های تکمیلی صحیح است؟

- (۱) دادگاه نمی‌تواند به بیش از یک مجازات تکمیلی حکم دهد.
- (۲) دادگاه می‌تواند به یک یا چند مجازات تکمیلی حکم دهد.
- (۳) فقط در قصاص و حدود دادگاه می‌تواند به بیش از یک مجازات تکمیلی حکم دهد.
- (۴) فقط در تعزیرات دادگاه می‌تواند به بیش از یک مجازات تکمیلی حکم دهد.

پاسخ: گزینه «۲» با توجه به عبارت صدر ماده ۲۳ قانون مجازات دادگاه می‌تواند به یک یا چند مجازات از مجازات‌های تکمیلی مذکور در این ماده حکم دهد و در این مورد محدودیتی به جز تناسب مجازات با جرم ارتكابی و توجه به شخصیت مجرم ندارد و همچنین نوع مجازات اعم از قصاص، حدود و تعزیرات نیز در این مورد بی‌تأثیر است.

که مثال ۸: کدام یک از مجازات‌ها، مجازات تکمیلی محسوب می‌شود؟

- (۱) محروم کردن از داشتن دسته چک به مدت ۲۶ ماه
- (۲) اقامت اجباری در محل معین به مدت ۳۰ ماه
- (۳) الزام به خدمات عمومی به مدت ۱۸ ماه
- (۴) هر سه مورد

پاسخ: گزینه «۳» با توجه به تبصره ۱ ماده ۲۳ قانون مجازات اسلامی مدت مجازات‌های تکمیلی بیش از دو سال نخواهد بود. مگر در موارد قانونی که در گزینه‌های اول و دوم به بیش از ۲ سال حکم داده شده است.

که مثال ۹: چنانچه مجازات تکمیلی و مجازات اصلی از یک نوع باشند،

- (۱) فقط مجازات اصلی مورد حکم قرار می‌گیرد.
- (۲) فقط مجازات تکمیلی مورد حکم قرار می‌گیرد.
- (۳) هر دو مجازات با هم مورد حکم قرار می‌گیرد.
- (۴) اول مجازات اصلی و سپس مجازات تکمیلی مورد اجرا قرار خواهد گرفت.

پاسخ: گزینه «۱» با توجه به تبصره ۲ ماده ۲۳ مثلاً انتشار حکم قطعی هم در مجازات‌های اصلی ذکر شده است و هم در مجازات‌های تکمیلی که در این جا ضابطه این تبصره اجرا خواهد شد.

که مثال ۱۰: در چه مواقعی دادگاه مجازات تکمیلی را به مجازات اصلی تبدیل می‌کند؟

- (۱) در ضمن صدور حکم
- (۲) قبل از شروع به اجرای حکم
- (۳) در طی اجرای حکم
- (۴) بعد از گذشت نیمی از اجرای حکم

پاسخ: گزینه «۳» تبدیل مجازات تکمیلی اختیاری به مجازات اجباری زمانی است که محکوم، مفاد حکم مجازات تکمیلی که به آن محکوم شده است را رعایت نکند و این عدم رعایت در طی اجرای حکم به وقوع می‌پیوندد. در واقع پس از شروع و در طی اجرای آن تا قبل از پایان یافتن مجرم از آن سرپیچی می‌نماید. در این موارد، قاضی با توجه به قواعد ذکر شده در ماده ۲۴ در مرتبه دوم مجازات را تبدیل می‌کند.

که مثال ۱۱: با توجه به قانون مجازات اسلامی:

- (۱) مجازات‌های تکمیلی فقط بر جرایم عمدی اعمال می‌شوند.
- (۲) مجازات‌های تبعی فقط بر جرایم عمدی اعمال می‌شوند.
- (۳) مجازات‌های تکمیلی فقط بر جرایم تعزیری اعمال می‌شوند.
- (۴) مجازات‌های تبعی به جرایمی که مشمول مرور زمان می‌شوند اعمال می‌شوند.

پاسخ: گزینه «۲» همان‌طور که در صدر ماده ۲۵ همین قانون آمده است، مجازات‌های تبعی فقط بر جرایم عمدی اعمال می‌شوند و بر جرایم غیر اعمال نمی‌شوند ولی مجازات‌های تکمیلی چنین قیدی ندارند. منظور از گزینه ۴، مجازات‌هایی است که مرور زمان آن به اتمام نرسیده است. زیرا آثار تبعی، پس از اتمام مدت مرور زمان اعمال می‌شوند.

❏ مثال ۱۲: در مجازات بازداشت بدل از حبس.....

- (۱) مدت بازداشت بدل از جزای نقدی نباید از حداقل حبس مقرر برای آن جرم بیشتر باشد.
- (۲) مدت بازداشت بدل از جزای نقدی نباید از حداکثر حبس مقرر برای آن جرم بیشتر باشد.
- (۳) بازداشت بدل از جزای نقدی قبل از مجازات حبس شروع می‌شود.

(۴) ۳ و ۱

✅ پاسخ: گزینه «۲» با توجه به مجازات ماده ۲۸، گزینه ۱ که حداقل حبس را بیان نموده نادرست می‌باشد. همچنین است، در گزینه‌ی ۳ که مجازات حبس بعد از جزای نقدی شروع می‌شود نادرست است.

❏ مثال ۱۳: کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) می‌توان فرد بیگانه‌ای را به طور دائم از ایران اخراج کرد.
- (۲) اخراج دائم بیگانه یک مجازات تکمیلی است.
- (۳) اخراج بیگانه از ایران به حکم دادگاه صورت می‌گیرد.
- (۴) هر سه مورد

✅ پاسخ: گزینه «۴» با توجه به ماده ۳۴ قانون مجازات اسلامی اخراج بیگانه به صورت دائم امکان‌پذیر است و همچنین این اخراج باید به حکم دادگاه باشد و به عنوان یک مجازات تکمیلی.

❏ مثال ۱۴: مصادره اموال در صورت تخفیف چه وضعیتی خواهد داشت؟

- (۱) این مجازات قابل تخفیف نخواهد بود.
- (۲) نیمی از اموال مجرم به عنوان مجازات مصادره می‌شود.
- (۳) به جزای نقدی تبدیل شده و میزان آن براساس درجه‌بندی مجازات خواهد بود.
- (۴) به مجازات حبس درجه چهار تبدیل خواهد شد.

✅ پاسخ: گزینه «۳» با توجه به بند دوم ماده ۳۷ قانون مجازات اسلامی این مجازات در صورت برخورداری شدن از شرایط تخفیف به مجازات جزای نقدی تبدیل شده براساس مبلغ جزای نقدی از مجرم اخذ می‌شود.

❏ مثال ۱۵: کدام گزینه در مورد تخفیف و تبدیل مجازات‌ها صحیح است؟

- (۱) در کلیه مجازات‌ها تخفیف و تبدیل قابل اعمال است.
- (۲) فقط در حدود و قصاص قابل اعمال است.
- (۳) فقط در تعزیرات قابل اعمال می‌باشد.
- (۴) فقط در حبس و جزای نقدی قابل اعمال است.

✅ پاسخ: گزینه «۳» با توجه به صدر ماده ۳۷ قانون مجازات اسلامی که اشاره به مجازات‌های تعزیری دارد. این تخفیف‌ها و تبدیل‌ها فقط شامل مجازات‌های تعزیری می‌شود.

❏ مثال ۱۶: با توجه به مقررات با وجود جهات مخففه کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- (۱) تبدیل مجازات به مجازاتی که به نفع متهم باشد برای دادگاه الزامی است.
- (۲) تخفیف مجازات باید با درخواست دادستان صورت گیرد.
- (۳) تخفیف مجازات باید با درخواست مجرم صورت گیرد.
- (۴) تخفیف مجازات به نظر و صلاحدید دادگاه بستگی دارد.

✅ پاسخ: گزینه «۴» در واقع جهات مخففه قانونی برای دادگاه الزامی نمی‌باشد و دادگاه مختار است در اعمال آن با توجه به شرایط و موقعیت جرم و مجرم و بزه‌دیده اقدام کند.

❏ مثال ۱۷: کدام یک از کیفیات مخففه قضایی هستند؟

- (۱) مداخله ضعیف شریک در وقوع جرم
- (۲) ندامت مجرم
- (۳) کهولت مجرم
- (۴) هر سه مورد

✅ پاسخ: گزینه «۴» با توجه به بندهای هشت‌گانه ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی این موارد حصری هستند و در خارج از این‌ها دادگاه نمی‌تواند اعمال کیفیات مخففه کند و اختیار دادگاه محدود به این موارد است.

کلمه مثال ۱۸: کدام قاعده از تبصره ۲ ماده ۳۸ قانون مجازات برداشت می‌شود. «هرگاه نظیر جهات مندرج در این ماده در مواد خاصی پیش‌بینی شده باشد. دادگاه نمی‌تواند به موجب همان جهات، مجازات را دوباره تخفیف دهد»

- (۱) قاعده‌ی منع جمع کیفیات مخففه‌ی قانونی و قضایی
(۲) قاعده‌ی جمع کیفیات مخففه‌ی قانون و قضایی
(۳) قاعده‌ی ارجحیت کیفیات مخففه‌ی قضایی بر قانونی
(۴) هیچکدام

پاسخ: گزینه «۱» این تبصره بیان‌گر اصل مذکور بوده و با توجه به این که دادگاه هنگام صدور حکم موظف است جهات تخفیف را بیان نماید، دادگاه نمی‌تواند از این قاعده عدول کند.

کلمه مثال ۱۹: فلسفه‌ی قاعده تعویق صدور حکم چیست و براساس کدام نظریه توجیه می‌شود؟

- (۱) دادن فرصت به مجرم برای جبران خسارات وارده، براساس نظریه‌ی دفاع اجتماعی جدید
(۲) عدم الصاق برچسب مجرمیت به محکوم‌علیه، براساس نظریه برچسب‌زنی
(۳) توجه به سوابق و محکومیت‌های مؤثر مجرم در طول زمان تعویق، براساس نظریه معاشرت ترجیحی
(۴) شناساندن مجرم به جامعه به عنوان فرد خطرناک، براساس نظریه اصالت تحصیل

پاسخ: گزینه «۲» هدف و فلسفه‌ی قاعده تعویق صدور حکم، عدم‌الصاق برچسب مجرمیت به متهم می‌باشد و این از اندیشه‌های نظریه‌پردازان برچسب‌زنی الهام گرفته شده است.

کلمه مثال ۲۰: کدام گزینه در مورد قرار تعویق صدور حکم نادرست می‌باشد؟

- (۱) دادگاه می‌تواند قرار تعویق صدور حکم را به صورت غیابی صادر کند.
(۲) اخذ تأمین توسط دادگاه نباید به بازداشت مرتکب منتهی گردد.
(۳) پس از صدور قرار تعویق دادگاه موظف است فوراً حکم آزادی مرتکب را صادر نماید.
(۴) هیچکدام

پاسخ: گزینه «۱» با توجه به تبصره‌های ماده ۴۱- در تبصره ۱ آمده است که دادگاه نمی‌تواند قرار تعویق صدور حکم را به صورت غیابی صادر کند و قرار تعویق صدور حکم باید به صورت حضوری باشد چون دادگاه با توجه به شرایط خاص مرتکب، وضعیت فردی، خانوادگی و سایر شرایط مرتبط با مرتکب اقدام به اصدار قرار تعویق صدور حکم می‌نماید. در نتیجه در صورت عدم حضور مرتکب، احراز شرایط و معیارها ممکن نخواهد بود.

کلمه مثال ۲۱: کدام مورد بیان‌گر تدابیری است که در تعویق مراقبتی به کار گرفته می‌شوند؟

- (۱) کسب اجازه از مقام قضایی برای مسافرت خارج از کشور
(۲) حضور به موقع در زمان و مکان تعیین شده توسط مقام قضایی
(۳) اعلام تغییر شغل در کمتر از پانزده روز
(۴) هر سه مورد

پاسخ: گزینه «۴» با توجه ماده ۴۲ قانون مجازات اسلامی

کلمه مثال ۲۲: فردی در مدت تعویق صدور حکم، مرتکب قتل غیرعمد می‌شود در این صورت:

- (۱) چون جرم غیرعمدی است قرار تعویق لغو نخواهد شد.
(۲) چون منجر به دیه است قرار تعویق لغو خواهد شد.
(۳) قرار تعویق لغو ولی می‌توان از قرار تعلیق استفاده کرد.
(۴) بستگی به نظر و اختیار دادگاه دارد.

پاسخ: گزینه «۱» با توجه به صدر ماده ۴۴ قانون مجازات اسلامی که دیه را مقید به جنایات عمدی نموده است و شامل جنایات غیرعمدی نمی‌شود. همچنین براساس تبصره ماده فوق نمی‌توان بعد از لغو قرار تعویق، اقدام به صدور قرار تعلیق نمود در نتیجه گزینه ۳ نیز نادرست می‌باشد. علت نادرستی گزینه ۴ نیز اراده و اختیار دادگاه می‌باشد چون در این موارد دادگاه اختیاری ندارد.

کلمه مثال ۲۳: کدام گزینه در مورد قرار تعویق و لغو آن صحیح است؟

- (۱) دادگاه موظف است در صورت عدم اجرای دستورات توسط مرتکب برای یک بار تا نصف مدت مقرر در قرار به مدت تعویق اضافه کند.
(۲) دادگاه می‌تواند در صورت ارتکاب جرم حدی قرار تعویق را لغو نماید.
(۳) دادگاه می‌تواند در صورت عدم اجرای دستورات توسط مرتکب، حکم محکومیت صادر کند.
(۴) ۱ و ۲

پاسخ: گزینه «۳» با توجه ماده ۴۴- در صورت ارتکاب جرایم حدی دادگاه موظف به صدور حکم محکومیت و لغو قرار تعویق می‌باشد. در نتیجه گزینه (۲) نادرست است و در گزینه (۱) نیز دادگاه موظف به اضافه کردن مدت تعویق نیست بلکه مختار است که یا حکم محکومیت صادر کند یا به مدت قرار تعویق اضافه کند. اما گزینه (۳) منطبق با ماده ۴۴ می‌باشد.

مثال ۲۴: در چه جرایمی امکان تعلیق اجرای مجازات وجود دارد؟

(۱) در کلیه مجازات‌ها و جرایم با صلاحدید قاضی

(۲) در تعزیرات و قصاص با گذشت شاکی خصوصی

(۳) در جرایم تعزیری

(۴) در جرایمی که مجازات آن حبس است.

پاسخ: گزینه «۳» با توجه به قسمت اول ماده ۴۶ قانون مجازات اسلامی در این دو ماده تعلیق در مورد تعزیرات اجراء می‌شود و در قصاص و حدود و دیات امکان تعلیق مجازات وجود نخواهد داشت.

مثال ۲۵: کدام دسته از جرایم تعزیری مشمول تعلیق اجرای مجازات می‌شوند؟

(۱) جرایم تعزیری درجه پنج تا هشت

(۲) جرایم تعزیری درجه چهار تا هشت

(۳) جرایم تعزیری درجه سه تا هشت

(۴) جرایم تعزیری درجه هفت و هشت

پاسخ: گزینه «۳» با توجه ماده ۴۶ قانون مجازات اسلامی

مثال ۲۶: کدام یک از جرایم زیر قابل تعلیق نیستند؟

(۱) سرقت

(۲) جرایم سازمان یافته

(۳) قاچاق مواد مخدر

(۴) هر سه مورد

پاسخ: گزینه «۲» با توجه ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی، در گزینه (۱) سرقت بیان شده است، که با توجه بند ۲ ماده مذکور فقط سرقت‌های مسلحانه و مقرون به آزار قابل تعلیق نمی‌باشد نه همه‌ی سرقت‌ها و گزینه (۳) نیز بدین دلیل نادرست می‌باشد که در بند چهار قاچاق عمده مواد مخدر بیان شده، نه هر نوع قاچاق مواد مخدر یعنی قاچاق باید وصف عمده را داشته باشد.

مثال ۲۷: معاونت در چه جرایمی قابل تعلیق نیست؟

(۱) معاونت در آدم ربایی

(۲) معاونت در محاربه

(۳) معاونت در قتل عمدی

(۴) هر سه مورد

پاسخ: گزینه «۳» با توجه به بند ۵ ماده ۴۷ که صراحتاً معاونت در قتل عمدی را قابل تعلیق نمی‌داند ولی در سایر گزینه‌ها اشاره‌ای به معاون نشده و مجازات معاون قابل تعلیق می‌باشد.

مثال ۲۸: افزایش مدت قرار تعلیق به علت عدم تبعیت بدون عذرموجه محکوم از دستورات، با چه مرجعی است؟

(۱) دادگاه صادر کننده قرار تعلیق

(۲) دادگاه صادر کننده حکم قطعی

(۳) دادستان

(۴) دادگاه تجدید نظر

پاسخ: گزینه «۲» با توجه به ماده ۵۰ قانون مجازات اسلامی لغو و یا افزایش مدت تعلیق توسط دادگاه صادر کننده حکم قطعی می‌باشد و افزایش مدت با درخواست دادستان یا قاضی اجرای احکام کیفری می‌باشد.

مثال ۲۹: کدام گزینه در مورد لغو و افزایش مدت تعلیق مجازات توسط دادگاه صحیح است؟

(۱) در صورت عدم تبعیت محکوم از دستورات دادگاه برای بار دوم، دادگاه می‌تواند مدت تعلیق را یک تا دو سال افزایش دهد.

(۲) در صورت عدم تبعیت محکوم از دستورات دادگاه برای بار دوم، دادگاه قرار تعلیق را لغو و مجازات اجراء می‌شود.

(۳) در صورت عدم تبعیت محکوم از دستورات دادگاه برای بار اول، دادگاه نمی‌تواند قرار تعلیق را لغو نماید.

(۴) هیچکدام

پاسخ: گزینه «۲» عدم تبعیت از دستورات، چه در بار اول و چه در بار دوم صورت گیرد دادگاه صادر کننده حکم قطعی می‌تواند قرار تعلیق را لغو و در نتیجه مجازات به اجراء گذاشته شود. در بار دوم عدم تبعیت دادگاه نمی‌تواند مدت تعلیق را افزایش دهد و فقط باید قرار تعلیق را لغو کند. در واقع عدم تبعیت از دستورات دادگاه برای بار دوم، خود به خود موجب لغو قرار تعلیق شده و مجازات اجراء خواهد شد. افزایش مدت تعلیق نیز فقط در مرتبه اول در صورت عدم تبعیت امکانپذیر خواهد بود.

مثال ۳۰: اگر قسمتی از مجازات معلق شود:

(۱) مدت تعلیق از زمان خاتمه اجرای مجازات غیرمعلق محاسبه می‌گردد.

(۲) مدت تعلیق از زمان صدور حکم محکومیت محاسبه می‌گردد.

(۳) مدت تعلیق از زمان شروع مجازات محاسبه می‌گردد.

(۴) بستگی به نظر دادگاه صادر کننده حکم قطعی دارد.

پاسخ: گزینه «۱» با توجه ماده ۵۳ قانون مجازات اسلامی اگر قسمتی از مجازات معلق شود مدت تعلیق از زمانی شروع می‌شود که مجازات غیر معلق خاتمه پیدا کند.

مثال ۳۱: هرگاه محکوم پس از پایان مدت تعلیق مرتکب جرایم عمدی موجب قصاص یا حدود شود در این صورت

- (۱) هم مجازات تعلیق شده و هم مجازات جرایم ارتكابی به طور همزمان بر وی اعمال می‌شود.
- (۲) فقط مجازات جرایم ارتكابی بر وی اعمال می‌شود.
- (۳) فقط مجازات تعلیق شده بر وی اعمال می‌شود.
- (۴) ابتدا مجازات تعلیق شده و سپس مجازات جرایم ارتكابی بر وی اعمال خواهد شد.

پاسخ: گزینه «۲» در صورت ارتكاب جرم پس از پایان مدت تعلیق فقط مجازات جرم ارتكابی جدید بر مرتکب اعمال می‌شود و نسبت به مجازاتی که قبلاً معلق شده (چون مدت قرار تعلیق به اتمام رسیده است) مسئولیتی نخواهد داشت.

مثال ۳۲: تکلیف اعلام به محکوم مبنی بر این که در صورت ارتكاب جرایم عمدی موجب قصاص و ... قرار تعلیق لغو و مجازات جرم ارتكابی نیز دوباره وی اجرا می‌شود

- (۱) دادگاه صادر کننده حکم قطعی می‌باشد.
- (۲) با دادگاه صادر کننده قرار تعلیق می‌باشد.
- (۳) با قاضی اجرای احکام کیفری می‌باشد.
- (۴) با دادستان و مقامات دادرسی می‌باشد.

پاسخ: گزینه «۲» با توجه قسمت آخر ماده ۵۴ قانون مجازات اسلامی، دادگاه به هنگام صدور قرار تعلیق به طور صریح به محکوم اعلام می‌کند که اگر در مدت تعلیق مرتکب یکی از جرایم فوق شود علاوه بر مجازات جرم اخیر، مجازات معلق نیز دوباره وی اجرا می‌شود.

مثال ۳۳: در چه مواردی دادگاه قرار تعلیق را لغو خواهد کرد؟

- (۱) در صورت ارتكاب جرم موجب قصاص
- (۲) محکوم دارای سابقه محکومیت کیفری مؤثر باشد.
- (۳) محکوم قبلاً از تعلیق اجرای مجازات بهره برده باشد.
- (۴) هر سه مورد

پاسخ: گزینه «۴» مواد ۵۴ و ۵۵ قانون مجازات اسلامی، موارد لغو قرار تعلیق و اجرای مجازات تعلیق شده را بیان نموده است که مفاد این دو ماده هر سه گزینه را در بر خواهد گرفت.

مثال ۳۴: در نظام نیمه آزادی

- (۱) محکوم می‌تواند در زمان اجرای حکم حبس، به فعالیت‌های حرفه‌ای خود بپردازد.
- (۲) محکوم می‌تواند در زمان توقف اجرای حکم حبس به فعالیت‌های حرفه‌ای و آموزشی خود بپردازد.
- (۳) محکوم می‌تواند زیر نظر دادگاه حبس خود را در منزل تحمل کند.
- (۴) محکوم می‌تواند روزهای تعطیل در خارج از زندان سپری کند.

پاسخ: گزینه «۱» با توجه ماده ۵۶ قانون مجازات اسلامی، این نظام به شیوه‌ای است که در زمان اجرای حکم حبس، فرد فعالیت‌هایی را انجام خواهد داد که جایگزین حبس خواهد بود.

مثال ۳۵: نظام نیمه آزادی در مورد چه حبس‌هایی است؟

- (۱) تمامی حبس‌های تعزیری
- (۲) حبس‌های تعزیری تا درجه هفت
- (۳) حبس‌های تعزیری درجه چهار تا شش
- (۴) حبس‌های تعزیری درجه پنج تا هفت

پاسخ: گزینه «۴» با توجه به صدر ماده ۵۷ فقط حبس‌های تعزیری درجه پنج تا هفت مشمول نظام نیمه آزادی قرار خواهند گرفت و این نظام سایر حبس‌ها را دربر نمی‌گیرد.

مثال ۳۶: شخصی که به نه سال حبس محکوم شده است بعد از چه مدت می‌تواند تقاضای آزادی مشروط نماید؟

- (۱) بعد از گذشت چهار سال و شش ماه از مدت محکومیت وی
- (۲) بعد از گذشت سه سال از مدت محکومیت وی
- (۳) بعد از گذشت سه سال و شش ماه از محکومیت وی
- (۴) بعد از گذشت پنج سال از محکومیت وی

پاسخ: گزینه «۲» همانطور که گفته شده در حبس‌های به مدت ده سال و پایین‌تر در صورت وجود شرایط، فرد می‌تواند بعد از گذشت یک سوم از میزان مجازات تقاضای آزادی مشروط نماید.

مثال ۳۷: مدت آزادی مشروط

- (۱) شامل بقیه مدت مجازات می‌شود.
- (۲) بین یک تا پنج سال خواهد بود.
- (۳) با توجه صلاحدید دادگاه تعیین خواهد شد.
- (۴) هیچکدام

پاسخ: گزینه «۱» همان‌طور که در ابتدای ماده ۵۹ آمده است اصل بر این است که مدت آزادی مشروط شامل بقیه مدت مجازات می‌شود در نتیجه گزینه (۱) صحیح است هر چند گزینه (۲) محدود می‌شد مدت آزادی مشروط را تعیین نموده است که دادگاه نمی‌تواند از آن فراتر رود.

مثال ۳۸: در چه صورت آزادی مشروط لغو خواهد شد؟

- (۱) عدم تبعیت از دستورات دادگاه
(۲) عدم تبعیت از دستورات دادگاه در مرتبه دوم
(۳) ارتکاب جرم عمدی موجب قصاص، حد و یا تعزیر تا درجه هفت
(۴) ۲ و ۳

پاسخ: گزینه «۴» با توجه به ماده ۶۱ قانون مجازات اسلامی در دو صورت آزادی مشروط لغو خواهد شد که هر دو صورت در ماده بیان شده است. در صورت لغو آزادی مشروط هم مجازات جرم جدید بر مرتکب اعمال خواهد شد و هم مدت باقی مانده محکومیت نیز به اجراء درخواهد آمد.

مثال ۳۹: آیین‌نامه‌ی اجرایی مربوط نظام نیمه‌آزادی و آزادی مشروط:

- (۱) توسط وزیر دادگستری تهیه و به امضاء رئیس قوه قضائیه می‌رسد.
(۲) توسط سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی تهیه و به امضاء رئیس قوه قضائیه می‌رسد.
(۳) توسط کمیسیون قانون‌گذاری مجلس تهیه و به تصویب مجلس می‌رسد.
(۴) توسط رئیس قوه قضائیه تهیه و به تصویب مجلس می‌رسد.

پاسخ: گزینه «۲» با توجه به ماده ۶۳ قانون مجازات اسلامی، سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی را موظف به تهیه آیین‌نامه ظرف مدت شش ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون نموده است.

مثال ۴۰: کدام مورد از شمول مجازات‌های جایگزین حبس خارج است؟

- (۱) جزای نقدی
(۲) محرومیت از حقوق اجتماعی
(۳) شلاق تعزیری
(۴) دوره‌ی مراقبت

پاسخ: گزینه «۳» با توجه به صدر ماده ۶۴ قانون مجازات اسلامی

مثال ۴۱: کدام گزینه در مورد مجازات‌های جایگزین حبس صحیح است؟

- (۱) اعمال این نوع از مجازات منوط گذشت شاکی خصوصی می‌باشد.
(۲) دادگاه نمی‌تواند به بیش از یک نوع از این مجازات‌ها حکم دهد.
(۳) مجازات‌های جایگزین حبس جزای نقدی را دربر نمی‌گیرد.
(۴) ۱ و ۲

پاسخ: گزینه «۱» با توجه به تبصره ماده ۶۴ قانون مجازات اسلامی دادگاه نمی‌تواند به بیش از دو نوع از مجازات‌های جایگزین حکم دهد. در نتیجه گزینه (۲) نادرست می‌باشد. همچنین در صدر ماده آمده است جزای نقدی یکی از جایگزین‌های مجازات حبس به شمار می‌رود و می‌تواند به عنوان مجازات جانشین حبس به کار گرفته شود.

مثال ۴۲: در کدام مورد دادگاه مکلف است از مجازات‌های جایگزین حبس استفاده نماید؟

- (۱) جرایم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها تا شش ماه حبس می‌باشد.
(۲) جرایم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها تا یک سال حبس می‌باشد.
(۳) مجرمینی که بیش از یک فقره محکومیت قطعی به حبس تا شش ماه یا داشته باشند.
(۴) مجرمینی که بیش از یک فقره محکومیت قطعی به قصاص نداشته باشند.

پاسخ: گزینه «۱» مرتکبین جرایم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها نود و یک روز تا شش ماه حبس باشد با وجود شرایطی، دادگاه مکلف است از مجازات‌های جایگزین در مورد آنها استفاده کند. گزینه‌ی (۳) بیان‌گر محکومیت‌های قطعی است که اگر محکوم سابقه‌ی آنها را داشته باشد از اعمال این ماده در مورد وی خودداری خواهد شد. گزینه‌ی (۴) نیز نادرست است. علاوه بر آن که در این موارد داشتن یک فقره محکومیت کیفری برای ممانعت از اجرای ماده فوق کافی است نه بیش از یک فقره همانند گزینه (۳) این بند نیز بیان‌گر محکومیت‌های قطعی است که اگر در سابقه محکوم باشد از اعمال این ماده در مورد وی جلوگیری می‌کند.

مثال ۴۳: در مورد شخصی که مرتکب جرم عمدی شده و مجازات قانونی جرم وی تا شش ماه حبس می‌باشد، در چه مواردی نمی‌توان مجازات حبس وی را به مجازات‌های جایگزین حبس تبدیل کرد؟

- (۱) در هر صورت دادگاه مکلف است به جای حبس به مجازات‌های جایگزین حکم دهد.
(۲) اگر سابقه‌ی محکومیت قطعی به شلاق تعزیری داشته باشد.
(۳) اگر سابقه‌ی محکومیت قطعی به حد داشته باشد.
(۴) گزینه‌های ۱ و ۳ صحیح است.

✓ پاسخ: گزینه «۳» همان‌طور در گزینه‌ی (۱) آمده نمی‌توان به طور مطلق گفت که در این جا دادگاه مکلف است که به مجازات‌های جایگزین حبس حکم دهد بلکه صورت سوال بیان‌گر این است که در چه مواردی دادگاه نمی‌تواند به این جایگزین‌ها حکم دهد گزینه (۲) نیز با توجه بند ۱ ماده ۶۶ نادرست است چون در آنجا نیاز به بیش از یک فقره محکومیت قطعی وجود دارد.

✓ مثال ۴۴: در مجازات جرایم غیرعمدی

- (۱) دادگاه موظف است حکم به مجازات جایگزین حبس صادر کند مگر اینکه مجازات جرم بیش از دو سال باشد.
- (۲) دادگاه می‌تواند حکم به مجازات‌های جایگزین حبس صادر کند مگر اینکه مجازات جرم بیش از دو سال باشد.
- (۳) اگر مجازات جرم بیش از سه سال نباشد می‌توان به مجازات جایگزین حکم صادر نمود.
- (۴) اصولاً در مورد جرایم غیرعمدی مجازات‌های جایگزین حبس اعمال نمی‌شود.

✓ پاسخ: گزینه «۱» دادگاه موظف است در مورد جرایم غیرعمدی به مجازات جایگزین حکم صادر کند مگر اینکه مجازات قانونی جرم بیش از دو سال باشد که در این صورت نیز حکم به مجازات‌های جایگزین جایز است ولی دادگاه تکلیفی به صدور حکم به این نوع از مجازات‌ها (جایگزین) ندارد و در اختیار دادگاه قرار داده شده است.

✓ مثال ۴۵: کدام گزینه در مورد اختیار و یا تکلیف دادگاه در مورد صدور حکم به مجازات‌های جایگزین صحیح است؟

- (۱) دادگاه در کلیه جرایم عمدی مکلف به اعمال مجازات‌های جایگزین می‌باشد.
- (۲) دادگاه در کلیه جرایم غیرعمدی مکلف به اعمال مجازات‌های جایگزین می‌باشد مگر اینکه مجازات قانونی جرم بیش از دو سال باشد.
- (۳) دادگاه در جرایم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها سه ماه حبس است مکلف به اعمال مجازات‌های جایگزین نمی‌باشد.
- (۴) دادگاه در جرایم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از شش ماه تا یک سال است مکلف به اعمال مجازات‌های جایگزین می‌باشد.

✓ پاسخ: گزینه «۲» با توجه مواد ۶۵، ۶۷ و ۶۸ قانون مجازات اسلامی نادرست بودن گزینه (۱) واضح است و نیازی به توضیح ندارد گزینه‌ی (۳) براساس ماده ۶۵ که دادگاه را در این جرایم مکلف اعلام کرده است نادرست می‌باشد گزینه‌ی (۴) نیز با توجه به ماده ۶۷ نمی‌تواند صحیح باشد.

✓ مثال ۴۶: جرایمی که نوع و میزان تعزیر آنها در قوانین پیش‌بینی نشده باشد:

- (۱) با توجه متون فقهی، دادگاه به تعیین مجازات حکم خواهد داد.
- (۲) دادگاه به جایگزین‌های حبس حکم خواهد داد.
- (۳) بر طبق اصل قانونی بودن جرم و مجازات، دادگاه نمی‌تواند مجازات تعیین کند.
- (۴) دادگاه با صلاحدید و تشخیص خود به صدور مجازات مناسب اقدام خواهد نمود.

✓ پاسخ: گزینه «۲» چون ماده در مورد تعزیرات است و متن ماده به صراحت تکلیف دادگاه را مشخص نموده است در این موارد دادگاه موظف است مرتکب را به یکی از مجازات‌های جایگزین حبس که در ماده ۶۴ آمده است محکوم نماید.

✓ مثال ۴۷: اگر به هر دلیل مجازات‌های جایگزین حبس اجراء نشود در این صورت:

- (۱) دادگاه اقدام به صدور قرار تعلیق اجرای مجازات خواهد نمود.
- (۲) دادگاه اقدام به صدور آزادی مشروط خواهد نمود.
- (۳) مجازات حبس به اجراء گذاشته می‌شود.
- (۴) متهم می‌تواند از دادگاه تقاضای تخفیف مجازات خود را بنماید.

✓ پاسخ: گزینه «۳» در صورت لغو یا عدم اجرای مجازات‌های جایگزین حبس بنا به دلایلی که در متن ماده آمده است مجازات حبس به اجراء گذاشته می‌شود.

✓ مثال ۴۸: کدام مورد مانع اعمال مجازات‌های جایگزین حبس می‌شود؟

- (۱) تعدد جرایم در صورتی که یکی از جرایم عمدی باشند.
- (۲) تعدد جرایم عمدی در صورتی که حداقل مجازات یکی از جرایم بیش از شش ماه باشد.
- (۳) تعدد جرایم عمدی در صورتی که حداکثر مجازات یکی از جرایم بیش از شش ماه باشد.
- (۴) جرایم غیرعمدی که حداکثر مجازات آن یک سال حبس باشد.

✓ پاسخ: گزینه «۲» تعدد جرایم عمدی در صورتی مانع از صدور حکم به مجازات‌های جایگزین می‌شود که حداقل مجازات یکی از جرایم بیش از شش ماه حبس باشد.

مثال ۴۹: کدام مورد مانع از اعمال مجازات‌های جایگزین حبس نیست؟

(۱) جرایم علیه امنیت داخلی یا خارجی کشور

(۲) تعدد جرایم عمدی که حداقل مجازات قانونی یکی از جرایم بیش از شش ماه حبس می‌باشد.

(۳) جرایم عمدی متعدد که حداقل مجازات قانونی یکی از جرایم کمتر از شش ماه حبس باشد.

(۴) جرایم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از یک سال حبس باشد.

پاسخ: گزینه «۳» گزینه (۱) با توجه به ماده ۷۱ قانون مجازات نادرست می‌باشد و گزینه (۲) با توجه به ماده ۷۲، گزینه (۴) با توجه ملاک ماده ۶۷ که بیان داشته است جرایم با مجازات حداکثر شش ماه تا یک سال مشمول جایگزین‌های حبس می‌شوند نادرست می‌باشد. گزینه (۳) صحیح است زیرا در جرایم عمدی متعدد با توجه به ماده ۷۲ آنچه مانع اعمال مجازات‌های جایگزین حبس می‌شود این است که یکی از جرایم دارای مجازات قانونی بیش از شش ماه حبس باشد.

مثال ۵۰: در صورت تخفیف مجازات جرمی که میزان مجازات قانونی آن شش ماه تا یک سال حبس باشد:

(۱) در این مورد دادگاه نمی‌تواند به مجازات‌های جایگزین حبس حکم دهد.

(۲) دادگاه می‌تواند به مجازات‌های جایگزین حبس حکم دهد.

(۳) اصولاً تخفیف مجازات و استفاده از جایگزین‌های حبس به طور همزمان ممنوع است.

(۴) ۱ و ۳ صحیح است.

پاسخ: گزینه «۲» ماده ۷۳ در مواردی کاربرد دارد که میزان مجازات قانونی جرم، حبس بیش از یک سال باشد و در صورت سؤال حبس شش ماه تا یک سال بیان شده است در نتیجه گزینه (۱) نمی‌تواند صحیح باشد و چون ماده ۶۷ اعمال جایگزین‌های حبس را در این موارد جایز دانسته است و نیز با توجه به ماده ۷۳ گزینه (۳) نیز نادرست می‌باشد چون این ماده حکم کلی را بیان ننموده است و فقط به جرایمی که مجازات قانونی آنها حبس بیش از یک سال باشد اشاره نموده است.

مثال ۵۱: در چه صورتی همراه بودن مجازات حبس با سایر مجازات‌ها مانع از اعمال مجازات‌های جایگزین در مورد محکوم می‌شود؟

(۱) در صورتی که مجازات جایگزین با مجازات‌های همراه حبس شباهت داشته باشند.

(۲) در صورتی که مجازات قانونی حبس بیش از شش ماه باشد.

(۳) در صورتی که مجازات قانونی حبس بیش از مجازات‌های همراه با حبس باشد.

(۴) اصولاً این مجازات‌ها مانع اعمال مجازات جایگزین حبس نمی‌شوند.

پاسخ: گزینه «۴» با توجه به ماده ۷۵ همراه بودن مجازات حبس با دیگر مجازات‌ها مانع از اعمال مجازات‌های جایگزین حبس نخواهد شد و منعی در این مورد وجود ندارد و همان‌طور که در متن ماده بیان شده است مجازات‌های جایگزین حبس همراه با دیگر مجازات‌های قانونی مورد حکم قرار خواهند گرفت.

مثال ۵۲: در صورت اصلاح محکوم در پی رعایت مفاد حکم دادگاه در محکومیت جایگزین حبس:

(۱) دادگاه می‌تواند رأساً دوره مجازات وی را تا نصف کاهش دهد.

(۲) دادگاه می‌تواند تا هر میزان که صلاح بداند میزان مدت مجازات وی را کاهش دهد.

(۳) دادگاه می‌تواند با پیشنهاد قاضی اجرای حکم تا نصف مدت مجازات را کاهش دهد.

(۴) بعد از صدور حکم به مجازات‌های جایگزین، کاهش و تخفیف آن امکان‌پذیر نیست.

پاسخ: گزینه «۳» گزینه (۱) نادرست است زیرا دادگاه پس از پیشنهاد قاضی اجرای حکم می‌تواند اقدام به تخفیف مدت مجازات نماید. همچنین در گزینه (۲) اختیار نامحدود دادگاه در این زمینه نادرست می‌باشد زیرا اختیار دادگاه فقط تا نصف دوره‌ی محکومیت می‌باشد.

مثال ۵۳: در صورت تخلف از دستورات دادگاه در اجرای مجازات‌های جایگزین:

(۱) در بار نخست دادگاه می‌تواند مجازات‌های جایگزین را لغو ولی در مرتبه دوم دادگاه موظف به لغو این مجازات‌هاست.

(۲) در بار نخست دادگاه می‌تواند مدت مجازات را اضافه می‌کند ولی در مرتبه دوم موظف به لغو مجازات‌ها می‌باشد.

(۳) در بار اول موظف به اضافه کردن به مدت این مجازات‌هاست و در بار دوم نیز موظف به لغو این مجازات‌ها می‌باشد.

(۴) در بار اول و دوم با صلاحدید خود می‌تواند این مجازات‌ها را لغو کند.

پاسخ: گزینه «۳» قاضی در صورت تخلف از دستورات و یا مفاد حکم موظف است در مرتبه اول مدت مجازات را اضافه نماید و در مرتبه دوم مجازات‌های جایگزین حبس را لغو نموده و مجازات حبس را به اجرا گذارد. در گزینه‌های (۱) و (۲) که به اختیار دادگاه در این زمینه اشاره کرده‌اند نادرست می‌باشند. همچنین در گزینه‌ی (۴) این موضوع که در مرتبه اول تخلف از دستورات و مفاد حکم مجازات‌های جایگزین لغو و حبس به اجرا گذاشته خواهد شد نادرست است.

کلمه مثال ۵۴: در چه مورد یا مواردی مجازات‌های جایگزین حبس لغو و مجازات حبس اجراء خواهد شد؟

- (۱) در صورت تخلف از دستورات دادگاه در مرتبه‌ی دوم
- (۲) ایجاد مانع عمدی توسط محکوم برای جلوگیری از اجرای مجازات‌های جایگزین
- (۳) تخلف از دستورات دادگاه برای مرتبه سوم
- (۴) گزینه‌های ۱ و ۲

☒ پاسخ: گزینه «۴» با توجه مواد ۸۱ و ۸۲ قانون مجازات اسلامی

کلمه مثال ۵۵: کدام یک از جرایم زیر مشمول دوره مراقبت به عنوان یک مجازات جایگزین حبس قرار نمی‌گیرد؟

- (۱) جرایمی که مجازات قانونی آنها حداکثر تا سه ماه حبس است.
- (۲) جرایمی که مجازات قانونی آنها نود و یک روز تا شش ماه حبس است.
- (۳) جرایمی که نوع و میزان تعزیر آنها در قوانین موضوعه تعیین نشده است.
- (۴) جرایم عمدی که مجازات قانونی آنها بیش از یک سال است.

☒ پاسخ: گزینه «۴» همان‌طور که در ماده ۸۳ آمده است بند ت اشاره به جرایم غیرعمدی دارد نه جرایم عمدی چون همان‌طور که از ماده ۶۷ قانون قابل برداشت است مجازات‌های جایگزین حبس در مورد جرایم عمدی که مجازات قانونی آنها بیش از یک سال حبس است کاربرد ندارد و نمی‌توان این مجازات‌ها را در مورد این نوع از جرایم به کار برد. در واقع در جرایم عمدی استفاده از مجازات‌های جایگزین محدود است ولی در جرایم غیرعمدی محدودیتی وجود ندارد.

کلمه مثال ۵۶: قانون مجازات اسلامی سن مسئولیت کیفری را:

- (۱) سال شمسی قرار داده است. (۲) سال قمری قرار داده است. (۳) سال میلادی قرار داده است. (۴) در این مورد ساکت است.

☒ پاسخ: گزینه «۱» با توجه ماده ۸۸ قانون گذار سن مسئولیت کیفری را براساس سال شمسی مدنظر قرار داده است، برخلاف قانون قبلی مجازات اسلامی که سن قمری را مورد نظر قرار داده بود.

کلمه مثال ۵۷: کدام یک از مجازات‌ها و اقدامات تأمینی زیر در مورد اطفال و نوجوانان ۱۲ تا ۱۵ سال قابل اجرا است و آیا جنسیت بر اعمال این مجازات تأثیرگذار است؟

- (۱) اخذ تعهد کتبی به عدم تکرار جرم - در مورد پسران ۱۲ تا ۱۵ سال می‌باشد.
- (۲) نصیحت به وسیله قاضی - در مورد دختران تا نه سال و پسران تا ۱۵ سال می‌باشد.
- (۳) نگهداری در کانون اصلاح و تربیت از سه ماه تا یک سال - جنسیت تأثیر بر این مورد دارد.
- (۴) اخطار و تذکر به عدم تکرار جرم - در مورد دختران تا نه سال و پسران تا ۱۵ سال می‌باشد.

☒ پاسخ: گزینه «۳» با توجه به بندهای (ت) و (ث) ماده ۸۸ و همچنین تبصره ۱ این ماده مجازات مقرر در این دو بند در مورد کودکان و نوجوانان ۱۲ تا ۱۵ سال اجراء خواهد شد و جنسیت موجب خروج دختران از این ماده می‌گردد. همچنین با توجه به صدر ماده فوق‌الذکر محاسبه سال براساس سال شمسی می‌باشد. در نتیجه اطفال و نوجوانانی که ۱۲ تا ۱۵ سال سن داشته باشند مشمول این ماده قرار خواهند گرفت.

کلمه مثال ۵۸: الزام اطفال به مجازات انجام خدمات عمومی رایگان در مورد چه اطفال و نوجوانانی اعمال می‌شود؟

- (۱) محدودیتی در این مورد برای دادگاه پیش‌بینی نشده است و در صورت مصلحت دادگاه می‌تواند به این مجازات حکم دهد.
- (۲) نسبت به اطفال و نوجوانان ۱۲ تا ۱۵ سال و جنسیت تیز تأثیری در این مورد ندارد.
- (۳) نسبت به نوجوانان ۱۵ تا ۱۸ سال که مرتکب جرم تعزیری می‌شوند.
- (۴) این مجازات نسبت به اطفال و نوجوانان اعمال نمی‌شود.

☒ پاسخ: گزینه «۳» با توجه به صدر ماده ۸۹ که مجازات‌های ماده را محدود به نوجوانان ۱۵ تا ۱۸ سال نموده است و همچنین اینکه در ماده ۸۸ این نوع از مجازات‌ها را مورد اشاره قرار نداده است می‌توان گفت که این مجازات‌ها مختص نوجوانان ۱۵ تا ۱۸ سال می‌باشد که مرتکب جرم تعزیری شده باشند و نه همه اطفال و نوجوانان.

مثال ۵۹: نوجوانی به سه سال نگهداری در کانون اصلاح و تربیت از طرف دادگاه محکوم شده است پس از مدتی گزارش‌های رسیده از وضع وی نشان بهبود وضع رفتاری و کاهش حالت ناسازگاری وی دارد در این صورت:

- (۱) دادگاه ملزم می‌شود مدت نگهداری این نوجوان را به یک سوم تقلیل دهد.
- (۲) دادگاه ملزم می‌شود مدت نگهداری این نوجوان را به یک دوم تقلیل دهد.
- (۳) دادگاه می‌تواند مدت نگهداری این نوجوان را به یک سوم تقلیل دهد.
- (۴) دادگاه می‌تواند مدت نگهداری این نوجوان را به یک دوم تقلیل دهد.

پاسخ: گزینه «۳» دادگاه در اعمال تخفیف یا تبدیل مجازات و اقدامات تأمینی و تربیتی اطفال الزامی ندارد این به صلاحدید دادگاه بستگی دارد و قانون‌گذار این اختیار را به دادگاه داده است که با توجه به نظر و صلاحدید خود اقدام نماید و این امر در هر دو موردی که به دادگاه اختیار تجدیدنظر داده شده است. یعنی تبصره ۳ ماده ۸۸ و ماده ۹۰ مشترک است و در هیچکدام از این موارد دادگاه در مورد تجدید نظر در رأی و تصمیم خود درباره اطفال و نوجوانان ملزم نشده است.

مثال ۶۰: تصمیم دادگاه مبنی بر تجدیدنظر در رأی خود در باب کاهش مدت نگهداری اطفال و نوجوانان در کانون اصلاح و تربیت:

- (۱) در صورتی است که حداقل یک پنجم از مدت نگهداری در کانون اصلاح و تربیت گذشته باشد.
- (۲) در صورتی است که حداقل یک سوم از مدت نگهداری در کانون اصلاح و تربیت گذشته باشد.
- (۳) در صورتی است که حداقل یک دوم از مدت نگهداری در کانون اصلاح و تربیت گذشته باشد.
- (۴) نیاز به گذشت مدت خاصی نیست و هر زمان که دادگاه مصلحت بداند می‌تواند نسبت به تجدید نظر اقدام نماید.

پاسخ: گزینه «۱» دادگاه در صورتی می‌تواند در تصمیم خود تجدید نظر کند که طفل یا نوجوان حداقل یک پنجم از مدت نگهداری در کانون اصلاح و تربیت را گذرانده باشند.

مثال ۶۱: کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) دادگاه می‌تواند نگهداری اطفال و نوجوانان در کانون اصلاح و تربیت را تقلیل دهد ولی نمی‌تواند آن را تبدیل کند.
- (۲) دادگاه می‌تواند مدت نگهداری اطفال و نوجوانان در کانون اصلاح و تربیت را تقلیل دهد و سپس آن را تبدیل کند.
- (۳) دادگاه نمی‌تواند هم مدت نگهداری در کانون اصلاح و تربیت را تقلیل دهد و هم آن را تبدیل کند.
- (۴) دادگاه نمی‌تواند در تصمیم خود در مورد نگهداری اطفال و نوجوانان در کانون اصلاح و تربیت تجدیدنظر نماید.

پاسخ: گزینه «۳» دادگاه نمی‌تواند هم مدت نگهداری در کانون اصلاح و تربیت را کاهش دهد و هم آن را تبدیل کند و اختیار دادگاه در این مورد محدود است در گزینه ۱ قسمت دوم نادرست است چون دادگاه می‌تواند مدت نگهداری را تبدیل کند و آنچه نادرست است تقلیل مدت و تبدیل به طور همزمان و با هم می‌باشد.

مثال ۶۲: در چه صورتی افراد بالغ کمتر از هجده سال از مجازات حدی معاف خواهند شد؟

- (۱) حرمت جرم انجام شده را درک نکنند.
- (۲) در رشد و کمال عقل آنان شبهه وجود داشته باشد.
- (۳) چون به سن بلوغ رسیده‌اند دارای مسئولیت کیفری بوده و در هر حال مجازات حدی بر آنها بار می‌شود.
- (۴) ۱ و ۲ صحیح است.

پاسخ: گزینه «۴» افراد بالغ کمتر از هجده سال در صورت ارتکاب جرایم حدی و قصاص در صورت شرایط گفته خواهد شد در متن ماده از مجازات حدی و قصاص معاف خواهند شد و مجازات‌ها و اقدامات تأمینی اطفال و نوجوانان بر آنها اعمال خواهد شد.

مثال ۶۳: در مجازات و اقدامات تأمینی و تربیتی اطفال و نوجوانان تخفیف مجازات تا چه میزان خواهد بود؟

- (۱) در صورت وجود جهات تخفیف می‌توان مجازات‌ها را تا نصف حداقل تقلیل داد.
- (۲) حتی اگر جهات تخفیف نیز وجود نداشته باشد دادگاه می‌تواند مجازات‌ها را تا نصف حداقل تقلیل دهد.
- (۳) در صورت وجود جهات تخفیف می‌توان مجازات‌ها را تا یک سوم حداقل تخفیف داد.
- (۴) اگر جهات تخفیف وجود نداشته باشد دادگاه فقط می‌تواند تا یک سوم حداقل تخفیف دهد.

پاسخ: گزینه «۱» میزان تخفیف مجازات‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی اطفال و نوجوانان تا نصف حداقل است که وجود جهات تخفیف برای آن ضروری است.

❏ مثال ۶۴: کدام گزینه در مورد تعویق و تعلیق بزرگسالان و اطفال و نوجوانان صحیح است؟

- (۱) تفاوتی بین این دو وجود ندارد و در هر دو شرایط قانونی لازم است.
- (۲) تفاوتی بین این دو وجود ندارد مگر اینکه در بزرگسالان جرایم تعزیری درجه شش تا هشت مدنظر است ولی در اطفال و نوجوانان تمام جرایم تعزیری مشمول تعویق و تعلیق قرار می‌گیرد.
- (۳) به طور کامل با یکدیگر متفاوت بوده و دارای قواعد و شرایط متفاوتی هستند.
- (۴) در مورد اطفال و نوجوانان تعویق و تعلیق به اجراء گذاشته نمی‌شود.

❑ پاسخ: گزینه «۲» با توجه به ماده ۹۴ و ۴۰ و ۴۶ قانون مجازات اسلامی که در صدر هر سه ماده مجازات‌هایی که می‌تواند مورد تعویق صدور حکم و تعلیق اجرای مجازات قرار گیرد ذکر شده است. و تفاوت بزرگسالان و اطفال و نوجوانان مشخص شده است.

❏ مثال ۶۵: کدام یک از اندیشمندان زیر عفو را موجب تضعیف قطعیت و حتمیت مجازات دانسته است؟

- (۱) بکاریا
 - (۲) منتسکیو
 - (۳) ژرمی بنتام
 - (۴) ژان ژاک روسو
- ❑ پاسخ:** گزینه «۱» بکاریا از بنیان‌گذاران مکتب فایده‌ی اجتماعی است. یکی از اصول افکار بکاریا یقینی بودن و قطعیت مجازات‌هاست. وی عقیده دارد این شدت کیفر نیست که از جرم پیشگیری می‌کند بلکه قطعی بودن یا حتمی بودن مجازات است که می‌تواند از جرم‌های آینده جلوگیری کند. در نتیجه با عفو که با این اصل از افکار وی مغایرت دارد مخالف بوده و می‌گوید وقتی گریز از کیفر محال باشد ملایم‌ترین رنج‌ها روح بشر را متوحش خواهد ساخت و باعث پیش‌گیری از مجازات می‌شود.

❏ مثال ۶۶: مراد از عفو یا تخفیف مجازات محکومان در ماده ۹۵ توسط مقام رهبری کدام نوع از عفو است؟

- (۱) عفو خصوصی
 - (۲) عفو عمومی
 - (۳) عفو تعقیب
 - (۴) عفو مشروط
- ❑ پاسخ:** گزینه «۱» عفو عمومی نیازمند قانون مصوب قوه‌ی مقننه است. ولی عفو خصوصی عفوی است که توسط بالاترین مقام اجرایی کشور در مورد محکومان به مجازات بکار برده می‌شود.

❏ مثال ۶۷: عفو یا تخفیف مجازات محکومان در حدود موازین اسلامی به کدام ترتیب است؟

- (۱) پس از پیشنهاد وزیر دادگستری با مقام رهبری است.
 - (۲) پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه با مقام رهبری است.
 - (۳) با پیشنهاد وزیر دادگستری و تصویب رئیس قوه قضائیه است.
 - (۴) با پیشنهاد رئیس زندان و موافقت وزیر دادگستری است.
- ❑ پاسخ:** گزینه «۲» باتوجه به ماده ۹۶ قانون مجازات اسلامی و بند ۱۱ اصل ۱۱۰ قانون اساسی.

❏ مثال ۶۸: چنانچه محکومی فاقد برخی از شرایط عفو باشد در این صورت

- (۱) به هیچ وجه نمی‌توان برای وی درخواست عفو کرد.
 - (۲) رئیس قوه قضائیه در صورت ضرورت به طور جداگانه عفو وی را پیشنهاد می‌کند.
 - (۳) وزیر دادگستری پیشنهاد عفو وی را به کمیسیون مرکزی می‌دهد.
 - (۴) فقط اقارب و نزدیکان وی می‌توانند درخواست عفو وی را پیشنهاد کنند.
- ❑ پاسخ:** گزینه «۲» چنانچه عفو محکومین فاقد شرایط، ضرورت یابد، رئیس قوه قضائیه می‌تواند عفو آنان را به طور جداگانه و با ذکر علل مرجع پیشنهاد کند. و بدین ترتیب حتی کسانی که فاقد برخی از شرایط عفو باشند باز هم به طور کامل از این نهاد محروم نخواهند بود.

❏ مثال ۶۹: اثر قانون عفو عمومی از تاریخ تصویب:

- (۱) نسبت به آینده است.
 - (۲) نسبت به گذشته است.
 - (۳) نسبت به حال است.
 - (۴) نسبت به هر زمانی است.
- ❑ پاسخ:** گزینه «۲» اثر قانون عفو عمومی نسبت به گذشته است یعنی عفو شامل جرایمی است که قبل از وضع قانون به وقوع پیوسته است. عفو عمومی نسبت به آینده اثر ندارد. این شرط را قانون‌گذار خود با تعیین محدوده‌ی زمانی عفو معمولاً در متن قانون تصریح می‌کند. شرط اصلی، ارتکاب جرم پیش از تصویب قانون عفو عمومی است. بنابراین هرگاه جرم پیش از تاریخ تصویب قانون عفو عمومی واقع شد، و تعقیب مرتکب پس از این تاریخ در مراجع قضایی به عمل آمده باشد، موضوع اتهام مشمول عفو عمومی قرار نمی‌گیرد. بدیهی است که اگر کسی پس از تاریخ تصویب قانون عفو عمومی مرتکب جرم شود، تعقیب و مجازات در انتظار وی خواهد بود.

❏ مثال ۷۰: کدام یک از انواع عفو محکومیت کیفری را زایل کرده و از سجل کیفری پاک می‌کند؟

- (۱) عفو خصوصی (۲) عفو عمومی (۳) هر دو مورد (۴) هیچ کدام

❑ پاسخ: گزینه «۳» باتوجه به ماده ۹۸ قانون مجازات اسلامی که عفو را به طور مطلق به کار برده و شامل هر دو نوع عفو خصوصی و عمومی که در این مبحث مورد اشاره قرار گرفته است خواهد بود.

❏ مثال ۷۱: اگر مجازات جرمی به موجب قانون لاحق نسخ شود.....

- (۱) نسبت مجازات‌های تبعی و تکمیلی بی‌تأثیر می‌باشد
(۲) نسبت به آثار محکومیت و محرومیت از حقوق اجتماعی بی‌تأثیر می‌باشد
(۳) اگر در مرحله تعقیب باشد موقوف خواهد شد و همچنین هیچ‌گونه اثر کیفری بر آن مترتب نیست
(۴) الف و ب صحیح است

❑ پاسخ: گزینه «۳» باتوجه به ماده ۱۰ و ماده ۹۹ قانون مجازات اسلامی

❏ مثال ۷۲: گذشت شاکی خصوصی در جرایم قابل گذشت

- (۱) موجب تخفیف مجازات مرتکب خواهد شد.
(۲) موجب سقوط و عدم اجرای مجازات مرتکب خواهد شد.
(۳) به تشخیص قاضی موجب سقوط یا تخفیف مجازات خواهد شد.
(۴) در تعقیب و رسیدگی و اجرای مجازات تأثیری نخواهد داشت.
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» گذشت شاکی در جرایم قابل گذشت در هر مرحله‌ای که باشد مؤثر است و موجب موقوفی تعقیب و عدم اجرای مجازات خواهد شد.

❏ مثال ۷۳: جرایم غیرقابل گذشت جرایمی است که:

- (۱) شکایت شاکی تأثیری در شروع به تعقیب ندارد.
(۲) شکایت و گذشت شاکی در ادامه تعقیب و رسیدگی مؤثر است.
(۳) گذشت شاکی در اجرای مجازات و ادامه آن مؤثر است.
(۴) هر سه مورد صحیح است.
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» در جرایم غیرقابل گذشت، گذشت و شکایت شاکی تأثیری در شروع به تعقیب، رسیدگی، ادامه رسیدگی و تعقیب و اجرای مجازات ندارد در نتیجه گزینه‌های ۲ و ۳ که گذشت و شکایت شاکی را مؤثر دانسته نادرست می‌باشند.

❏ مثال ۷۴: در جرایم تعزیری عدول از گذشت چه وضعیتی دارد؟

- (۱) امکان پذیر نیست
(۲) امکان پذیر است
(۳) در صورت موافقت دادگاه امکان پذیر است
(۴) به طور مشروط امکان پذیر است
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» یکی از شرایط گذشت در جرایم قابل گذشت، بقاء گذشت است، که با گذشت متضرر از جرم، عدول از آن مسموع نخواهد بود.

❏ مثال ۷۵: کدام گزینه بیان‌گر حالتی است که در آن متضررین از جرم متعدد باشند؟

- (۱) تعقیب جزایی با شکایت همه آنان شروع و با رضایت همه آنان متوقف خواهد شد
(۲) تعقیب جزایی با شکایت هر یک از آنان شروع و با رضایت هر یک از آنان نیز متوقف می‌شود
(۳) تعقیب جزای با شکایت هر یک از آنان شروع و با رضایت همه کسانی که شکایت کرده‌اند متوقف می‌شود
(۴) تعقیب جزایی با شکایت همه آنان شروع و با رضایت همه آنان متوقف می‌شود
- ❑ پاسخ: گزینه «۳» علت نادرستی گزینه ۱ این است که تعقیب جزایی با شکایت هر یک از آنان شروع می‌شود و همچنین با رضایت همه کسانی که شکایت کرده‌اند متوقف می‌شود چون ممکن است بعضی از متضررین از جرم شکایت نکرده باشند با توجه به ماده فوق نیازی به رضایت آنان نیست.

علت نادرستی گزینه ۲ در قسمت دوم می‌باشد چون در صورتی تعداد متضررین متوقف شدن تعقیب جزایی در صورتی است که همه شکایت‌کنندگان رضایت دهند. علت نادرستی گزینه ۴ این است که در قسمت اول که تعقیب جزایی با شکایت همه متضررین شروع خواهد شد، نادرست و همچنین قسمت دوم نیز رضایت همه متضررین از جرم را بیان داشته و گفته شد که رضایت همه شکایت‌کنندگان و نه رضایت همه متضررین شرط است در نتیجه تنها گزینه ۳ صحیح است.

مثال ۷۶: چنان چه غیر قابل گذشت بودن جرمی در قانون تصریح نشده باشد.....

(۱) قابل گذشت محسوب خواهد شد مگر این که از حدود باشد.

(۲) مطلقاً قابل گذشت محسوب خواهد شد.

(۳) بستگی به نظر دادگاه دارد که باتوجه به ملاک سایر جرایم قابل گذشت تصمیم‌گیری می‌نماید.

(۴) غیر قابل گذشت محسوب خواهد شد.

پاسخ: گزینه «۴» ماده ۱۰۳ قانون مجازات اسلامی اصل را بر غیر قابل گذشت بودن جرایم دانسته و بیان کرده اگر قابل گذشت بودن جرمی در قانون تصریح نشده باشد غیر قابل گذشت محسوب می‌شود.

مثال ۷۷: قانون‌گذار کدام رویکرد را برای تشخیص جرایم قابل گذشت اعمال کرده است؟

(۱) روش تعیین ضابطه و دادن اختیار تشخیص مصادیق به قضات

(۲) روش احصاء قانونی و ذکر همه جرایم قابل گذشت در قانون

(۳) ترکیبی از روش احصاء قانونی و روش تعیین ضابطه

(۴) قانون‌گذار رویکرد خاصی را بیان ننموده است، اصل بر غیر قابل گذشت بودن قرار داده است.

پاسخ: گزینه «۲» قانون‌گذار از میان رویکردهایی که برای تشخیص جرایم قابل گذشت از جرایم غیر قابل گذشت وجود دارد روش احصاء قانونی را برگزیده و تک تک جرایم قابل گذشت را در ماده ۱۰۴ این قانون بیان نموده است و یا این که در سایر قوانین که به جرم‌نگاری و تعیین مجازات پرداخته است به قابل گذشت بودن آن جرایم اشاره شده باشد.

مثال ۷۸: کدام یک از موارد زیر از جهات سقوط مجازات‌ها شناخته می‌شود؟

(۱) مرور زمان

(۲) نسخ قانون

(۳) عفو

(۴) هر سه مورد

پاسخ: گزینه «۴» علاوه بر موارد ذکر شده، گذشت شاکی در جرایم قابل گذشت و نیز فوت متهم یا محکوم علیه در مجازات‌های شخصی نیز از موارد موقوفی تعقیب یا موقوفی اجرای مجازات می‌باشد.

مثال ۷۹: مرور زمان تعقیب کیفری:

(۱) به دلیل مغایرت با شرع به طور کلی پذیرفته نشده است.

(۲) در همه جوامع مورد پذیرش واقع شده است.

(۳) در تعزیرات پذیرفته شده است.

(۴) در دیات و تعزیرات پذیرفته شده است.

پاسخ: گزینه «۳» مرور زمان تعقیب کیفری صرفاً در تعزیرات پذیرفته است و مهلت‌های آن با توجه به درجه‌بندی تعزیرات مشخص شده است.

مثال ۸۰: مبدأ مرور زمان تعقیب کدام است؟

(۱) از زمان شکایت

(۲) از زمان وقوع جرم

(۳) از زمان آخرین اقدام تعقیبی

(۴) از زمان اولین اقدام تعقیبی

پاسخ: گزینه «۳» مرور زمان تعقیب کیفری جرایم موجب تعزیر از تاریخ وقوع جرم در صورتی تعقیب صورت نگرفته باشد از تاریخ آخرین اقدام تعقیبی یا تحقیقی شروع خواهد شد.

مثال ۸۱: کدام مورد از قطع‌کننده‌های مرور زمان تعقیب کیفری است؟

(۱) اقدام تعقیبی یا تحقیقی مقامات قضایی قبل از انقضاء مهلت‌های مرور زمان

(۲) اقدام تعقیبی یا تحقیقی نیروهای انتظامی قبل از انقضاء مهلت‌های مرور زمان

(۳) ارتکاب مجدد جرم توسط مرتکب که با جرم قبلی در ارتباط باشد

(۴) ارتکاب مجدد جرم توسط مرتکب حتی اگر با جرم قبلی در ارتباط نباشد

پاسخ: گزینه «۱» در گزینه ۲ اقدام تحقیقی یا تعقیبی نیروهای انتظامی مورد اشاره قرار گرفته است که باتوجه به تبصره مورد اشاره اقدامات تعقیبی و تحقیقی مقامات قضایی مدنظر است. همچنین در این ماده به این که ارتکاب مجدد توسط مرتکب تأثیری قطع مرور زمان داشته باشد نشده است چه مرتبط با جرم قبلی بوده یا غیر مرتبط باشد.

مثال ۸۲: مرور زمان تعقیب کیفری در اناطه در چه زمانی شروع می‌شود؟

- (۱) از تاریخ صدور قرار اناطه از مرجعی که اقدام به صدور این قرار می‌کند.
- (۲) از تاریخ انقضای مهلت یک ماه برای پیگیری موضوع در دادگاه صالح.
- (۳) از زمان قطعیت رأی مرجعی که رسیدگی کیفری منوط به صدور آن است.
- (۴) از زمان رسیدگی مجدد مرجعی که قرار اناطه را صادر نموده است.

پاسخ: گزینه «۳» این تبصره مختص قرار اناطه و شرایط این قرار در مرور زمان تعقیب کیفری می‌باشد.

مثال ۸۳: کدام یک از موارد زیر در حقوق کیفری ایران شناخته شده است؟

- (۱) مرور زمان تعقیب
- (۲) مرور زمان شکایت
- (۳) مرور زمان مجازات
- (۴) هر سه مورد

پاسخ: گزینه «۴» باتوجه به مواد ۱۰۵، ۱۰۶ و ۱۰۷ که به ترتیب به مرور زمان تعقیب، مرور زمان شکایت و مرور زمان مجازات را مورد اشاره قرار داده، و هر سه نوع مرور زمان در حقوق ایران شناخته شده‌اند.

مثال ۸۴: مدت مرور زمان مجازات، در جرایم تعزیری درجه یک و درجه هشت به ترتیب چه میزان است؟

- (۱) بیست سال - هفت سال
- (۲) بیست سال - پنج سال
- (۳) پانزده سال - هفت سال
- (۴) پانزده سال - پنج سال

پاسخ: گزینه «۲» باتوجه به بندهای الف و ث ماده ۱۰۷ همان‌طور که گفته شد در مورد مجازات، مرور زمان دارای حداکثر بیست سال که مربوط به جرایم تعزیری درجه یک تا سه است و حداقل پنج سال می‌باشد که در مورد جرایم درجه هفت و هشت اعمال می‌شود.

مثال ۸۵: مدت مرور زمان شکایت از جرم صدور چک پرداخت نشدنی

- (۱) یک سال از تاریخ صدور چک.
- (۲) شش ماه از تاریخ صدور گواهی عدم پرداخت.
- (۳) سه ماه از تاریخ مراجعه به بانک.
- (۴) یک سال از تاریخ صدور گواهی عدم پرداخت.

پاسخ: گزینه «۲» باتوجه به ماده ۱۱ قانون صدور چک در صورتی که دارند چک تا شش ماه از تاریخ صدور چک به بانک مراجعه نکند یا ظرف شش ماه از تاریخ صدور گواهی عدم پرداخت شکایت، نکند دیگر حق شکایت کیفری نخواهد داشت.

مثال ۸۶: در قطع اجرای مجازات

- (۱) مدت مرور زمان از تاریخ صدور حکم محکومیت شروع خواهد شد.
- (۲) مدت مرور زمان از تاریخ قطع اجرای مجازات شروع خواهد شد.
- (۳) مدت مرور زمان از تاریخ شروع مجدد مجازات شروع خواهد شد.
- (۴) مرور زمان در قطع اجرای مجازات اعمال نمی‌شود.

پاسخ: گزینه «۲» قطع اجرای مجازات سبب خواهد شد مرور زمان از تاریخ قطع اجرای مجازات محاسبه شود و در مواردی نیز که بیش از یک بار قطع شود آخرین انقطاع مورد توجه بوده و مرور زمان از این تاریخ شروع خواهد شد.

مثال ۸۷: اگر اجرای مجازات به علت رفتار عمدی محکوم قطع شود در این صورت تکلیف مرور زمان چه خواهد شد؟

- (۱) رفتار محکوم هیچ تأثیری به مرور زمان و مدت آن ندارد.
- (۲) اگر بیش از یک نوبت با رفتار خود اجرای مجازات را قطع کند در این صورت مرور زمان اعمال نمی‌شود.
- (۳) در این صورت رفتار عمدی سبب خواهد شد که مرور زمان اعمال نشود.
- (۴) از زمان وقوع رفتار عمدی مرور زمان شروع خواهد شد.

پاسخ: گزینه «۳» رفتار عمدی مرتکب در قطع اجرای مجازات، موجب محرومیت وی از مرور زمان خواهد شد و در این صورت مرور زمان اعمال نخواهد شد

مثال ۸۸: در صورت تعدد محکومیت‌ها، شروع به اجرای هر یک از محکومیت‌ها چه تأثیری بر سایر محکومیت از لحاظ مقررات مرور زمان خواهد داشت؟

- (۱) در صورتی که همه محکومیت‌ها به طور همزمان اجراء شوند، سبب قطع مرور زمان می‌شود.
- (۲) در هر صورت احکام قطعی متعدد سبب قطع مرور زمان نسبت به دیگر محکومیت‌ها می‌شود.
- (۳) تعدد محکومیت تأثیری بر مرور زمان سایر احکام قطعیت یافته نخواهد داشت.
- (۴) قانون مجازات اسلامی در این مورد ساکت است.

پاسخ: گزینه «۲» همان‌طور که از متن ماده ۱۱۰ قانون مجازات اسلامی مشخص است اگر در مورد یک شخص حکم یا احکامی صادر شود که منجر به محکومیت‌های قطعی متعدد شود شروع به اجرای هر یک سبب قطع مرور زمان سایر محکومیت‌ها می‌گردد، پس علت نادرستی گزینه ۱ نیز مقید بودن به شروع همزمان اجرای مجازات‌هاست در حالی که متن ماده به طور مطلق بیان شده است.

❖ مثال ۸۹: در صورت لغو قرار تعلیق و آزادی مشروط ...

- (۱) فرد مشمول مرور زمان قرار نخواهد گرفت.
 - (۲) مرور زمان از تاریخ لغو قرار تعلیق اجرای مجازات یا آزادی مشروط شروع خواهد شد.
 - (۳) مرور زمان از تاریخ صدور قرار تعلیق اجرای عبارات و اعطاء آزادی مشروط شروع خواهد شد.
 - (۴) مرور زمان از تاریخ صدور حکم اولیه شروع خواهد شد.
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» با توجه به ماده ۱۱۱ قانون مجازات اسلامی مرور زمان از تاریخ لغو قرار تعلیق اجرای مجازات یا آزادی مشروط شروع خواهد شد.

❖ مثال ۹۰: آیا با اتمام مدت مرور زمان، حقوق مدعی خصوصی مشمول مرور زمان خواهد شد؟

- (۱) با اتمام مرور زمان کلیه حقوق و محکومیت‌ها موقوف خواهد شد.
 - (۲) مرور زمان مانع از استیفاء حقوق مدعی خصوصی نخواهد بود.
 - (۳) در دیات و قصاص مشمول مرور زمان قرار خواهد گرفت ولی در سایر جرایم شامل مرور زمان نمی‌شود.
 - (۴) بستگی به تشخیص دادگاه و صلاحدید قاضی اجرای احکام کیفری دارد.
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» موقوف شدن تعقیب، صدور حکم یا اجرای مجازات مانع از استیفاء حقوق مدعی خصوصی نیست و مرور زمان به عنوان یکی از اسباب سقوط عدوی عمومی نسبت به حقوق خصوصی تأثیر نخواهد داشت.

❖ مثال ۹۱: توبه به عنوان عامل سقوط کدام یک از مجازات‌های شناخته شده است:

- (۱) فقط در تعزیرات و در بعضی از حدود
 - (۲) فقط در تعزیرات
 - (۳) در همه تعزیرات که جنبه عمومی داشته باشند
 - (۴) در اغلب حدود
- ❑ پاسخ: گزینه «۴» توبه در حدود موجب سقوط مجازات حدی خواهد شد ولی در متن ماده ۱۱۴ حد محاربه و حد قذف مستثنی شده است. حد محاربه حکم خاص خود را دارد.

❖ مثال ۹۲: توبه مرتکب بعد از اثبات جرم در چه صورتی می‌تواند عامل سقوط حد به شمار رود؟

- (۱) اگر جرایم موجب حد با اقرار ثابت شده باشد.
 - (۲) اگر جرایم موجب حد با شهادت شهود به اثبات رسیده باشد.
 - (۳) در صورتی که ندامت و اصلاح مجرم برای قاضی محرز باشد.
 - (۴) فقط در حد محاربه و قذف عامل سقوط حد به شمار نمی‌رود.
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» با توجه به ماده ۱۴۰ سقوط حد بعد از اثبات جرم در صورتی است که جرم با اقرار متهم ثابت شده باشد و الا چنانچه با شهادت شهود ثابت شده باشد توبه بعد از اثبات مشمول این ماده نخواهد بود. علت نادرستی گزینه ۴ این است که محاربه در بعضی موارد مشمول توبه قرار می‌گیرد.

❖ مثال ۹۳: در زنا اگر مرتکب قبل از اثبات جرم توبه کند ولی برای ارتکاب زنا بزه‌دیده را اغفال نموده باشد در این صورت ...

- (۱) مجازات حدی در این مورد ساقط نمی‌شود.
 - (۲) حد ساقط می‌شود ولی مرتکب به مجازات تعزیری محکوم خواهد شد.
 - (۳) علاوه بر مجازات حد، مجازات تعزیری نیز بر وی اعمال می‌شود.
 - (۴) باعث سقوط مجازات حدی بر بزه‌دیده می‌شود.
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» حد زنا و لواط از جمله حدودی است که ممکن است با اغفال و یا تهدید و عنف همراه باشند که در این صورت باتوجه به مجازات حدی ساقط می‌شود مجازات تعزیری حبس یا شلاق درجه شش یا هر دوی آن‌ها مرتکب اعمال می‌شود.

❖ مثال ۹۴: در چه صورتی توبه باعث سقوط و یا تخفیف مجازات‌های تعزیری نمی‌شود؟

- (۱) توبه در مجازات‌های تعزیری تأثیری نخواهد داشت.
 - (۲) درباره کسانی که مقررات تکرار جرم تعزیری در مورد آن‌ها اعمال شود.
 - (۳) در صورتی که جرم تعزیری درجه چهار و پنج باشد.
 - (۴) توبه در همه تعزیرات سبب تخفیف مجازات می‌شود ولی باعث سقوط آن‌ها نمی‌شود.
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» در مورد تکرارکنندگان جرایم تعزیری اعمال نخواهد شد. علت نادرستی گزینه ۴ قسمت دوم آن است که بیان داشته توبه باعث سقوط مجازات‌های تعزیری نمی‌شود.

❏ مثال ۹۵: کدام دسته از مجازات‌های تعزیری را می‌توان تعلیق نمود؟

- (۱) مجازات‌های تعزیری درجه شش تا هشت
- (۲) همه مجازات‌های تعزیری به جز تعزیرات منصوص شرعی
- (۳) تعزیرات درجه سه تا هشت به جز تعزیرات منصوص شرعی
- (۴) تعزیرات منصوص شرعی و حکومتی

✅ پاسخ: گزینه «۳» یکی از مواردی که تعزیرات منصوص شرعی در تبصره ۲ ماده ۱۱۵ از آن محروم شده است. تعلیق مستثنی می‌باشد.

❏ مثال ۹۶: در کدام مورد توبه می‌تواند باعث سقوط مجازات شود؟

- (۱) در قصاص عضو و اطراف
- (۲) در جرایم تعزیری درجه یک، دو و سه
- (۳) در حد زنا و لواط
- (۴) حد قذف

✅ پاسخ: گزینه «۳» توبه به طور کلی تأثیری در قصاص و دیات ندارد و همچنین در حد قذف چون جنبه‌ی شخصی دارد سقوط مجازات بستگی به گذشت شاکی دارد.

❏ مثال ۹۷: در صورت سقوط مجازات به علت تظاهر مرتکب به توبه:

- (۱) مجازات ساقط شده به اجرا درخواهد آمد.
- (۲) در تعزیرات حداکثر مجازات به اجرا در خواهد آمد.
- (۳) مجازات ساقط شده به اجرا در نخواهد آمد ولی مرتکب به علت تظاهر به توبه تعزیر می‌شود.
- (۴) گزینه‌های ۱ و ۲ صحیح است.

✅ پاسخ: گزینه «۴» با توجه به متن و منطوق ماده ۱۱۷ قانون مجازات اسلامی گزینه‌های ۱ و ۲ صحیح می‌باشد.

❏ مثال ۹۸: چه مقامی می‌تواند به سقوط مجازات به علت توبه اعتراض کند و مرجع اعتراض چه نهادی می‌باشد؟

- (۱) دادستان - دادگاه رسیدگی کننده.
- (۲) دادستان - دادگاه تجدیدنظر
- (۳) شاکی - دادگاه رسیدگی کننده.
- (۴) شاکی - دادگاه تجدیدنظر

✅ پاسخ: گزینه «۲» تنها از یک مقام به عنوان اعتراض کننده به سقوط و تخفیف مجازات به علت توبه نام برده شده است و آن دادستان می‌باشد و مرجع اعتراض نیز دادگاه تجدیدنظر کننده است.

فصل سوم

«جرایم»

تست‌های تألیفی فصل سوم

❏ مثال ۱: در این نظریه شروع به جرم زمانی تحقق می‌یابد که شخص مرتکب، یکی از اعمالی را که در تعریف عناصر مادی متشکله‌ی جرم آمده را انجام داده باشد؟

- (۱) نظریه‌ی ذهنی (۲) نظریه‌ی عینی (۳) نظریه‌ی مختلط (۴) هیچکدام

❏ پاسخ: گزینه «۲» در نظریه عینی بیشتر به موقعیت عمل مجرمانه توجه می‌شود برعکس نظریه ذهنی، که در شروع به جرم به حالت ذهنی بزهکار توجه می‌کنند؛ در نظریه مختلط نیز گفته می‌شود شروع به جرم هر فعلی است که مستقیماً منتج به جرم شود و با قصد ارتکاب آن انجام گیرد.

❏ مثال ۲: عنصر مادی شروع به جرم چیست؟

- (۱) شروع به اجراء (۲) عدم وقوع جرم (۳) عدم انصراف ارادی (۴) عدم وجود مانع خارجی

❏ پاسخ: گزینه «۱» عنصر مادی هر جرم اعمال فیزیکی و مثبت آن جرم است که در شروع به جرم عنصر مادی آن شروع به اجرای جرمی است که در قانون برای آن مجازات تعیین شده است.

❏ مثال ۳: کدام یک از حقوق دانان زیر برای اولین بار توجه جزادانان را به جرایم محال جلب کرد؟

- (۱) اورتولان (۲) گارو و رو (۳) فوئرباخ (۴) ژرمی بنتام

❏ پاسخ: گزینه «۳» فوئرباخ حقوقدان آلمانی برای اولین بار توجه جزادانان را به جرایم محال جلب کرد. اورتولان، گارو و رو تقسیم‌بندی‌هایی در مورد جرایم محال انجام داده‌اند.

❏ مثال ۴: جرم عقیم زمانی رخ می‌دهد که

- (۱) مجرم به واسطه‌ی عدم مهارت به نتیجه‌ی مورد نظر خویش دست نمی‌یابد.
(۲) مجرم به واسطه‌ی بی‌فکری خود به نتیجه مورد نظر خویش دست نمی‌یابد.
(۳) مجرم به واسطه‌ی یک علت اتفاقی غیرقابل پیش‌بینی نتیجه‌ای از عمل خویش نمی‌گیرد.
(۴) هر سه مورد

❏ پاسخ: گزینه «۴» در ارتکاب جرم عقیم همانند جرم محال، فاعل تمام کوشش خود را برای رسیدن به نتیجه به کار می‌گیرد، ولی بنا به عللی مانند نداشتن مهارت و یا دقت و یا حوادث غیرمترقبه نتیجه‌ای بدست نمی‌آورد.

❏ مثال ۵: کدام یک از جرایم زیر شروع به جرم دارد؟

- (۱) جرایمی که مجازات قانونی آن‌ها شلاق حدی باشد. (۳) جرایمی که مجازات قانونی آن‌ها شلاق تعزیری باشد.

- (۲) جرایمی که مجازات قانونی آن‌ها حبس تعزیری درجه شش باشد. (۴) جرایمی که مجازات قانونی آن‌ها حبس تعزیری درجه هفت و هشت باشد.

❏ پاسخ: گزینه «۱» با توجه به بندهای سه‌گانه ماده ۱۲۲ قانون مجازات اسلامی که در بند سوم به جرایمی اشاره دارد که مجازات قانونی آن‌ها شلاق حدی باشد و شلاق تعزیری در این ماده مورد اشاره قرار نگرفته است.

❏ مثال ۶: براساس این نظریه، شروع به جرم زمانی است که شخص مرتکب، یکی از اعمالی را در تعریف عناصر مادی متشکله‌ی جرم آمده یا لااقل یکی از کیفیات مشدده‌ی آن را انجام دهد:

- (۱) نظریه‌ی ذهنی (۲) نظریه‌ی عینی (۳) نظریه‌ی مختلط (۴) نظریه‌ی درونی

❏ پاسخ: گزینه «۲» در این نظریه که آن را ادراک بیرونی نیز نام نهاده‌اند شروع به جرم را از نظر مادی مورد توجه قرار می‌دهند و می‌گویند وقتی شروع به جرم وجود دارد، که فاعل شروع به اجرای عمل یا اعمال مادی، که در عناصر متشکله‌ی جرم نام مشخص دارد، کرده است. برعکس، چنانچه اعمال منتسب به مجرم با عناصر مادی یا قانونی جرم مرتبط نباشد، اعمال مقدماتی است نه شروع به اجراء.

مثال ۷: انصراف ارادی اگر در زمان شروع به جرم باشد:

- (۱) چون شروع به جرم تحقق یافته، تأثیری در محکومیت مرتکب ندارد.
- (۲) مرتکب به اتهام شروع به جرم تعقیب نخواهد شد مگر این که اقدام انجام شده جرم باشد.
- (۳) باعث تخفیف مجازات خواهد شد.
- (۴) به مجازات شروع به جرم و جرم مستقل محکوم می‌شود.

پاسخ: گزینه «۲» انصراف ارادی از جرم حتی اگر در مرحله‌ی شروع عملیات اجرایی باشد سبب موقوفی تعقیب خواهد شد مگر این اقدام انجام شده جرم باشد.

مثال ۸: شریک در جرم به کسی گفته می‌شود که

- (۱) وقوع جرم را تسهیل کرده و جرم مستند به رفتار او باشد
- (۲) آثار و ادله‌ی جرم را مخفی و یا از بین برده باشد.
- (۳) در عملیات اجرایی جرم شرکت کرده و جرم مستند به رفتار او باشد.
- (۴) در ارتکاب جرم با سایر شرکاء توطئه و تبانی کرده است.

پاسخ: گزینه «۳» با توجه به ماده ۱۲۵ قانون مجازات اسلامی شریک کسی است که در عملیات اجرایی جرم شرکت داشته و همچنین جرم مستند به رفتار وی باشد. در نتیجه شرکت در عملیات اجرایی ضروری است.

مثال ۹: کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) مجازات شریک در جرم، حداقل مجازات پیش‌بینی شده برای فاعل مستقل جرم است
- (۲) مجازات شریک در جرم، حداکثر مجازات پیش‌بینی شده برای فاعل مستقل جرم است.
- (۳) مجازات شریک در جرم، مجازات فاعل مستقل جرم است.
- (۴) مجازات شریک در جرم، با توجه به تعداد شرکاء بین آن‌ها تقسیم می‌شود.

پاسخ: گزینه «۳» مجازات شریک در جرم همان مجازات فاعل مستقل آن جرم است و در این بین تعداد شرکاء تأثیرگذار نمی‌باشد.

مثال ۱۰: معاونت در جرم در چه شرایطی محقق می‌گردد؟

- (۱) جرم اصلی حداقل به اتمام رسیده باشد.
- (۲) جرم اصلی حداقل شروع به اجراء شده باشد.
- (۳) فعل معاون به اتمام رسیده باشد.
- (۴) فعل معاونت در جرم شروع به اجراء شده باشد.

پاسخ: گزینه «۲» اولین رکن معاونت مجرمانه بودن عمل اصلی است که رکن قانونی را تشکیل می‌دهد. برای آن که بتوان گفت که معاونت محقق شده است باید فعل مجرم اصلی حداقل شروع به اجراء شده باشد.

مثال ۱۱: قانون‌گذار ایران در مورد معاونت کدام نظریه را پذیرفته است؟

- (۱) نظریه معاونت به عنوان جرم مستقل
- (۲) نظریه‌ی مختلط
- (۳) نظریه مجرمیت عاریه‌ای
- (۴) نظریه‌ی عدم پذیرش معاونت

پاسخ: گزینه «۳» با توجه ماده ۱۲۶ قانون مجازات اسلامی قانون‌گذار ایران معاونت را به عنوان جرم مستقل مورد پذیرش قرار نداده است بلکه مجازات معاون و همچنین جرم بودن عمل وی تابع جرم اصلی است.

مثال ۱۲: اوصاف تحریک که از مصادیق معاونت در جرم است، چیست؟

- (۱) فردی و مؤثر بودن تحریک
- (۲) مستقیم، فردی و مؤثر بودن تحریک
- (۳) غیرمستقیم و مؤثر بودن تحریک
- (۴) فقط مؤثر بودن تحریک کافی است.

پاسخ: گزینه «۲» برای این که تحریک به ارتکاب جرم، معاونت تلقی گردد باید چند شرط را دارا باشد:
۱- تحریک باید مستقیم باشد، ۲- تحریک باید فردی باشد، ۳- تحریک باید مؤثر باشد.
همچنین تا وقتی که مجرم اصلی دست به ارتکاب جرم نزده است و یا حداقل شروع به اجرای آن نکرده است تحریک، جرم نخواهد بود.

که مثال ۱۳: نگهدارنده ساختمان، درب ساختمان را برای ورود سارق با تباری قبلی باز گذاشته است. رفتار وی...

(۱) تسبیب در سرقت می‌باشد.

(۲) مباشرت در شروع به جرم موضوعی است.

(۳) معاونت با تسهیل کردن وقوع جرم است.

(۴) ترک فعل و از مصادیق معاونت در جرم است.

پاسخ: گزینه «۳» با توجه به بند ۳ ماده ۱۲۶ قانون مجازات اسلامی یکی از موردی که باعث تحقق معاونت در جرم می‌باشد تسهیل وقوع جرم است که در این جا نیز نگهدارنده با عمل خود، انجام سرقت را تسهیل نموده است.

که مثال ۱۴: با توجه به قانون مجازات اسلامی مجازات معاون.....

(۱) مستقلاً و با توجه به سوء نیت و نحوه عمل معاون تعیین می‌شود.

(۲) با توجه مجازات قانونی جرم ارتكابی تعیین می‌شود.

(۳) در اکثر موارد همان مجازات جرم ارتكابی است.

(۴) در حدود برخلاف تعزیرات کمتر از مجازات جرم ارتكابی است.

پاسخ: گزینه «۲» مجازات معاون با توجه به مجازات جرم ارتكابی تعیین می‌شود همچنین در همه موارد مجازات معاون کمتر از مجازات جرم ارتكابی است.

که مثال ۱۵: مجازات معاون جرم در جرایمی که مجازات قانونی آن‌ها مصادره اموال می‌باشد چگونه خواهد بود؟

(۱) یک تا دو درجه پایین‌تر از مجازات جرم ارتكابی می‌باشد.

(۲) جزای نقدی درجه چهار می‌باشد.

(۳) حبس تعزیری درجه دو یا سه می‌باشد.

(۴) مجازات معاون نیز مصادره اموال خواهد بود.

پاسخ: گزینه «۲» به استناد تبصره ماده ۱۲۷ قانون مجازات معاون جرم در جرایمی که مجازات قانونی آن مصادره اموال می‌باشد، جزای نقدی درجه ۴ می‌باشد.

که مثال ۱۶: اگر شخصی در قصاص نفس معاونت کرده باشد و قصاص به علت گذشت ولی دم اجراء نشود در این صورت مجازات معاون جرم قصاص نفس چگونه تعیین خواهد شد؟

(۱) مجازات معاون بر اساس میزان تعزیر فاعل اصلی جرم تعیین می‌شود.

(۲) گذشت ولی دم و عدم اجراء قصاص تأثیری در وضعیت معاون نخواهد داشت.

(۳) مجازات معاون حبس تعزیری درجه دو یا سه خواهد بود.

(۴) معاون از مجازات معاف خواهد شد.

پاسخ: گزینه «۱» تبصره ۲ ماده ۱۲۷ مقرر می‌کند: در صورت عدم اجرای قصاص به هر علت مجازات معاون نیز بر اساس مجازات تعزیری که برای مرتکب جرم در نظر گرفته می‌شود تعیین خواهد شد.

که مثال ۱۷: فردی که در رفتار مجرمانه فرد نابالغی معاونت کند:

(۱) مجازات وی یک درجه پایین‌تر از مجازات مرتکب اصلی جرم می‌باشد.

(۲) مجازات وی حداکثر مجازات مرتکب اصلی می‌باشد.

(۳) مجازات وی حداکثر مجازات معاونت در جرم مرتکب اصلی می‌باشد.

(۴) مجازات وی یک درجه پایین‌تر از مجازات مرتکب اصلی جرم می‌باشد.

پاسخ: گزینه «۳» اگر شخصی در جرم نابالغی معاونت کند مجازات وی حداکثر مجازات معاونت در آن جرم می‌باشد و این امر یکی از عوامل تشدید کیفری می‌باشد.

که مثال ۱۸: در صورتی که تعقیب مباشر جرم به دلایلی مانند جنون موقوف گردد:

(۱) تأثیری در حق معاون جرم نخواهد داشت.

(۲) معاون جرم اگر اقوی از مباشر بوده باشد قابل تعقیب کیفری است.

(۳) برای معاون جرم قرار موقوفی تعقیب صادر خواهد شد.

(۴) هیچ کدام

پاسخ: گزینه «۱» عدم تعقیب مرتکب اصلی جرم به جهتی از جهات قانونی مانند جنون و تأثیری در تعقیب و مجازات معاون نخواهد داشت این موارد جنبه‌ی شخصی دارند.

❏ مثال ۱۹: مجازات سردهسته در ارتکاب جرم از کدام نوع علل تشدیدکننده است؟

- (۱) عام (۲) خاص (۳) شخصی (۴) ۳ و ۲

❏ پاسخ: گزینه «۴» با توجه به این که این تشدید به اوصاف و صفات بزهکار بستگی دارد این کیفیت یک تشدیدکننده شخصی است و از این جهت خاص هستند چون در شمول کیفیات مشددهای عام که تکرار و تعدد هستند جای نمی‌گیرد و خود کیفیت مشددهای خاصی است.

❏ مثال ۲۰: یکی از اعضاء گروه مجرمانه سازمان یافته که هدف آن سرقت می‌باشد اقدام به قاچاق موادمخدر می‌نماید، در این صورت مجازات سردهسته گروه چه خواهد بود؟

- (۱) مجازات سردهسته حداکثر مجازات جرم قاچاق مواد مخدر خواهد بود
(۲) مجازات سردهسته حداکثر مجازات معاونت در قاچاق مواد مخدر خواهد بود
(۳) سردهسته به علت ارتکاب این جرم مجازات نخواهد شد
(۴) هیچکدام

❏ پاسخ: گزینه «۳» با توجه به ماده ۱۳۰ که اعمال حداکثر مجازات ارتكابی توسط اعضاء بر سردهسته را در صورتی می‌داند که جرم ارتكابی در راستای اهداف آن گروه ارتكاب یافته باشد و مشخص است هدف این گروه سرقت بوده و عضو خارج از اهداف گروه اقدام به قاچاق موادمخدر نموده است که در این صورت این جرم ربطی به سردهسته ندارد.

❏ مثال ۲۱: در صورتی که بر فعل واحد عناوین متعددهای جرم صادق باشد، چه نام دارد؟

- (۱) تعدد جرم (۲) تعدد معنوی جرم (۳) تکرار جرم (۴) تعدد مادی جرم

❏ پاسخ: گزینه «۲» ماده ۱۳۱ قانون مجازات اسلامی دربردارنده تعدد معنوی (اعتباری) است و در این حالت مجازات جرمی بر مرتکب اعمال خواهد شد که مجازات آن اشد است.

❏ مثال ۲۲: هرگاه فعل واحد دارای عناوین مجرمانه متعدد باشد در تعیین مجازات قاضی دادگاه چگونه عمل می‌کند؟

- (۱) مجازات عنوانی را که از نظر میزان مجازات اشد است در نظر می‌گیرد
(۲) مجازات جرم‌های متعدد را باهم جمع می‌کند.
(۳) به تشخیص خود یک مجازات را از میان جرایم تعیین می‌کند.
(۴) مجازات جرمی که مجازات آن حبس است را در نظر می‌گیرد.

❏ پاسخ: گزینه «۱» در تعدد معنوی (اعتباری) مجازات جرمی داده می‌شود که مجازات آن اشد است لذا چون یک عمل انجام شده یک مجازات نیز تعیین می‌گردد.

❏ مثال ۲۳: کدام یک از موارد زیر از مصادیق تعدد معنوی جرم است؟

- (۱) نداشتن گواهینامه در حین قتل غیرعمدی ناشی از تصادف رانندگی
(۲) کلاهبرداری با استفاده از سند مجعول
(۳) ترک انفاق زن و فرزندان صغیر
(۴) هر سه مورد

❏ پاسخ: گزینه «۴» در هر سه گزینه یک عمل انجام شده است ولی این نتایج، عناوین مجرمانه متعددی را به خود گرفته است که سبب می‌شود تنها یک مجازات بر مرتکب اعمال شود.

❏ مثال ۲۴: اگر امین مال دیگری را که نزد اوست عمداً تخریب کند، مرتکب چه جرمی شده است؟

- (۱) جرم واحد (۲) تعدد معنوی (۳) تعدد مادی (۴) جرم مرکب

❏ پاسخ: گزینه «۱» در این جا امین یک عمل انجام داده است و آن تخریب مال دیگری می‌باشد ولی با توجه به این که تخریب یکی از مصادیق خیانت در امانت می‌باشد نمی‌تواند مشمول تعدد باشد.

❏ مثال ۲۵: تعدد جرم در حقوق ایران از کدام یک از علل مشددهای مجازات است؟

- (۱) علل مشدده اختصاصی (۲) علل مشدده عمومی (۳) علل مشدده شخصی (۴) هیچ کدام

❏ پاسخ: گزینه «۲» تکرار و تعدد جرم از علل مشدده عام و یا عمومی هستند. زیرا نسبت به همه جرایم اعمال می‌شوند و در مقابل علل اختصاصی تشدیدکننده قرار می‌گیرند.

مثال ۲۶: آیا در تعدد جرم می‌توان از جهات مخفف استفاده کرد و مجازات را تخفیف داد؟

- (۱) تعدد از جهات تشدید است و نمی‌توان از جهات مخففه استفاده کرد
(۲) در صورت وجود جهات مخففه نمی‌توان مجازات را تشدید کرد
(۳) فقط در تعدد معنوی می‌توان کیفیات مخففه را رعایت کرد
(۴) در مورد تعدد جرم می‌توان جهت مخففه را رعایت نمود.

پاسخ: گزینه «۴» با توجه به مواد ۱۳۱ و ۳۷ قانون مجازات اسلامی منعی از بابت استفاده از تخفیف مجازات در مورد تعدد جرم مشاهده نمی‌شود و در صورت وجود جهات مخففه دادگاه می‌تواند مجازات مرتکب جرایم متعدد را تخفیف دهد. جهات تخفیف در ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی احصاء شده‌اند و همچنین در اعمال تخفیف مجازات در مورد تعدد جرم فرقی بین تعدد معنوی (اعتباری) و تعدد مادی (واقعی) وجود ندارد و هر دو مشمول تخفیف قرار می‌گیرند.

مثال ۲۷: در جرایم حدی تعدد جرم به چه صورت است؟

- (۱) تعدد جرم موجب تعدد مجازات‌ها خواهد شد
(۲) در صورت تعدد مجازات جرم سنگین‌تر اعمال می‌شود
(۳) اگر جهات مخففه وجود داشته باشد فقط یک مجازات تعیین می‌شود.
(۴) هیچکدام
- پاسخ:** گزینه «۱» تعدد جرم در جرایم حدی سبب جمع مجازات‌ها خواهد شد و در این مجازات جهات مخففه تأثیرگذار نمی‌باشد و قاعده جمع مجازات‌ها حاکم است.

مثال ۲۸: چنانچه شرکت در منازعه به قتل منتهی گردد، مصداق:

- (۱) تعدد مادی است.
(۲) تعدد معنوی است.
(۳) تعدد اعتباری است.
(۴) تعدد اعم از مادی و معنوی نیست.
- پاسخ:** گزینه «۴» دخالت و شرکت در منازعه منتهی به قتل (موضوع ماده ۶۱۵ قانون تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده مصوب ۱۳۷۵) عمل واحدی محسوب می‌گردد و در حقیقت منازعه یک جرم مقید است که باید به یکی از نتایج مذکور در قانون منتهی گردد که یکی از آن نتایج قتل است. لذا صرفاً یک جرم واقع شده و احکام تعدد بر این مورد اعمال نمی‌گردد.

مثال ۲۹: در جرایم موجب حد، تعدد جرم در چه صورتی سبب عدم جمع مجازات خواهد شد؟

- (۱) در هر حال مجازات‌های جرایم حدی باهم جمع می‌شوند.
(۲) در هر صورت مجازات‌های جرایم حدی باهم جمع نمی‌شوند.
(۳) در مواردی که جرایم ارتكابی و مجازات آن‌ها یکسان باشد.
(۴) اگر جهات مخففه وجود داشته باشد.
- پاسخ:** گزینه «۳» با توجه به ماده ۱۳۲ قانون مجازات اسلامی که حدود را مشمول قاعده جمع مجازات‌ها دانسته و استثنایی که ذکر نموده است، قسمت پایانی ماده می‌باشد که در صورتی که جرایمی حدی که فرد مرتکب شده است یکسان باشند و همچنین مجازات یکسانی داشته باشند در این حالت مجازات حدی جمع نمی‌شود و فقط یک مجازات اعمال می‌شود.

مثال ۳۰: در جرایم حدی اگر اعدام با تبعید و حبس همراه باشد ...

- (۱) ابتدا مجازات‌های تبعید و حبس به اجرا درمی‌آید و بعد نوبت به اعدام می‌رسد.
(۲) تنها مجازات اعدام به اجرا درخواهد آمد.
(۳) ابتدا تبعید و سپس اعدام ولی در مورد حبس چنین نخواهد بود.
(۴) ابتدا حبس و پس اعدام ولی در مورد تبعید چنین نخواهد بود.
- پاسخ:** گزینه «۲» در صورت وجود مجازات اعدام همراه با مجازات‌های حبس و تبعید، مجازات‌های حبس و تبعید اجرا نمی‌شود و مجازات اعدام اجرا خواهد شد.

مثال ۳۱: در صورت تعدد حدود و سپس قصاص کدام یک مقدم خواهند بود؟

- (۱) مجازات‌ها باهم جمع می‌شوند.
(۲) ابتداء حدود و آنگاه قصاص به اجرا گذاشته می‌شوند.
(۳) ابتداء قصاص و آنگاه حدود به اجرا گذاشته می‌شوند.
(۴) حدود ساقط می‌شود و فقط قصاص اجرا خواهد شد.
- پاسخ:** گزینه «۱» اصل بر این است که در صورت تعدد مجازات‌های حدی و قصاص این مجازات‌ها باهم جمع می‌شوند و مقدم بودن اجرای مجازات‌های قصاص، در صورتی است که اجرای مجازات حدی موضوع قصاص را از بین ببرد یا موجب تأخیر در اجرای مجازات قصاص شود. ولی در این سوال چنین موردی اشاره نشده است و در حالت عادی مجازات‌ها باهم جمع می‌شوند.

مثال ۳۲: در صورت تعدد مجازات حدی و قصاص، اگر قصاص با گذشت تبدیل به دیه شود ...

- (۱) در این صورت مجازات حدی نیز ساقط می‌گردد.
 - (۲) مجازات حدی به اجراء گذشته می‌شود.
 - (۳) در صورت گذشت شاکی خصوصی مجازات حدی نیز ساقط می‌شود.
 - (۴) مجازات حدی تا زمان پرداخت دیه به اجرا گذاشته نخواهد شد.
- پاسخ:** گزینه «۲» در صورت عدم مطالبه فوری اجرای قصاص یا گذشت یا تبدیل به دیه شدن قصاص، مجازات حدی به اجراء گذاشته می‌شود.

مثال ۳۳: مجازات شخصی که مرتکب سه جرم تعزیری متفاوت می‌شود چگونه تعیین می‌شود؟

- (۱) مجازات هر سه جرم باهم جمع شده و مجموع آن‌ها بر وی اعمال می‌شود.
 - (۲) مجموع حداکثر مجازات هر سه جرم بر وی اعمال می‌شود.
 - (۳) حداکثر مجازات جرم اشد بر وی اعمال می‌شود.
 - (۴) به دو برابر حداکثر مجازات جرم اشد محکوم می‌شود.
- پاسخ:** گزینه «۳» در جرایم تعزیری اگر جرایم ارتكابی بیش از سه جرم نباشد، در این صورت برای هریک از آن جرایم حداکثر مجازات مقرر مورد حکم قرار می‌گیرد ولی فقط مجازات اشد قابل اجراء می‌باشد. در واقع فرد فقط مجازات جرمی را که مجازات آن اشد است تحمل می‌کند و سایر مجازات‌ها بر وی اعمال نخواهد شد.

مثال ۳۴: مجازات شخصی که مرتکب چهار جرم تعزیری متفاوت شده است چگونه تعیین می‌شود؟

- (۱) مجازات هر چهار جرم باهم جمع می‌شود و مجموع آن‌ها بر وی اعمال می‌شود.
 - (۲) مجموع حداکثر هر چهار جرم باهم جمع می‌شود و بر وی اعمال می‌شود.
 - (۳) به سه برابر حداکثر مجازات جرم اشد محکوم می‌شود.
 - (۴) بیش از حداکثر مجازات قانونی جرم اشد بر وی اعمال می‌شود.
- پاسخ:** گزینه «۴» در صورتی که جرایم تعزیری ارتكابی از سوی مرتکب بیش از سه جرم باشند در این جا حداکثر مجازات هریک از جرم به علاوه تشدید هریک از مجازات تا نصف مقرر قانونی تعیین می‌شود ولی در مقام اجراء، فقط جرم ارتكابی که مجازات آن اشد است و تشدید صورت گرفته بر مرتکب بار می‌شود.

مثال ۳۵: اگر از یک رفتار مجرمانه نتایج مجرمانه متعدد حاصل شود...

- (۱) مجموع مجازات‌های جرایم ناشی از رفتار مجرمانه واحد بر مرتکب اعمال می‌شود.
 - (۲) همانند قواعد تعدد مادی با مرتکب برخورد می‌شود.
 - (۳) مجموع حداکثر همه جرایم که از رفتار مجرمانه حاصل شده است بر وی اعمال می‌شود.
 - (۴) به یک سوم همه مجازات‌های ارتكابی محکوم می‌شود.
- پاسخ:** گزینه «۲» وجود نتایج مجرمانه متعدد از رفتار واحد را مشمول مقررات ماده ۱۳۴ دانسته شده است. در نتیجه بر این نوع از تعدد که تعدد نتیجه است قواعد تعدد مادی اعمال می‌شود.

مثال ۳۶: اگر مجموع جرایم ارتكابی توسط مرتکب در قانون عنوان خاصی داشته باشد...

- (۱) مرتکب به مجموع جرایم ارتكابی محکوم خواهد شد.
 - (۲) مرتکب به مجازات مقرر در قانون برای آن عنوان مجرمان محکوم خواهد شد.
 - (۳) مرتکب به مجموع جرایم ارتكابی و مجازات مقرر در قانون محکوم خواهد شد.
 - (۴) بین مجموع جرم ارتكابی و مجازات مقرر در قانون هر کدام که اشد باشد بر محکوم اعمال خواهد شد.
- پاسخ:** گزینه «۲» هرگاه مجموع جرایم ارتكابی در قانون عنوان مجرمانه خاصی داشته باشد مرتکب به همان مجازات محکوم خواهد شد و در این صورت مقررات تعدد جرم اعمال نمی‌شود.

مثال ۳۷: در صورت وجود جهات تخفیف در تعدد جرم در صورتی که مجازات جرایم ارتكابی فاقد حداکثر و حداقل باشد دادگاه چگونه اقدام می‌کند؟

- (۱) در این موارد تخفیف امکان‌پذیر نیست.
 - (۲) در هر حال تخفیف مجازات به علت تعدد منتفی می‌شود.
 - (۳) در این موارد مجازات را تا نصف مقدار قانونی آن تقلیل می‌دهند.
 - (۴) هیچ کدام
- پاسخ:** گزینه «۳» در صورتی که جهات مخففه وجود داشته باشد و مجازات فاقد حداقل و حداکثر باشد دادگاه می‌تواند مجازات را تا نصف مقدار قانونی آن تقلیل می‌دهد.

❖ مثال ۳۸: در صورت وجود جهات تخفیف در جرایم متعدد ...

- (۱) دادگاه ملزم می‌شود که مجازات مرتکب را تا میانگین حداقل و حداکثر تخفیف دهد.
- (۲) دادگاه می‌تواند مجازات مرتکب را تا میانگین حداقل و حداکثر تخفیف دهد.
- (۳) دادگاه ملزم می‌شود که مجازات مرتکب را تا یک سوم از میزان حداکثر تخفیف دهد.
- (۴) دادگاه می‌تواند مجازات مرتکب را تا یک سوم از میزان حداکثر تخفیف دهد.

❑ **پاسخ:** گزینه «۲» در صورت وجود جهات تخفیف، اعمال این جهات تخفیف مجازات بستگی به صلاحدید و نظر دادگاه دارد و دادگاه ملزم به اعمال تخفیف نبوده و الزامی مجازات‌های تعزیری متعدد ندارد. همچنین میزان تخفیف در نظر گرفته شده در قانون تا میانگین حداقل و حداکثر مجازات می‌باشد و بیش از آن دادگاه نمی‌تواند تخفیف دهد.

❖ مثال ۳۹: در صورت تعدد جرایم حدی، قصاص و تعزیری، اولویت اجرای مجازات با کدام یک از مجازات‌ها می‌باشد؟

- (۱) حدی - قصاص - تعزیری
- (۲) قصاص - تعزیری - حدی
- (۳) قصاص - حدی - تعزیری
- (۴) حدی - تعزیری - قصاص

❑ **پاسخ:** گزینه «۳» با توجه به ماده ۱۳۲ و ۱۳۵ قانون مجازات اسلامی که در آن موارد ترتیب اجرای این مجازات‌ها را در حالت کلی بیان داشته است البته این موارد استثنائاتی هم دارد که در این مواد بیان شده است.

❖ مثال ۴۰: حکم تکرار جرم در مورد تعزیرات چه نوع تشدید است و از موارد تشدید اجباری است یا اختیاری؟

- (۱) عام - اجباری
- (۲) خاص - اجباری
- (۳) عام - اختیاری
- (۴) خاص - اختیاری

❑ **پاسخ:** گزینه «۱» تعدد و تکرار جرم از علل مشدده عام می‌باشند. و همچنین با توجه به ماده ۱۳۶ و ۱۳۶ تشدید در اختیار دادگاه نبوده و دادگاه ملزم به اعمال تشدید می‌باشد.

❖ مثال ۴۱: در تکرار جرم در حدود در چه صورتی تکرارکننده به اعدام محکوم می‌شود؟

- (۱) اگر جرایم حدی ارتكابی از یک نوع باشند و در یک مورد حد اجرا شده باشد.
- (۲) اگر جرایم حدی ارتكابی از یک نوع باشند و در هر مورد حد اجراء شده باشد.
- (۳) اگر جرایم ارتكابی از جرایم حدی باشند و در هر مورد حد اجراء شده باشد.
- (۴) هیچکدام

❑ **پاسخ:** گزینه «۲» علت نادرستی گزینه ۱ قسمت دوم آن است که اجرای حد در یک مورد موجب مجازات اعلام داشته است. زیرا در تکرار در حدود باید در هر سه جرم حدی ارتكابی گذشته، حد اجرا شده باشد. در گزینه ۳ عبارت اول آن نادرست می‌باشد زیرا جرایم حدی را به صورت مطلق به کار برده است در حالی که شرط تکرار جرم در حدود ارتكاب جرایم حدی از یک نوع می‌باشد.

❖ مثال ۴۲: تحقق تکرار جرم در جرایم تعزیری منوط است به:

- (۱) محکومیت قطعی در جرایم تعزیری در گذشته و ارتكاب دوباره جرم تعزیری
- (۲) اجرای مجازات در جرایم تعزیری در گذشته و ارتكاب دوباره جرم تعزیری
- (۳) ارتكاب چند جرم تعزیری و صدور حکم محکومیت قطعی در مورد آنان
- (۴) محکومیت در جرایم تعزیر و ارتكاب جرم تعزیری مشابه جرم قبلی

❑ **پاسخ:** گزینه «۱» در گزینه ۲ اجرای مجازات بیان شده است که نادرست است و گزینه ۳ بیان گر تعدد جرم می‌باشد زیرا جرایم با هم ارتكاب یافته‌اند و هیچ جرمی بعد از صدور حکم قطعی رخ نداده است. در گزینه ۴ نیز ارتكاب جرم تعزیری مشابه نادرست است چون در ماده فوق‌الذکر اشاره‌ای به این شرط نشده است.

❖ مثال ۴۳: حدود تشدید مجازات در تکرار جرم تعزیری تا چه میزانی است؟

- (۱) مشخص نشده و در اختیار قاضی قرار داده شده ولی نباید بیش از حداکثر مجازات مقرر قانونی باشد.
- (۲) مشخص شده و قاضی نمی‌تواند به بیش از حداکثر مجازات مقرر قانونی حکم دهد.
- (۳) مشخص نشده است و تنها تشدید محرومیت از شمول جهات مخففه است.
- (۴) مشخص شده و میزان آن از حداکثر مجازات تا یک و نیم برابر آن تعیین شده است.

❑ **پاسخ:** گزینه «۴» ماده ۱۳۷ میزان تشدید مجازات در تکرار جرایم تعزیری را مشخص نموده است، دادگاه موظف است که مجازات مرتکب را بر اساس قاعده و معیار تعیین شده تشدید کنند.

❏ مثال ۴۴: کدام یک از جرایم زیر مشمول مقررات تکرار جرم واقع نمی‌شوند؟

- (۱) جرایم مطبوعاتی (۲) جرایم سیاسی (۳) جرایم اطفال (۴) هر سه مورد

❑ پاسخ: گزینه «۴» به نظر می‌رسد با توجه به ماهیت این جرایم و نیز مرتکبین آن‌ها که دارای حالت خطرناک نمی‌باشند، قانونگذار مرتکبین این جرایم را از شمول قواعد تکرار جرم معاف دانسته است. البته در مورد اطفال اصلاح و بازپروری آنان نیز مدنظر بوده، چون هدف از مجازات اطفال بیشتر جنبه‌ی اصلاحی آن است و نه شدت مجازات.

❏ مثال ۴۵: کدام گزینه در مورد اعمال جهات مخففه صحیح است؟

- (۱) جهات مخففه در تعدد جرم سبب تخفیف مجازات می‌شوند ولی در تکرار جرم تأثیری ندارند.
(۲) جهات مخففه در تکرار جرم سبب تخفیف مجازات می‌شوند ولی در تعدد جرم تأثیری ندارند.
(۳) در هر دو سبب تخفیف مجازات می‌شوند.
(۴) در هر دو مورد وجود این جهات تأثیری ندارد چون مجازات‌ها تشدید می‌شوند.

❑ پاسخ: گزینه «۳» با توجه به ماده ۱۳۹ و ماده ۱۳۴ که در تبصره ۳ آن وجود جهات مخففه را برای تعدد در نظر گرفته است. در واقع در صورت وجود جهات مخففه هر دو حالت تکرار جرم و تعدد جرم امکان تخفیف مجازات وجود دارد.

❏ مثال ۴۶: دادگاه در تکرار جرم، تا چه میزان می‌تواند مجازات را تخفیف دهد؟

- (۱) میزان تخفیف مجازات در اختیار دادگاه قرار گرفته است
(۲) میزان تخفیف تا میانگین حداقل و حداکثر مجازات مقرر خواهد بود
(۳) تخفیف فقط موجب عدم اعمال تشدید مجازات خواهد بود
(۴) نمی‌توان مجازات را تخفیف داد ولی می‌توان آن را تبدیل کرد.

❑ پاسخ: گزینه «۲» با توجه به ماده ۱۳۹ که در بند ۱ حدود و میزان تخفیف در تکرار جرم را مشخص کرده است و اختیار دادگاه در اعمال تخفیف فقط در محدوده‌ی تعیین شده در این بند است.

فصل چهارم

«شرایط و موانع مسئولیت کیفری»

تست‌های تألیفی فصل چهارم

که مثال ۱: پل ارتباطی بین جرم و مجازات کدام است؟

- (۱) مجرم (۲) پرونده شخصیت (۳) مسئولیت کیفری (۴) اقدامات پیشگیری‌کننده

✓ پاسخ: گزینه «۳» مسئولیت کیفری پل ارتباطی بین جرم و مجازات است و مجرم با عبور از این پل از نظر کیفری، مسئول شناخته می‌شود و تا قبل از اینکه مسئولیت کیفری مجرم احراز شود مجازات اعمال نخواهد شد.

که مثال ۲: این قاعده که مجازات فقط نسبت به مجرم اعمال می‌شود، چه نام دارد؟

- (۱) اصل قانونی بودن جرم و مجازات و دادرسی (۲) اصل شخصی بودن مسئولیت کیفری
(۳) اصل فردی کردن مجازات‌ها (۴) اصل مساوی بودن افراد در برابر قانون و در دادرسی‌ها

✓ پاسخ: گزینه «۲» در حقوق جزا هر کس مسئول اعمال خویش است و هیچ‌گاه کسی به خاطر جرمی که دیگری مرتکب شده است مجازات نخواهد شد و این بیانگر اصل شخصی بودن مسئولیت کیفری است.

که مثال ۳: منظور از اصل فردی کردن مسئولیت کیفری چیست؟

- (۱) اعمال مجازات فقط نسبت به مرتکبین و شرکاء جرم می‌باشد (۲) اعمال مجازات فردی بر مجرم‌ان دارای حالت خطرناک
(۳) متناسب کردن مجازات با فرد مرتکب جرم (۴) هر سه گزینه

✓ پاسخ: گزینه «۳» اصل فردی کردن مسئولیت کیفری با اصل شخصی بودن مسئولیت جزایی متفاوت است. اصل فردی کردن مجازات به معنی متناسب و هماهنگ کردن مجازات با وضع و شرایط هر متهم است تا بتوان از مجازات اعمال شده حداکثر بهره و اصلاح بزهکار را انتظار داشت. در نتیجه مجازات نسبت به هر بزهکار به صورت جداگانه تعیین می‌شود.

که مثال ۴: در مسئولیت جزایی ناشی از عمل دیگری، طبق یک نظریه شخص مسئول عمل دیگری در امر جزایی، در حقیقت عنصر جرم از مرتکب جرم اصلی وام می‌گیرد.

- (۱) قانونی (۲) معنوی (۳) مادی (۴) مشروعیت

✓ پاسخ: گزینه «۳» این نظریه بیشتر به عنصر مادی جرم توجه دارد؛ به عنوان مثال کارفرمایی که کارگر او در تعمیر ماشین برقی کارگاه دقت لازم را به عمل نمی‌آورد و به واسطه بی‌احتیاطی او دست کارگر دیگر قطع می‌شود، عنصر مادی را از کارگر مسئول کنترل ماشین وام می‌گیرد.

که مثال ۵: مسئولیت عاقله در پرداخت دیه، در حقوق کیفری اسلام استثنایی است بر ...

- (۱) اصل قانونی بودن جرم و مجازات و دادرسی (۲) اصل متناسب بودن و فردی کردن مجازات‌ها
(۳) اصل شخصی بودن مسئولیت جزایی (۴) اصل مساوی بودن ضمانت اجرای کیفری

✓ پاسخ: گزینه «۳» در اسلام هر کس مسئول اعمال خویش است و هیچکس نباید ضرر و زیان ناشی از عمل دیگری را تحمل کند، ولی در خصوص تحمیل دیه بر عاقله اصل مورد استثناء واقع شده است.

که مثال ۶: در چه مواردی مسئولیت کیفری ناشی از فعل غیر مورد پذیرش واقع شده است؟

- (۱) در همه موارد که جرمی صورت گیرد امکان دارد به دیگری قابل استناد باشد.
(۲) به طور مطلق به علت مغایرت با اصل شخصی بودن مورد پذیرش واقع نشده است.
(۳) در مواردی که فرد به طور غیرقانونی مرتکب عملی شود که نتایج زیان‌باری داشته باشد.
(۴) در صورتی که شخص به طور قانونی مسئول اعمال دیگری باشد.

✓ پاسخ: گزینه «۴» در دو مورد مسئولیت کیفری ناشی از فعل دیگری پذیرفته شده است؛ این دو مورد عبارتند از: ۱- شخصی به طور قانونی مسئول اعمال دیگری باشد. ۲- شخصی در رابطه با نتیجه‌ی رفتار ارتكابی دیگری مرتکب تقصیر شود.

مثال ۷: با توجه به قانون مجازات اسلامی مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی در چه صورتی پذیرفته شده است؟

- (۱) در صورتی که نماینده قانونی شخص حقوقی به نام آن شخص مرتکب جرم شده باشد.
- (۲) در صورتی که نماینده قانونی شخص حقوقی در راستای منافع آن مرتکب جرمی شده باشد.
- (۳) در صورتی که شخص حقوقی به عنوان واقعیت حقوقی و قضایی شناخته شده باشد.
- (۴) ۱ و ۲

پاسخ: گزینه «۴» با توجه به ماده ۱۴۳ قانون مجازات اسلامی مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی را درموردی می‌داند که شخص نماینده قانونی به نام و یا در جهت منافع شخص حقوقی مرتکب جرمی شده باشند.

مثال ۸: اگر چک پرداخت نشدنی به نمایندگی از طرف یک شخص حقوقی صادر شود، چه کسی از لحاظ کیفری مسئول خواهد بود؟

- (۱) صادرکننده
 - (۲) شخص حقوقی
 - (۳) صادرکننده و شخص حقوقی
 - (۴) امضاءکننده؛ مگر اینکه معلوم شود عدم پرداخت مستند به عمل شخص حقوقی بوده است.
- پاسخ:** گزینه «۴» با توجه به ماده ۱۹ قانون صدور چک - در صورتی که چک به وکالت با نمایندگی از طرف شخص حقوقی صادر شده باشد صادرکننده یا امضاءکننده به همراه صاحب حساب متضامناً مسئول پرداخت خواهند بود و در مورد مسئولیت کیفری، امضاءکننده مسئولیت کیفری خواهد داشت؛ مگر این که معلوم شود که عدم پرداخت مستند به عمل شخصی حقوقی است که در این صورت مسئولیت کیفری بر عهده وی خواهد بود.

مثال ۹: عنصر روانی در جرایم عمدی چیست؟

- (۱) قصد مجرمانه
 - (۲) خطای جزایی
 - (۳) اراده ارتکاب
 - (۴) هر سه مورد
- پاسخ:** گزینه «۱» در جرایم عمدی باید وجود قصد مجرمانه فرد محقق شود تا بتوان جرم عمدی را تحقق یافته دانست، و بدون وجود این قصد جرم عمدی به وقوع نخواهد پیوست.

مثال ۱۰: قصد مجرمانه عبارت است از:

- (۱) علم و آگاهی به نتیجه‌ی مجرمانه
 - (۲) معرفت به نامشروع بودن عمل
 - (۳) اراده نقص تحریم‌های قانونی
 - (۴) اراده‌ی ارتکاب متمایل به حصول نتیجه مجرمانه
- پاسخ:** گزینه «۴» از قصد مجرمانه تعریف‌های زیادی صورت گرفته است که در بعضی موارد آن را تمایل و اراده متمایل به یک هدف معین تعریف کرده‌اند و با هدف و قصد بلافاصله و مستقیم از ارتکاب جرم که گزینه ۴ نزدیک‌ترین گزینه می‌باشد.

مثال ۱۱: برای آن که بتوان عمل مجرمانه را به شخصی نسبت داد و مجازات مقرر قانونی را درباره‌ی وی اعمال کرد وجود کدام‌یک از شرایط زیر ضروری است؟

- (۱) انگیزه - سوءنیت عام - مسئولیت کیفری
 - (۲) قصد مجرمانه - سوءنیت خاص - انگیزه - مسئولیت کیفری
 - (۳) قصد مجرمانه - انگیزه - تقصیر - مسئولیت کیفری
 - (۴) قصد مجرمانه یا تقصیر جزایی - مسئولیت کیفری
- پاسخ:** گزینه «۴» در گزینه‌ها ۱، ۲ و ۳ انگیزه بیان شده است و گفته شد که انگیزه در تحقق عنوان مجرمانه و اعمال مجازات تأثیری ندارد و تنها می‌تواند به عنوان یکی از جهات مخففه در بعضی موارد در میزان مجازات مؤثر باشد.

مثال ۱۲: در جرم کلاهبرداری سوءنیت عام و سوءنیت خاص به ترتیب عبارتند از:

- (۱) قصد بردن مال دیگری - قصد استفاده از وسایل متقلبانه
 - (۲) عمد در توسل به وسایل متقلبانه - قصد بردن مال دیگری
 - (۳) قصد بردن مال دیگری - قصد فریب دادن و اغفال دیگری
 - (۴) قصد فریب و اغفال - قصد استفاده از وسایل متقلبانه
- پاسخ:** گزینه «۲» کلاهبرداری از جرایمی است که برای تحقق آن نیاز به وجود سوءنیت عام و سوءنیت خاص می‌باشد و به صرف استفاده از وسایل متقلبانه بدون قصد و سوءنیت خاص بردن مال دیگری محقق نخواهد شد.

که مثال ۱۳: در جرایمی که وقوع آن منوط به تحقق نتیجه است

- (۱) قصد نتیجه یا علم به وقوع آن نیز باید محرز شود.
 - (۲) نیازی به احراز قصد نتیجه و علم به وقوع آن نیست.
 - (۳) به صرف اراده مرتکب به انجام رفتار مجرمانه و داشتن علم به موضوع جرم، وقوع می‌یابند.
 - (۴) جرم تحقق می‌یابد ولی اعمال مجازات بستگی به وقوع نتیجه مجرمانه است.
- پاسخ: گزینه «۱» با توجه به ماده ۱۴۴ که در جرایم مقید علاوه بر داشتن قصد و علم به موضوع جرم، باید مرتکب قصد نتیجه یا علم به وقوع آن نیز داشته باشد در غیر این صورت این جرایم محقق نخواهد شد.

که مثال ۱۴: کدام مورد مبین فرق اساسی بین جرایم مادی و صوری هستند؟

- (۱) برای تحقق جرایم صوری برخلاف جرایم مادی، سوءنیت عام و خاص ضرورت دارد.
 - (۲) حصول نتیجه مجرمانه در جرایم مادی برخلاف جرایم صوری، شرط تحقق جرم است.
 - (۳) در تحقق جرایم مادی برخلاف جرایم صوری وجود رابطی علیت ضروری است.
 - (۴) تحقق جرایم مادی همیشه به فعل و جرایم صوری به ترک فعل می‌باشد.
- پاسخ: گزینه «۲» جرم مادی یا جرم مقید و جرم صوری یا جرم مطلق، یک نوع از دسته‌بندی از جرایم هستند که این دسته‌بندی براساس وجود نتیجه در جرایم مقید و عدم نیاز به نتیجه در جرایم مطلق است.

که مثال ۱۵: تحقق کدام یک از جرایم زیر مقید به حصول نتیجه است؟

- (۱) جعل اسکناس
 - (۲) توهین به مقامات دولتی
 - (۳) قتل عمد
 - (۴) قذف
- پاسخ: گزینه «۳» قتل عمد از جمله جرایمی که تحقق آن منوط به تحقق نتیجه مجرمانه است تا زمانی که مرگ رخ ندهد جرم قتل به وقوع نپیوسته است در حالی که در سایر جرایم صرف ارتکاب عمل سبب تحقق رفتار مجرمانه بدون نیاز به نتیجه می‌شود.

که مثال ۱۶: عنصر روانی جرم در جرایم غیر عمدی چیست؟

- (۱) سوءنیت
 - (۲) تقصیر
 - (۳) قصد مجرمانه
 - (۴) در این جرایم عنصر روانی محقق نمی‌شود.
- پاسخ: گزینه «۲» تحقق جرایم غیر عمدی منوط به احراز تقصیر مرتکب است و در واقع عنصر روانی این جرایم همان تقصیر جزایی است.

که مثال ۱۷: تقصیر جزایی عبارت است

- (۱) بی‌احتیاطی و بی‌مبالاتی
 - (۲) قصد مجرمانه - عدم رعایت نظامات دولتی
 - (۳) بی‌احتیاطی - سوءنیت خاص
 - (۴) بی‌مبالاتی - سوءنیت مشدد
- پاسخ: گزینه «۱» تقصیر را اعم از بی‌احتیاطی و بی‌مبالاتی دانسته‌اند و مسامحه، غفلت، عدم رعایت نظامی دولتی و ... را از مصادیق بی‌احتیاطی و بی‌مبالاتی.

که مثال ۱۸: شخصی گلدانی را در بالکن خانه‌اش می‌گذارد که در معرض باد قرار دارد و احتمال سقوط و اصابت آن به عابران وجود دارد، مرتکب چه نوع

خطایی شده است؟

- (۱) بی‌احتیاطی
 - (۲) بی‌مبالاتی
 - (۳) عدم مهارت
 - (۴) عدم رعایت نظامات دولتی
- پاسخ: گزینه «۱» بی‌احتیاطی فعلی است که نباید انجام می‌گرفته و شخص باید نتیجه عمل خود را پیش‌بینی کند. معیار بی‌احتیاطی نیز عرف و عادت می‌باشد. و در این جا شخص عملی را انجام داده که از لحاظ عرف و عادت معمول عمل خطرناکی است که نباید انجام می‌گرفته. و در صورت وقوع حادثه‌ای در اثر این اقدام خطرناک، شخص مسئول و مرتکب جرم غیر عمدی شده است.

که مثال ۱۹: کدام گزینه در مورد علل رافع مسئولیت کیفری صحیح است؟

- (۱) علل رافعه ریشه‌ی شخصی، ذهنی و درونی دارند.
- (۲) این علل سبب عدم تحقق عنصر قانونی جرم می‌شوند.
- (۳) در صورت وجود این علل شرکاء و معاونین جرم قابل تعقیب و مجازات نمی‌باشند.
- (۴) ۳ و ۱

پاسخ: گزینه «۱» علل رافعه عواملی شخصی و درونی هستند که سبب رفع مسئولیت کیفری می‌شوند ولی عمل ارتکاب یافته عنوان مجرمانه خود را از دست نمی‌دهد و در هر حال جرم می‌باشد در نتیجه گزینه ب نادرست می‌باشد.

که مثال ۲۰: مسئولیت کیفری در موانع مسئولیت کیفری به چه ترتیب است؟

- (۱) در علل موجهه مسئولیت کیفری زایل ولی در علل رافع مسئولیت باقی خواهد بود.
- (۲) در علل موجهه مسئولیت کیفری باقی ولی در علل رافع مسئولیت زایل می‌شود.
- (۳) هم در علل موجهه و هم در علل رافعه، مسئولیت کیفری باقی خواهد بود.
- (۴) هم در علل موجهه و هم در علل رافعه، مسئولیت کیفری زایل می‌شود.

پاسخ: گزینه «۴» علل موجهه و علل رافعه هر دو با وجود تفاوت‌هایی که دارند باعث زوال مسئولیت کیفری و مجازات‌ها می‌شوند و قانون افرادی را که از چنین موانعی برخوردار باشند از مجازات‌ها معاف می‌داند.

که مثال ۲۱: در کدام یک از موارد زیر عنصر قانونی زایل می‌شود؟

- (۱) موارد سقوط مجازات
- (۲) علل موجهه جرم
- (۳) عوامل رافع مسئولیت کیفری
- (۴) معاذیر معاف‌کننده از مجازات

پاسخ: گزینه «۲» علل موجهه کیفیاتی هستند که در آن‌ها جرم ارتکابی توسط قانون‌گذار توجیه می‌شود و در صورت تحقق این علل شخص قابل تعقیب و مجازات نخواهد بود و مانند آن است که جرمی صورت نگرفته است.

که مثال ۲۲: جنون در حال ارتکاب جرم

- (۱) در صورتی که شدید باشد موجب تخفیف مجازات خواهد شد.
- (۲) یکی از عوامل رافع مسئولیت کیفری است.
- (۳) تا زمان افاقه سبب تعلیق اجرای مجازات خواهد شد.
- (۴) در صورت تأثیر تأدیبی مجازات، مجازات بر وی به اجراء گذاشته می‌شود.

پاسخ: گزینه «۲» باتوجه به ماده ۱۴۹ قانون مجازات اسلامی و جنون به عنوان یکی موانع مسئولیت کیفری، سبب عدم اجراء و اعمال مجازات و همچنین تعقیب و محاکمه مرتکب خواهد شد.

که مثال ۲۳: جنون در حال ارتکاب جرم جزء کدام است؟

- (۱) عوامل موجهه‌ی جرم
- (۲) عوامل رافع مسئولیت کیفری
- (۳) معاذیر قانونی معافیت از مجازات‌ها
- (۴) معاذیر تخفیف‌دهنده مجازات‌ها

پاسخ: گزینه «۲» جنون به عنوان یک عامل شخصی و درونی یکی از عوامل رافع مسئولیت کیفری است. در واقع اجرای مجازات بر مجرم مجنون با هیچ‌یک از هدف‌های مجازات‌ها، یعنی اصلاح و تربیت بزهکاران و عبرت‌آموزی دیگران سازگار نیست. از یک سو اگر بزهکار نفهمد برای چه او را مجازات و تنبیه می‌کنند از کرده خود پشیمان نخواهد شد، چون مجنون قادر نیست رابطه میان مجازات و فعل مجرمانه را درک کند. از سوی دیگر، دیگران نیز از مجازات او عبرت نخواهند گرفت. زیرا حالت مجنون در مردم رقت قلب و ترحم برمی‌انگیزد. شرط عبرت‌آموزی، تداعی وضع خود با وضع انسانی است همانند خود که سرنوشتی نافرجام را با اعمال زشت و ناپسند رقم زده است. انسان‌های معمولی حاضر نیستند خود را با مجرم دیوانه همانند کنند و چنین سرنوشتی را بپذیرند. به همین دلیل، امروزه به جای مجازات بزهکار دیوانه، او را برای درمان به بیمارستان و یا آسایش‌گاه‌های روانی می‌فرستند.

کلمه مثال ۲۴: شخصی در حالت سلامت روانی مرتکب جرم تعزیری در چه ۲ شده است ولی در زمان رسیدگی و تعقیب مبتلا به حالت جنون می‌شود و بنابر نظریه‌ی متخصصین دارای حالت خطرناک نیز می‌باشد:

- (۱) چون جنون از عوامل رافع مسئولیت کیفری است به دستور دادگاه آزاد می‌شود.
 - (۲) جنون بعد از ارتکاب جرم مانع رسیدگی و محاکمه نیست و رسیدگی و محاکمه ادامه می‌یابد.
 - (۳) شخص در زندان نگهداری می‌شود تا پس از رفع جنون محاکمه شود.
 - (۴) به دستور دادستان تا رفع حالت خطرناک در محل مناسب نگهداری می‌شود.
- ☒ پاسخ: گزینه «۴» جنون در حین ارتکاب جرم و پس از آن در صورتی که با جلب نظر متخصص، ثابت و آزاد بودن مجنون مخل نظم و امنیت عمومی باشد، وی به دستور دادستان تا رفع حالت خطرناک در محل مناسبی نگهداری می‌شود.

کلمه مثال ۲۵: اختلال روانی مرتکب جرم هنگام ارتکاب جرم در چه صورتی جنون محسوب می‌شود؟

- (۱) در صورتی که اختلال روانی به نحوی بوده که فرد فاقد اراده یا قوه تمیز باشد.
 - (۲) در صورتی که اختلال روانی سبب شدت عمل مرتکب جرم شده باشد.
 - (۳) اختلال روانی در هر سطحی سبب رفع مسئولیت کیفری و به عنوان جنون شناخته می‌شود.
 - (۴) اختلال روانی سبب رفع مسئولیت کیفری نخواهد بود و با جنون متفاوت است.
- ☒ پاسخ: گزینه «۱» ماده ۱۴۹ قانون مجازات اسلامی اختلال روانی را در صورتی که تا حدی باشد که سبب فقدان اراده یا قوه تمیز شده باشد جنون به حساب آورده و رافع مسئولیت کیفری می‌داند.

کلمه مثال ۲۶: در صورت اثبات حالت خطرناک مجرم مجنون و مخل نظم و امنیت عمومی بودن آزادی وی، نگهداری وی در محل مناسب تا زمان افاقه و رفع حالت خطرناک به دستور چه مقامی است؟

- (۱) بازپرس پرونده
 - (۲) دادستان
 - (۳) رئیس دادگستری
 - (۴) قاضی اجرای احکام
- ☒ پاسخ: گزینه «۲» با توجه به ماده ۱۵۰ قانون مجازات اسلامی - البته شخص نگهداری شده یا خویشاوندان وی می‌توانند به دستور دادستان اعتراض کنند و دادگاه به این اعتراض رسیدگی خواهد کرد.

کلمه مثال ۲۷: اگر مرتکب جرم حدی قبل از صدور حکم قطعی دچار جنون شود در چه صورتی تعقیب و محاکمه به تعویق می‌افتد؟

- (۱) جنون مرتکب قبل از صدور حکم در هر حالت تعقیب و محاکمه را به تعویق خواهد انداخت.
 - (۲) جنون مرتکب قبل از صدور حکم هیچ‌گاه تعقیب و محاکمه را به تعویق نخواهد انداخت.
 - (۳) اگر جرم ارتكابی از حدودی باشد که جنبه‌ی حق الهی دارند تعقیب و محاکمه را به تعویق خواهد انداخت.
 - (۴) اگر جرم ارتكابی از حدودی باشد که جنبه‌ی حق الناسی دارند تعقیب و محاکمه را به تعویق خواهد انداخت.
- ☒ پاسخ: گزینه «۳» در حدودی که جنبه‌ی حق الهی دارند، عارض شدن جنون قبل از صدور حکم قطعی سبب به تأخیر افتادن تعقیب و محاکمه می‌شود.

کلمه مثال ۲۸: در جرایم تعزیری، هرگاه کسی بر اثر اکراه غیرقابل تحمل مرتکب جرمی شود؟

- (۱) فعل او جرم نیست و قابل تعقیب کیفری نمی‌باشد.
 - (۲) معذور است و این عذر قانونی مانع از مجازات وی خواهد شد.
 - (۳) از عوامل رافع مسئولیت کیفری است.
 - (۴) مجازات نخواهد شد ولی محکومیت او همچنان باقی خواهد بود.
- ☒ پاسخ: گزینه «۳» اکراه از جمله عواملی است که سبب رفع مسئولیت کیفری مرتکب خواهد شد و در واقع جرم به وقوع پیوسته است اما چون مرتکب به علتی غیرقابل تحمل دست به ارتکاب جرم زده است، مجازات نخواهد شد.

مثال ۲۹: اگر شخصی بر اثر اکراهی که غیرقابل تحمل است مرتکب جرم تعزیری شود مجازات بر چه کسی اعمال می‌شود؟

(۱) مجازات بین فاعل جرم و شخصی که دیگری را وادار به ارتکاب جرم نموده است تقسیم می‌شود.

(۲) هم اکراه‌کننده و هم اکراه‌شونده به مجازات فاعل مستقل جرم محکوم می‌شوند.

(۳) اکراه‌کننده فقط مجازات می‌شود.

(۴) اگر اکراه‌شونده بالغ باشد، اکراه‌شونده ولی اگر غیربالغ باشد، اکراه‌کننده مجازات می‌شود.

پاسخ: گزینه «۳» در جرایم تعزیری اگر کسی دیگری را به ارتکاب جرم وادار کند به طوری که غیرقابل تحمل باشد، مجازات فقط بر اکراه‌کننده تحمیل می‌شود.

مثال ۳۰: کدام یک از عوامل رافع مسئولیت کیفری است؟

(۱) کودکی

(۲) جنون

(۳) اکراه غیرقابل تحمل

(۴) هر سه مورد

پاسخ: گزینه «۴» هر سه مورد از عوامل رافع مسئولیت کیفری می‌باشد که در مواد ۱۴۶، ۱۴۹ و ۱۵۱ بدان‌ها اشاره شده است در این موارد مرتکب جرم مسئولیت کیفری نخواهد داشت در نتیجه مجازات نخواهد شد.

مثال ۳۱: شرط تحقق اکراه به عنوان یک عامل رافع مسئولیت کیفری چیست؟

(۱) شدید بودن اکراه

(۲) غیرقابل تحمل بودن اکراه

(۳) مادی بودن اکراه

(۴) معنوی بودن اکراه

پاسخ: گزینه «۲» شرط اساسی و ضروری برای تحقق اکراه، غیرقابل تحمل بودن آن است و در غیر این صورت اکراه به عنوان عامل رافع مسئولیت کیفر شناخته نخواهد شد.

مثال ۳۲: حالت ضرورت یا اضطرار از است.

(۱) علل رافع مسئولیت کیفری می‌باشد.

(۲) از علل موجهه‌ی جرم می‌باشد.

(۳) علل رافع تقصیر کیفری می‌باشد.

(۴) معاذیر قانونی معافیت از مجازات می‌باشد.

پاسخ: گزینه «۲» اضطرار یا ضرورت یکی از عوامل موجهه جرم می‌باشد با توجه به این که این عوامل عینی هستند و منشاء بیرونی دارند، در نتیجه اضطرار جزء این عوامل قرار می‌گیرد.

مثال ۳۳: با توجه به قانون مجازات اسلامی موضوع ضرورت در حقوق ایران کدام است؟

(۱) حفظ نفس و مال خود یا دیگری

(۲) حفظ نفس، مال، ناموس و آزادی تن خود یا دیگری

(۳) حفظ آزادی، مال، عرض و شرف خود یا دیگری

(۴) هر چیزی که ارتکاب جرم به خاطر آن ضرورت داشته باشد.

پاسخ: گزینه «۱» ماده ۱۵۲ قانون مجازات اسلامی که موضوع اضطرار و ضرورت را فقط محدود به نفس و مال خود یا دیگری دانسته است و به جز این موارد، موارد دیگری را بیان ننموده است.

مثال ۳۴: منظور از ضرورت دفع خطر، چیست؟

(۱) خطر فعلی و قریب‌الوقوع علیه جان و مال خود یا دیگری

(۲) ارتکاب جرم برای حفظ جان و مال خود یا دیگری

(۳) خطر به هنگام آتش‌سوزی، سیل، زلزله و سایر بلایای طبیعی باشد.

(۴) راه دیگری به جز ارتکاب جرم برای دفع خطر شدید فعلی یا قریب‌الوقوع نباشد.

پاسخ: گزینه «۴» یکی از شرایط تحقق حالت اضطرار و ضرورت، ضرورت دفع خطر می‌باشد. بدین معنا که دفع خطر به وسایلی غیر از ارتکاب جرم ممکن نباشد؛ در نتیجه اگر دفع خطر از راه دیگری غیر از ارتکاب جرم ممکن باشد، دفع‌کننده خطر از معافیت مقرر در مورد حالت ضرورت و اضطرار برخوردار نخواهد شد، چون یکی از شرایط اصلی تحقق خطر به وقوع پیوسته است.

مثال ۳۵: خطری که در اضطرار و ضرورت وجود دارد، چه نوع خطری است؟

(۱) خطر باید شدید باشد و مصادیق آن در قانون حصری است.

(۲) خطر باید شدید باشد و مصادیق آن در قانون تمثیلی است.

(۳) خطر باید شدید باشد ولی زمان خطر اهمیت ندارد.

(۴) شدید بودن خطر لازم نیست ولی زمان آن اهمیت دارد.

پاسخ: گزینه «۲» علت نادرست بودن گزینه ۱ حصری دانستن مصادیق خطر شدید است در حالی که در ماده نام برده مصادیق به صورت تمثیلی بیان شده است که عبارت «از قبیل» در ماده بیانگر تمثیلی بودن خطر می‌باشد در گزینه (۳) بی‌اهمیت بودن زمان خطر نادرست است زیرا خطر شدید باید فعلی یا قریب‌الوقوع باشد.

کلمه مثال ۳۶: کسانی که حسب وظیفه یا قانون مکلف به مقابله با خطر می‌باشند؟

- (۱) همانند سایر افراد می‌توانند به علت وجود خطر به اضطرار متوسل شوند.
 - (۲) در برخی موارد خاص می‌توانند به اضطرار متوسل شوند.
 - (۳) فقط در صورتی که عملیات باعث خطر جانی برای آن‌ها باشد، می‌توانند به حالت اضطرار متوسل شوند.
 - (۴) نمی‌توانند با تمسک به حالت اضطرار از ایفاء وظایف قانونی خود امتناع نمایند.
- پاسخ:** گزینه «۴» این افراد نمی‌توانند در هنگام بروز خطر شدید به حالت ضرورت و اضطرار متوسل شوند و از ایفاء وظایف خود سرباز زنند. ☒

کلمه مثال ۳۷: کدام یک از شرایط تحقق حالت ضرورت می‌باشد؟

- (۱) ارتکاب جرم برای دفع خطر ضرورت داشته باشد و آن را عمداً ایجاد نکرده باشد.
- (۲) ارتکاب جرم با خطر موجود متناسب و ضروری باشد.
- (۳) خطر شدید فعلی یا قریب‌الوقوع جان و مال خود مرتکب یا دیگری را تهدید کند.
- (۴) هر سه مورد.

پاسخ: گزینه «۴» با توجه به ماده ۱۵۲ قانون مجازات اسلامی ☒

کلمه مثال ۳۸: مبنای عدم مسئولیت کسی که برای جلوگیری از خسارت ناشی از سیل به ملک خود، ناچار می‌شود ملک مجاور را تخریب کند چیست؟

- (۱) دفاع مشروع
 - (۲) اجبار
 - (۳) حالت ضرورت
 - (۴) حکم قانون
- پاسخ:** گزینه «۳» یکی از شرایط اضطرار تناسب خطر با جرم ارتكابی است. اگر جرم ارتكابی ارزش کمتری اگر از حق یا مال حفظ شده داشته باشد، در اینجا نمی‌توان به حالت ضرورت استناد کرد و فردی که ملک مجاور را تخریب کرده است میزان تخریب وارده بیش از خطری باشد که دفع کرده است تناسب وجود نخواهد داشت. ☒

کلمه مثال ۳۹: شخصی که در حالت خواب مرتکب جرم می‌شود؟

- (۱) چون حالت خواب یکی از عوامل موجهه می‌باشد، عمل وی جرم محسوب نمی‌شود.
 - (۲) چون حالت خواب وی طبیعی نیست، به مجازات جرایم ارتكابی محکوم می‌شود.
 - (۳) چون حالت خواب یکی از عوامل رافع مسئولیت کیفری است، مجازات نخواهد شد.
 - (۴) چون حالت خواب از معاذیر قانونی است، مجازات نخواهد شد.
- پاسخ:** گزینه «۳» حالت خواب و بیهوشی و مانند آن‌ها یکی از عوامل رافع مسئولیت کیفری است؛ در نتیجه جرایم ارتكابی اشخاص در حالت خواب باعث تحمیل مجازات نخواهد شد. ☒

کلمه مثال ۴۰: در چه صورتی جرایم در حالت خواب و یا بیهوشی موجب تحمیل مجازات بر مرتکب می‌شود؟

- (۱) هرگاه شخص با علم به این که در حال خواب و یا بیهوشی مرتکب جرم می‌شود، بخواهد و یا خود را بی‌هوش کند.
 - (۲) در هر صورت ارتکاب جرم در حالت خواب و بیهوشی سبب رفع مسئولیت کیفری خواهد شد.
 - (۳) اگر خواب و بی‌هوشی به صورت طبیعی رخ داده باشند فرد مسئولیت کیفری نخواهد داشت.
 - (۴) اصولاً خواب به عنوان سبب رفع مسئولیت کیفری شناخته نمی‌شود.
- پاسخ:** گزینه «۱» خواب و بیهوشی به عنوان یک عامل شخصی درونی، از عوامل رافع مسئولیت کیفری می‌باشند. در نتیجه ارتکاب جرم در این حالات سبب رفع مسئولیت کیفری و عدم تحمیل مجازات خواهد شد ولی قانون‌گذار یک حالت را بیان داشته که در صورت تحقق آن حالت فرد حتی در حالت خواب و بی‌هوشی نیز دارای مسئولیت کیفری ناشی از جرم خود خواهد بود و آن زمانی است که فرد به این که در حالت خواب و بیهوشی مرتکب جرم می‌شود عالم است ولی با این وجود عمداً بخواهد و یا خود را بی‌هوش کند. ☒

کلمه مثال ۴۱: کدام گزینه در مورد مستی صحیح است؟

- (۱) مستی یکی از عوامل رافع مسئولیت کیفری شناخته می‌شود.
- (۲) مستی یکی از عوامل توجیه‌کننده جرم شناخته می‌شود.
- (۳) اصولاً مستی سبب رفع مسئولیت کیفری نیست مگر در موارد استثنائی.
- (۴) اصولاً مستی سبب رفع مسئولیت کیفری است مگر در موارد استثنائی.

پاسخ: گزینه «۳» مستی و بی‌ارادگی ناشی از مصرف مواد مخدر، مسکرات و روان‌گردان‌ها سبب رفع مسئولیت کیفری نیست. ماده ۱۵۳، استثنائات این بحث را بیان می‌دارد. ☒

❏ مثال ۴۲: طبق قانون مجازات اسلامی، مستی در چه شرایطی از علل رافعه مسئولیت کیفری است؟

- (۱) مرتکب حین ارتکاب جرم به طور کلی مسلوب‌الاختیار بوده باشد.
 - (۲) اصل بر این است که مستی از عوامل رافع مسئولیت کیفری است و صرف مست بودن مرتکب برای رفع مسئولیت کافی است.
 - (۳) در صورتی که جرم موردنظر شخص مست واقع نشود و جرم دیگری مرتکب شود.
 - (۴) در صورتی که مصرف مواد مخدر و مسکرات به علت بیماری و در جهت درمان باشد.
- ❏ پاسخ:** گزینه «۱» اصولاً مستی از عوامل رافع مسئولیت کیفری نخواهد بود مگر این که شخص به طور کلی مسلوب‌الاختیار شده باشد. علت نادرستی گزینه ۴ این است که حتی اگر قائل به این باشیم که مصرف مواد سکرآور به علت بیماری باشد این می‌تواند اضطراب و از علل موجهه باشد نه از علل رافعه.

❏ مثال ۴۳: شخص به منظور ارتکاب جرم به مصرف مواد سکرآور مبادرت می‌کند.....

- (۱) این شخص چون در هنگام ارتکاب جرم مست بوده است مسئولیت کیفری نخواهد داشت.
 - (۲) این شخص هم به مجازات جرم ارتكابی و هم به مجازات مصرف مواد سکرآور محکوم می‌شود.
 - (۳) چون در هنگام ارتکاب جرم مست بوده فقط به مجازات مصرف مواد سکرآور محکوم می‌شود.
 - (۴) بین مصرف مواد سکرآور و جرم ارتكابی به مجازات اشد محکوم می‌شود.
- ❏ پاسخ:** گزینه «۲» اگر شخصی به منظور ارتکاب جرم مرتکب مصرف مواد سکرآور شود در این حالت مستی از عوامل رافع مسئولیت کیفری نخواهد بود و فرد به هر دو مجازات محکوم می‌شود.

❏ مثال ۴۴: کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) جهل حکمی اصولاً رافع مسئولیت کیفری است مگر در موارد خاص.
 - (۲) جهل موضوعی اصولاً رافع مسئولیت کیفری نیست مگر در موارد خاص.
 - (۳) جهل حکمی به هیچ عنوان رافع مسئولیت کیفری نیست.
 - (۴) جهل موضوعی اصولاً رافع مسئولیت کیفری است مگر در موارد خاص.
- ❏ پاسخ:** گزینه «۴» جهل حکمی مطابق ماده ۱۵۵ اصولاً رافع مسئولیت کیفری نیست مگر در دو حالت استثناء شده در این ماده، اما جهل موضوعی در غالب موارد رافع مسئولیت کیفری است مگر در موارد خاصی مثلاً در جرایم غیرعمدی.

❏ مثال ۴۵: جمله‌ی «تهاجم نفی حق است، و دفاع نفی این نفی، پس اجرای حق است» از کیست و این جمله بر چه مبنایی دفاع مشروع را توجیه می‌کند؟

- (۱) بکاریا - با اجبار شخص دفاع‌کننده دفاع را توجیه می‌کند.
 - (۲) هگل - براساس نظریه اجرای حق و انجام تکلیف، دفاع را توجیه می‌کند.
 - (۳) کانت - براساس نظریه‌ی عدالت مطلق دفاع را توجیه می‌کند.
 - (۴) روسو - براساس نظریه فایده اجتماعی دفاع را توجیه می‌کند.
- ❏ پاسخ:** گزینه «۲» براساس این نظریه در دفاع مشروع شخص حقی را اجرا کرده و حتی می‌توان گفت تکلیف خود را برای اجرای عدالت به جا آورده است. در نتیجه اصولاً دفاع، جرم نیست.

❏ مثال ۴۶: کدام یک از موارد زیر از شرایط تجاوز برای تحقق دفاع مشروع است؟

- (۱) تجاوز یا خطر فعلی و یا قریب‌الوقوع باشد.
 - (۲) تجاوز یا خطر نسبت به نفس، عرض، ناموس، مال و یا آزادی تن خود یا دیگری باشد.
 - (۳) خطر یا تجاوز به سبب اقدام آگاهانه مدافع صورت نگرفته باشد.
 - (۴) هر سه مورد.
- ❏ پاسخ:** گزینه «۴» باتوجه به ماده ۱۵۶ قانون مجازات اسلامی، شرایط تجاوز و همچنین شرایط دفاع در آن ذکر شده است که برای تحقق دفاع مشروع باید آن شرایط رعایت شود.

کج مثال ۴۷: الف که با اتهام قتل تحت محاکمه بوده مدعی است که پس از گرفتن کارد از دست مقتول مهاجم، با همان کارد مهاجم را به قتل رسانیده است. اقدام متهم که از خود دفاع کرده است مشمول است.

(۱) دفاع مشروع است - چون شخص در مقام دفاع از خود بوده است.

(۲) عوامل رافع مسئولیت کیفری است - به دلیل فقدان مسئولیت کیفری شخص مدافع

(۳) جرم قتل محقق است - چون شرایط دفاع مشروع را رعایت ننموده است.

(۴) معاذیر قانونی معافیت از مجازات خواهد بود.

پاسخ: گزینه «۳» یکی از شرایط حمله و تهاجم، فعلیت و قریب الوقوع بودن است. در این مثال، شخص پس از گرفتن کارد از دست مهاجم خطر را دفع کرده و دیگر خطری متوجه وی نبوده است. در نتیجه کشتن مهاجم، پس از گرفتن کارد از وی مشمول دفاع مشروع نخواهد بود. در این خصوص حکم شماره ۱۵۸۸-۱۳۲۷/۷/۲۵ شعبه ۲ دیوان عالی کشور قابل توجه است که مقرر می‌کند: «... اگر کسی که مورد حمله واقع شده اسلحه یا آلت جمله کننده را بگیرد و با همان اسلحه او را بکشد این عمل دفاع قانونی محسوب نمی‌شود چون پس از گرفتن اسلحه از طرف مقابل بیم خطر مرتفع می‌شود».

کج مثال ۴۸: کدام یک از موارد زیر از شرایط دفاع در دفاع مشروع می‌باشد؟

(۱) رفتار ارتكابی برای دفع تجاوز یا خطر ضرورت داشته باشد.

(۲) توسل به قوای دولتی بدون فوت وقت ممکن نباشد.

(۳) دفاع، مستند به قرائن معقول باشد.

(۴) هر سه مورد

پاسخ: گزینه «۴» با توجه به ماده ۱۵۶ قانون مجازات اسلامی.

کج مثال ۴۹: براساس این نظر، تهاجم غیرمشروع آزادی اراده را از بین می‌برد و جرم تحت تأثیر اغتشاشات ارادی انجام می‌شود، به همین خاطر، عمل ارتكابی جرم محسوب نمی‌شود؟

(۱) نظریه اجبار

(۲) نظریه اجرای حق و انجام تکلیف

(۳) نظریه نفی حق

(۴) نظریه حق طبیعی

پاسخ: گزینه «۱» دلیلی که طرفداران این عقیده ارائه کرده‌اند این است که تهاجم غیرمشروع، آزادی اراده را از بین می‌برد و جرم تحت تأثیر غریزه‌ی حفظ «من» به وجود آمده و اراده‌ی فرد در آن بی‌تأثیر است.

کج مثال ۵۰: کدام یک از افراد زیر دفاع مشروع را اصلی از حقوق طبیعی افراد می‌دانند؟

(۱) مارک آنسل

(۲) سیسرون

(۳) هگل

(۴) ژان ژاک روسو

پاسخ: گزینه «۲» سیسرون مرد سیاسی و خطیب معروف رومی دفاع مشروع را جرم نمی‌شناخت و آن را به عنوان اصلی از حقوق طبیعی افراد به شمار می‌آورد.

کج مثال ۵۱: منظور از ضرورت داشتن دفاع، در دفاع مشروع چیست؟

(۱) دفاع تنها وسیله‌ی ممکن برای دفع خطر و تجاوز باشد.

(۲) دفاع با تجاوز صورت گرفته متناسب باشد.

(۳) دفاع فقط از سوی شخص مورد تهاجم صورت گرفته باشد.

(۴) دفاع مستند به قرائن معقول باشد.

پاسخ: گزینه «۱» این شرط یکی از شروط اساسی دفاع مشروع است. براساس این شرط مدافع در آن اوضاع و احوال راه دیگری برای انتخاب ندارد. بنابراین، ارتكاب جرم در آن اوضاع و احوال برای دفع خطر و تجاوز مشروع تلقی می‌شود و به عنوان جرم شناخته نمی‌شود و در غیر این صورت دفاع مشروع محقق نمی‌شود.

کج مثال ۵۲: در صورت احراز اصل دفاع، اثبات عدم رعایت شرایط دفاع بر عهده کیست؟

(۱) دادستان

(۲) مدافع

(۳) مهاجم

(۴) دادگاه

پاسخ: گزینه «۳» به استناد تبصره ۲ ماده ۱۵۶: هرگاه اصل دفاع محرز باشد ولی رعایت شرایط آن محرز نباشد، اثبات عدم رعایت شرایط دفاع بر عهده مهاجم است.

❏ مثال ۵۳: کدام موضوع از موضوعات دفاع در مقابل قوای انتظامی در حین انجام وظیفه نیست؟

- (۱) تعرض به عرض (۲) قتل (۳) جرح (۴) آزادی تن

پاسخ: گزینه «۴» با توجه به ماده ۱۵۷ قانون مجازات اسلامی - یکی از تفاوت‌های دفاع مشروع و دفاع در برابر قوای انتظامی، عدم اشاره به آزادی تن در دو طرف و برابر قوای انتظامی است. زیرا در ماده ۱۵۷ اشاره‌ای به آزادی تن و دفاع در برابر قوای انتظامی نسبت آن نشده است و فقط به دفاع نسبت به قتل، جرح، تعرض به عرض یا ناموس یا مال اشاره شده است.

❏ مثال ۵۴: مقاومت در برابر قوای انتظامی و دیگر ضابطان دادگستری در مواقعی که مشغول انجام وظیفه خود باشند
.....

(۱) دفاع محسوب نمی‌شود مگر آنکه اقدامات آنان منجر به تعرض به آزادی تن شود.

(۲) دفاع محسوب می‌شود مگر آنکه اقدامات آنان در حدود قانون باشد.

(۳) دفاع محسوب نمی‌شود مگر در شرایط خاص.

(۴) دفاع محسوب می‌شود هرگاه از اقدامات آنان احساس خطر، ترس و خوف ایجاد شود.

پاسخ: گزینه «۳» اصل بر این است که مقاومت در برابر قوای انتظامی و دیگر ضابطان دادگستری دفاع محسوب نمی‌شود مگر این که از حدود وظیفه خود خارج شوند و حسب ادله و قرائن خوف آن باشند که عملیات آنان موجب قتل، جرح، تعرض به عرض یا ناموس یا مال گردد در نتیجه هر سه گزینه دیگر نادرست می‌باشند و با عبارات ماده ۱۵۷ مطابقت ندارد.

❏ مثال ۵۵: مصادیق دفاع مشروع در مقابل قوای انتظامی و دیگر ضابطان دادگستری در مواقعی که از حد وظیفه خود خارج می‌شوند عبارتند از:

(۱) قتل - ضرب - تعرض به عرض یا ناموس

(۲) قتل - جرح - تعرض به عرض و ناموس یا مال و تعرض به آزادی تن دیگری

(۳) قتل - جرح - تعرض به عرض یا ناموس یا مال

(۴) قتل - ضرب - تعرض به عرض یا ناموس - تعرض به آزادی تن دیگری

پاسخ: گزینه «۳» با توجه به ماده ۱۵۷ قانون مجازات اسلامی - همان‌طور که گفته شد در دفاع مقابل قوای انتظامی و سایر ضابطان برخلاف دفاع مشروع، اشاره‌ای به آزادی تن نشده است همچنین در هیچ‌کدام اشاره‌ای به ضرب نشده است. در نتیجه تنها مصادیق ذکر شده در گزینه ۳ مطابق با ماده ۱۵۶ می‌باشد و سایر موارد از مصادیق دفاع در مقابل قوای انتظامی خارج است.

❏ مثال ۵۶: کدام گزینه از مصادیق علل موجهه جرم است؟

- (۱) امر آمر قانونی و دفاع مشروع (۲) جهل حکمی و موضوعی (۳) اکراه و خواب (۴) مستی و جنون

پاسخ: گزینه «۱» سه گزینه‌ی دیگر از علل رافع مسئولیت کیفری هستند.

❏ مثال ۵۷: مطابق قانون مجازات اسلامی کدام یک از موارد زیر جرم محسوب نمی‌شود؟

(۱) هرگاه ارتکاب عمل به امر قانونی مقام ذی‌صلاح باشد و خلاف شرع نیز نباشد.

(۲) هرگاه ارتکاب عمل برای اجرای قانون اهم لازم باشد.

(۳) هرگاه ارتکاب عمل به حکم یا اجازه قانون بوده باشد.

(۴) هر سه مورد.

پاسخ: گزینه «۴» هر سه گزینه بیان‌گر علل موجهه جرم می‌باشند که در صورت تحقق شرایط خاص هر یک مانع تحقق جرم می‌شود همچنین این موارد نسبت به شرکاء و معاونین نیز مؤثر است.

❏ مثال ۵۸: مطابق قانون مجازات اسلامی اقدام طبیب در عمل جراحی یا طبی در صورتی جرم محسوب نمی‌شود که

(۱) عمل جراحی یا طبی انجام شده مشروع باشد.

(۲) با رضایت شخص یا اولیاء یا سرپرستان یا نمایندگان قانونی وی صورت گرفته باشد.

(۳) با رعایت موازین فنی، علمی و نظامات دولتی انجام شده باشد.

(۴) هر سه مورد.

پاسخ: گزینه «۴» در موارد فوری اخذ رضایت ضروری نیست. اجتماع این سه شرط با هم ضروری است و در صورت نبودن هر یک اقدام انجام شده جرم محسوب خواهد شد.

کلمه مثال ۵۹: کدام یک از مصادیق زیر برای رضایت به عنوان یک عامل توجیه‌کننده‌ی جرم، مناسب است؟

- (۱) وقتی که بدون جلب رضایت قبلی بیمار در جریان یک عمل جراحی مشروع، بیمار کشته شود.
- (۲) وقتی که در جریان یک عمل جراحی مشروع با رضایت بیمار و رعایت موازین فنی و علمی و نظامات دولتی، بیمار کشته شود.
- (۳) وقتی که صرفاً به رغم رضایت بیمار در جریان یک عمل جراحی، بیمار کشته شود.
- (۴) وقتی که صرفاً در یک حالت فوری، بیمار در اثر عمل جراحی کشته می‌شود.

پاسخ: گزینه «۲» در سایر گزینه‌ها شرایط لازم برای توجیه عمل جراحی و طبیی موجود نمی‌باشد و فقط در گزینه ۲ است که شرایط مذکور در بند ۶ را دارا می‌باشد.

کلمه مثال ۶۰: باتوجه به قانون مجازات اسلامی اقدامات اولیاء قانونی و سرپرستان در چه صورتی جرم محسوب نمی‌شود؟

- (۱) هرگاه اقدامات به منظور تأدیب یا محافظت و در حد متعارف و حدود شرعی باشد.
- (۲) هرگاه ولی یا سرپرست تشخیص دهد آن اقدام برای تأدیب لازم بوده است.
- (۳) هرگاه قبلاً از دادگاه برای تنبیه و تأدیب اجازه گرفته باشند.
- (۴) هرگاه باتوجه به عرف اقدامات انجام شده برای تأدیب لازم باشد.

پاسخ: گزینه «۱» به استناد بند ۱ ماده ۱۵۸ قانون مجازات اسلامی: اقدامات والدین و اولیای قانونی و سرپرستان صغار و مجانبین که به منظور تأدیب یا حفاظت آن‌ها انجام می‌شود، مشروط بر اینکه اقدامات مذکور درجه متعارف و حدود شرعی تأدیب و محافظت باشد.

کلمه مثال ۶۱: اقدامات کدام یک از افراد به منظور تأدیب یا حفاظت مولی علیه در حدود متعارف، جرم به شمار می‌آید؟

- (۱) سرپرست صغار و مجانبین
- (۲) وصی
- (۳) جد پدری
- (۴) معلم

پاسخ: گزینه «۴» باتوجه به موارد مذکور در بند ۴ ماده ۱۵۸ و اینکه معلم شامل افراد نامبرده در این ماده نمی‌شود در نتیجه در صورت وارد آوردن صدمه‌ای بر صغار توسط معلم اقدام وی تحت عنوان جرم تعقیب خواهد شد.

کلمه مثال ۶۲: تخریب ساختمان به منظور اطفاء حریق و نجات جان دیگری از مصادیق کدام علل موجهه می‌باشد؟

- (۱) اضطرار
- (۲) دفاع مشروع
- (۳) اجرای قانون اهم
- (۴) امر آمر قانونی

پاسخ: گزینه «۳» ممکن است تخریب به منظور اطفاء حریق و نجات جان افرادی که در معرض خطر هستند انجام شود. در نتیجه چون تخریب برای نجات جان دیگران بوده است این عمل جرم محسوب نمی‌شود، زیرا نجات افراد مهمتر از تخریب ساختمان می‌باشد.

کلمه مثال ۶۳: جرم تلقی نشدن عمل ارتكابی مأمور مشروط به این است که

- (۱) ارتكاب رفتار به امر قانونی مقام ذیصلاح باشد و امر مذکور خلاف شرع نباشد.
- (۲) ارتكاب رفتار به امر قانونی مقام ذیصلاح باشد و امر مذکور خلاف قانون نباشد.
- (۳) مأمور عمل را بدین تصور که قانونی و مجاز است انجام داده باشد.
- (۴) در هر صورت مأمور مجبور به اطاعت از مافوق بوده و مسئولیت کیفری ندارد.

پاسخ: گزینه «۱» صلاحیت مقام قانونی دستوردهنده و همچنین خلاف شرع نبودن دستور، شرایط جرم محسوب نشدن عمل ارتكابی توسط مأمور دانسته شده است.

کلمه مثال ۶۴: هرگاه به امر غیرقانونی یکی از مقامات رسمی جرمی واقع شود

- (۱) آمر و مأمور به مجازات مقرر در قانون محکوم خواهند شد.
- (۲) مأمور به مجازات مقرر قانونی و آمر به مجازات مباشرت در آن جرم محکوم می‌شود.
- (۳) آمر به مجازات جرم ارتكابی محکوم و مأمور به علت مکلف بودن به اطاعت مجازات نخواهد شد.
- (۴) هیچ‌کدام

پاسخ: گزینه «۱» باتوجه به ماده ۱۵۹ قانون مجازات اسلامی ارتكاب جرم به علت دستور غیرقانونی مقام رسمی علاوه بر مأمور اجراکننده، آمر را نیز به مجازاتی که برای آن جرم در قانون مقرر شده است محکوم خواهد نمود.

فصل پنجم

«ادله اثبات در امور کیفری»

تست‌های تألیفی فصل پنجم

❏ مثال ۱: اخبار شخص به ارتکاب جرم از جانب خود، این جمله بیان‌گر کدام یک از ادله است؟

- (۱) شهادت (۲) اقرار (۳) سوگند (۴) قسامه
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» به استناد ماده ۱۶۴ قانون مجازات اسلامی: اقرار عبارت از اخبار شخص به ارتکاب جرم از جانب خود است.

❏ مثال ۲: کدام یک از شرایط اقرارکننده در حین اقرار می‌باشد؟

- (۱) قاصد - عاقل - مختار - بالغ (۲) قاصد - عاقل - بالغ - رشید (۳) قاصد - بالغ - مختار (۴) عاقل - رشید - قاصد
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» این شرایط باید در حین اقرار در اقرارکننده موجود باشد، عدم وجود این شرایط باعث عدم نفوذ اقرار و عدم پذیرش آن خواهد شد.

❏ مثال ۳: برای اثبات جنبه‌ی غیرکیفری زنا چند بار اقرار کافی است؟

- (۱) یک بار (۲) دوبار (۳) سه بار (۴) چهاربار
- ❑ پاسخ: گزینه «۱» برای اثبات جنبه‌ی غیرکیفری کلیه جرایم یک بار اقرار کافی است و همان‌طور که مشخص است حکم تبصره کلی است و همه جرایم حتی جرایم مذکور در بندهای الف و ب را نیز در برمی‌گیرد.

❏ مثال ۴: در کدام یک از جرایم زیر دوبار اقرار کافی است؟

- (۱) زنا - لواط - شرب خمر - مساحقه - قذف (۲) شرب خمر - قذف - قوادی - سرقت حدی
- (۳) شرب خمر - قوادی - زنا - مساحقه - تفخیز (۴) قوادی - قذف - لواط - سرقت حدی
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» باتوجه به بند الف و ب ماده ۱۷۲ قانون مجازات اسلامی این گزینه به طور کامل بیان‌گر جرایمی است که برای اثبات نیاز به دوبار اقرار دارد که همه جرایم مذکور در این دو بند از جرایم حدی می‌باشد.

❏ مثال ۵: اخبار شخصی غیر از طرفین دعوی به وقوع یا عدم جرم یا هر امر دیگری - این عبارت بیان‌گر کدام یک از ادله اثبات در امور کیفری است؟

- (۱) اقرار (۲) شهادت (۳) سوگند (۴) قسامه
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» به استناد ماده ۱۷۴ قانون مجازات اسلامی شهادت عبارت از اخبار شخصی غیر از طرفین دعوی به وقوع یا عدم وقوع جرم توسط متهم یا هر امر دیگری نزد مقام قضایی است.

❏ مثال ۶: در صورتی که شاهد واجد شرایط شهادت شرعی نباشد

- (۱) اظهارات وی استماع نمی‌شود مگر این که اظهارات وی ارزش اماره قضایی داشته باشد.
- (۲) اظهارات وی استماع می‌شود و تشخیص میزان ارزش و تأثیر آن با دادگاه می‌باشد.
- (۳) از طرفی که شاهد را معرفی کرده خواسته می‌شود شاهد دیگری ارائه نماید.
- (۴) اگر جرم ارتكابی از جرایم تعزیری باشد شهادت وی پذیرفته می‌شود.
- ❑ پاسخ: گزینه «۲» شاهدی که شرایط شاهد شرعی را ندارد اظهارات وی استماع می‌شود و تشخیص و پذیرش این اظهارات به عنوان اماره قضایی با دادگاه خواهد بود.

❏ مثال ۷: در صورتی که شاهد واجد شرایط شرعی شهادت نباشد تشخیص میزان ارزش این اظهارات با چه مقامی است؟

- (۱) دادگاه (۲) دادستان (۳) ضابطین دادگستری (۴) با توجه به قانون این اظهارات به هیچ عنوان مورد پذیرش قرار نمی‌گیرند.

- ❑ پاسخ: گزینه «۱» به استناد ماده ۱۷۶ قانون مجازات اسلامی: در صورتی که شاهد واجد شرایط شهادت شرعی نباشد اظهارات او استماع می‌شود؛ تشخیص میزان تأثیر و ارزش این اظهارات در علم قاضی در حدود اماره قضایی با دادگاه است.

کدام گزینه از شرایط شهادت شرعی می‌باشد؟

- (۱) نداشتن خصومت با طرفین یا یکی از آنها
- (۲) ذی نفع نبودن در موضوع
- (۳) عدم اشتغال به تکدی‌گری
- (۴) هر سه مورد

پاسخ: گزینه «۴» به استناد ماده ۱۷۷ قانون مجازات اسلامی که شرایط شاهد را در زمان ادای شهادت برمی‌شمرد.

کدام گزینه در مورد شهادت مجنون ادواری صحیح است؟

- (۱) چون یکی از شرایط شهادت عقل می‌باشد این شهادت پذیرفته نمی‌شود.
- (۲) اگر در زمان اداء شهادت عاقل باشد پذیرفته می‌شود.
- (۳) اگر در زمان تحمل شهادت عاقل باشد پذیرفته می‌شود.
- (۴) اگر در زمان تحمل شهادت و اداء شهادت عاقل باشد پذیرفته می‌شود.

پاسخ: گزینه «۴» ماده ۱۷۸ قانون مجازات اسلامی یکی از شرایط شهود عقل است ولی با این وجود شهادت مجنون ادواری اگر در زمان تحمل شهادت و در زمان اداء شهادت عاقل باشد پذیرفته می‌شود.

کدام مثال ۱۰: شهادت اشخاص فراموش‌کار در چه صورتی پذیرفته می‌شود؟

- (۱) زمانی که قاضی به عدم فراموشی آنها در مورد شهادت علم داشته باشد.
- (۲) هرگاه شهادت این افراد با شهادت شهود دیگر مغایرت نداشته باشد.
- (۳) هرگاه به غیر از شهادت این افراد، دلیل دیگری وجود نداشته باشد.
- (۴) زمانی که شهادت آنها با اوضاع و احوال جرم ارتكابی مطابقت داشته باشد.

پاسخ: گزینه «۱» این حالت تنها حالتی که شهادت این افراد معتبر شناخته می‌شود و اگر قاضی به عدم فراموشی و سهو آنها علم نداشته باشد شهادت آنها معتبر نخواهد بود.

کدام گزینه در مورد نحوه‌ی اداء شهادت صحیح است؟

- (۱) شهادت فقط باید با لفظ باشد و شهادت با نوشتن یا فعل در صورتی است که شاهد قادر به سخن گفتن نباشد.
- (۲) شهادت فقط باید با لفظ یا نوشتن باشد و در غیر این صورت هیچ شهادتی پذیرفته نمی‌شود.
- (۳) شهادت با لفظ یا نوشتن صورت می‌گیرد و شهادت با فعل در صورت تعذر معتبر خواهد بود.
- (۴) صرف این که شهادت روشن و بدون ابهام باشد کافی است و نحوه‌ی اداء آن مؤثر نیست.

پاسخ: گزینه «۳» شهادت با نوشتن و با لفظ صورت می‌گیرد و شهادت با فعل حالت استثناء دارد. علت نادرستی گزینه ۱ منحصر کردن شهادت به لفظ است در حالی که در متن ماده شهادت به نوشتن نیز معتبر دانسته شده است. و دلیل نادرستی گزینه ۲ نیز این است که به جز شهادت با لفظ و نوشتن هیچ شهادتی را مورد پذیرش قرار نداده است در حالی که در صورت تعذر، شهادت با فعل از قبیل اشاره نیز مورد پذیرش واقع شده است. علت نادرستی گزینه ۴ نیز عدم توجه به نحوه‌ی ادای شهادت می‌باشد که در متن ماده آمده است و روشن و بدون ابهام بودن از خصوصیات آن به شمار می‌رود اما نحوه‌ی ادای شهادت نیز مهم و مؤثر است.

کدام مثال ۱۲: در چه صورتی گواهی به صورت مکتوب و یا ضبط شده معتبر است؟

- (۱) چنانچه حضور شاهد متعذر باشد و شرایط و صحت انتساب محرز باشد.
- (۲) در شهود شرعی حضور شاهد هنگام اداء شهادت نزد قاضی ضروری است در غیر این صورت شهادت معتبر نیست.
- (۳) چنانچه شاهد قبلاً نزد ضابطان دادگستری شهادت داده باشد و از اداء شهادت در دادگاه امتناع کند.
- (۴) هرگاه شهادت بر جرایم تعزیری باشد این نوع از شهادت نیز معتبر است.

پاسخ: گزینه «۱» به استناد ماده ۱۸۶ که می‌گوید: چنانچه حضور شاهد متعذر باشد، گواهی به صورت مکتوب، صوتی - تصویری و یا ضبط شده با احراز شرایط و صحت انتساب معتبر است.

کدام مثال ۱۳: در صورتی که در شهادت شرعی دادگاه علم به خلاف واقع بودن شهادت حاصل کند:

- (۱) شهادت معتبر نخواهد بود.
- (۲) چون شرایط شهادت شرعی محقق است نمی‌توان برخلاف آن حکم داد.
- (۳) اگر در حدود باشد نمی‌توان برخلاف آن حکم داد ولی در تعزیرات براساس علم قاضی عمل می‌شود.
- (۴) هیچ کدام

پاسخ: گزینه «۱» قانون‌گذار علم قاضی را ارجح دانسته و در صورتی که برای قاضی علم به خلاف واقع بودن شهادت حاصل شود آن شهادت معتبر نخواهد بود.

کلمه مثال ۱۴: شهادت بر شهادت در چه صورتی پذیرفته می‌شود؟

- (۱) همه اموری که با شهادت اصلی پذیرفته می‌شود با شاهد فرع نیز پذیرفته می‌شود.
- (۲) فقط در صورتی که حضور شاهد اصلی متعذر باشد شاهد فرع پذیرفته می‌شود.
- (۳) در صورتی که شاهد اصلی به شاهد فرع وکالت در شهادت را داده باشد.
- (۴) در صورتی که شاهد فرع، در زمان اداء شهادت، قیم یا ولی شاهد اصلی باشد.

پاسخ: گزینه «۲» به استناد ماده ۱۸۸ قانون مجازات اسلامی، شهادت بر شهادت شرعی در صورتی معتبر است که شاهد اصلی فوت نموده باشد و یا به علت غیبت یا بیماری و امثال آن، حضور وی متعذر باشد.

کلمه مثال ۱۵: چه نوع جرایمی با شهادت بر شهادت اثبات می‌شوند؟

- (۱) همه جرایم اگر حضور شاهد اصلی متعذر باشد با شاهد فرعی اثبات می‌شود.
- (۲) جرایم موجب حد و تعزیر و جرایمی که جنبه حق الله دارد در صورت تعذر حضور شاهد اصلی.
- (۳) قصاص، دیه و ضمان مالی در صورتی که حضور شاهد اصلی متعذر باشد.
- (۴) هرگاه شاهد اصلی به شاهد فرع وکالت داده باشد و موضوع از جرایم حق الناس باشد.

پاسخ: گزینه «۳» به استناد به ماده ۱۸۸ و ۱۸۹ گزینه ۳ صحیح می‌باشد.

کلمه مثال ۱۶: منظور از جرح شاهد چیست؟

- (۱) شهادت بر فقدان یکی از شرایط قانونی شاهد شرعی
 - (۲) شهادت بر وجود شرایط قانونی شاهد شرعی
 - (۳) سوگند دادن شاهد به این که به جز حقیقت چیز دیگری بیان نکند.
 - (۴) تحقیق و بازجویی از شاهد برای پی بردن به حقیقت امر مورد شهادت وی
- پاسخ:** گزینه «۱» با استناد به ماده ۱۹۱ جرح شاهد عبارت از شهادت بر فقدان یکی از شرایطی که قانون برای شاهد شرعی مقرر کرده است.

کلمه مثال ۱۷: جرح شاهد شرعی

- (۱) باید بعد از اداء شهادت به عمل آید مگر آن که جرح بخواید قبل از اداء شهادت وی، شهادت دهد.
 - (۲) باید قبل از اداء شهادت به عمل آید مگر آن که موجبات جرح شهادت پس از شهادت معلوم شود.
 - (۳) باید تا قبل از صدور حکم به عمل آید مگر آن که موجبات جرح بعد از صدور حکم معلوم شود.
 - (۴) تا یک سال پس از صدور حکم می‌تواند به عمل آید مگر در مواردی که موجبات جرح بعد از یک سال معلوم شود.
- پاسخ:** گزینه «۲» جرح شاهد باید قبل از اداء شهادت وی صورت گیرد مگر آن که موجبات جرح پس از اداء شهادت و قبل از صدور حکم معلوم شود که در این صورت دادگاه مکلف است به موضوع جرح رسیدگی کند. ولی جرح شاهد بعد از صدور حکم تأثیری بر حکم صادر شده نخواهد داشت و دادگاه نیز به این موضوع رسیدگی نخواهد کرد.

کلمه مثال ۱۸: در اثبات جرح یا تعدیل شهود

- (۱) ذکر اسباب آن لازم نیست و گواهی به تعدیل یا جرح کفایت می‌کند.
 - (۲) ذکر اسباب آن لازم است و گواهی مطلق به تعدیل یا جرح، تعدیل یا جرح را ثابت نمی‌کند.
 - (۳) ذکر اسباب آن لازم است مگر در مواردی که قاضی خود به آن‌ها علم داشته باشد.
 - (۴) ذکر اسباب آن لازم نیست مگر در مواردی که قاضی ذکر آن را لازم تشخیص دهد.
- پاسخ:** گزینه «۱» با استناد به ماده ۱۹۵ که می‌گوید: در اثبات جرح یا تعدیل شاهد، ذکر اسباب آن لازم نیست و گواهی مطلق به تعدیل یا جرح، کفایت می‌کند مشروط بر آنکه شاهد دارای شرایط شرعی باشد.

کلمه مثال ۱۹: اگر شاهد شرعی از سوی قاضی رد شود

- (۱) شاهد از اعتبار ساقط می‌شود و طرفی که شاهد را ارائه کرده است باید شاهد دیگری ارائه کند.
- (۲) مدعی صلاحیت شاهد می‌تواند برای اثبات آن دلیل اقامه کند.
- (۳) دادگاه حق رد شاهد شرعی را ندارد و شهادت وی معتبر خواهد بود.
- (۴) شهادت شاهد شرعی به عنوان اماره مورد پذیرش قرار خواهد گرفت.

پاسخ: گزینه «۲» در صورت رد شاهد از سوی قاضی و یا جرح از سوی طرف دیگر دعوی، مدعی صلاحیت وی می‌تواند برای صلاحیت شاهد خود دلیل ارائه کند و این به معنای ساقط شدن آن شاهد نیست.

کلمه مثال ۲۰: در صورت تعارض گواهی شهود معرفی شده در اثبات جرح یا تعدیل شاهد با یکدیگر

- (۱) گواهی شهود از اعتبار ساقط است.
- (۲) هر کدام از گواهی‌ها که با علم قاضی مطابقت داشته باشد مورد پذیرش قرار می‌گیرد.
- (۳) هر کدام از گواهی‌ها که یا تعداد شهود بیشتری ارائه شده باشد مورد پذیرش قرار خواهد گرفت.
- (۴) گواهی شهود از اعتبار ساقط نمی‌شود ولی هر کدام باید دلیل دیگری اقامه کنند.

پاسخ: گزینه «۱» با استناد به ماده ۱۹۶ که می‌گوید: هرگاه گواهی شهود معرض شده در اثبات جرح یا تعدیل شاهد با یکدیگر معارض باشد از اعتبار ساقط است.

کلمه مثال ۲۱: اگر دادگاه از وضعیت شهود معرفی شده اطلاع نداشته باشد

- (۱) تا زمان احراز شرایط و کشف وضعیت آنان، حداکثر تا مدت ده روز می‌تواند رسیدگی را متوقف کند و پس از آن اتخاذ تصمیم کند.
- (۲) شهود معرفی شده از اعتبار ساقط می‌شوند و باید شهود دیگری معرفی شوند.
- (۳) تا هر زمان که وضعیت آن‌ها مشخص شود رسیدگی را متوقف نموده و به تأخیر می‌اندازد.
- (۴) اصل را بر صحت و وجود شرایط قانونی در شهود قرار می‌دهد و شهادت آنان را می‌پذیرد.

پاسخ: گزینه «۱» اگر دادگاه از وضعیت شهود و وجود شرایط قانونی در آن‌ها اطلاع نداشته باشد این شهود، شهود شرعی محسوب نخواهند شد و دادگاه باید حداکثر مدت ده روز نسبت به احراز شرایط و کشف وضعیت آن‌ها اقدام کند. مگر این که به نظر قاضی احراز شرایط قانونی در شهود در مدت ده روز امکان‌پذیر نباشد که در این صورت مدت بیشتری صرف خواهد کرد.

کلمه مثال ۲۲: گواه قرار دادن خداوند بر درستی گفتار - این عبارت بیان‌گر کدام یک از ادله می‌باشد؟

- (۱) اقرار (۲) شهادت (۳) سوگند (۴) علم قاضی

پاسخ: گزینه «۳» با استناد به ماده ۲۰۱ که می‌گوید: سوگند عبارت از گواه قرار دادن خداوند بر درستی گفتار ادا کننده سوگند است.

کلمه مثال ۲۳: چه هنگام تغلیظ سوگند صورت می‌گیرد؟

- (۱) در صورت نیاز به تغلیظ و قبول اداء کننده سوگند به تغلیظ.
- (۲) در صورتی که با لفظ سوگند به اسم جلاله الله ادا شود و به سایر زبان‌ها اداء شود.
- (۳) هرگاه دادگاه تشخیص دهد برای اطمینان از صدق اداء کننده سوگند.
- (۴) هرگاه از اداء کننده سوگند برای اداء سوگند تغلیظ سوگند درخواست شده باشد.

پاسخ: گزینه «۱» تغلیظ سوگند با دو شرط صورت می‌گیرد: اول تغلیظ سوگند مورد نیاز باشد. دوم اداء کننده سوگند تغلیظ سوگند را بپذیرد. در صورت عدم تحقق این دو شرط، سوگند تغلیظ نخواهد شد.

کلمه مثال ۲۴: کدام گزینه در مورد نحوه ادا سوگند صحیح است؟

- (۱) سوگند باید با لفظ و یا نوشتن باشد و در صورت تعذر با اشاره نیز اداء می‌شود.
- (۲) سوگند باید با لفظ باشد و در صورت تعذر با نوشتن یا اشاره نیز اداء می‌شود.
- (۳) سوگند با لفظ و نوشتن و اشاره هر کدام که اداء کننده سوگند انتخاب کند اداء می‌شود.
- (۴) سوگند باید با لفظ باشد و در صورت تعذر اداء کننده سوگند وکیل می‌گیرد.

پاسخ: گزینه «۲» سوگند برخلاف شهادت و اقرار فقط با لفظ اداء می‌شود و سوگند با نوشتن فقط در صورت تعذر مورد پذیرش خواهد بود.

کلمه مثال ۲۵: کدام گزینه بیانگر خصوصیات اداء کننده سوگند است؟

- (۱) عقل - بلوغ - قصد - اختیار (۲) عقل - بلوغ - رشد - ایمان (۳) عقل - بلوغ - قصد - اسلام (۴) عقل - بلوغ - قصد - ایمان

پاسخ: گزینه «۱» با استناد به ماده ۲۰۲ که می‌گوید: ادا کننده سوگند باید عاقل، بالغ، قاصد و مختار باشد.

تست‌های تألیفی دفتر سوم

کج ۱- قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ مشتمل بر کدام یک نیست؟

- (۱) حدود (۲) اقدامات تأمینی و تربیتی (۳) موانع مسئولیت کیفری (۴) مجازات‌های بازدارنده

کج ۲- منظور از اصل صلاحیت سرزمینی عینی چیست؟

- (۱) صلاحیت دولتی که جرم در آنجا شروع شده است برای رسیدگی به جرم
(۲) صلاحیت دولت حاکم برای رسیدگی به جرمی که در آنجا به نتیجه رسیده است.
(۳) صلاحیت دولت حاکم برای رسیدگی به جرایم مقید در داخل قلمرو خود
(۴) صلاحیت دولت حاکم برای رسیدگی به جرایم مطلق در داخل قلمرو خود

کج ۳- جعل فرمان کدام یک از مقامات زیر حسب قانون مجازات اسلامی مشمول اصل صلاحیت واقعی خواهد بود؟

- (۱) معاون وزیر (۲) مدیر کل ادارات
(۳) استانداران (۴) فرماندهان نظامی نیروهای مسلح

کج ۴- جعل کدام یک از موارد زیر اگر در خارج از قلمرو ایران رخ دهد مشمول قوانین جزائی ایران نخواهد بود؟

- (۱) جعل اوراق مشارکت صادر شده از مؤسسات خصوصی (۲) جعل اسکناس رایج ایران
(۳) جعل سکه‌های طلای رایج در بازار مربوط به دوره پهلوی (۴) ۱ و ۳

کج ۵- با توجه به قانون مجازات اسلامی ایران در اصل صلاحیت شخصی منفعل در جرایم تعزیری، برای جرم بودن عمل ارتكابی قانون کدام کشور لحاظ می‌شود؟

- (۱) قانون کشور محل وقوع جرم (۲) قانون مجازات ایران
(۳) هم قانون محل وقوع جرم و هم قانون ایران (۴) این جنبه از اصل صلاحیت شخصی در ایران پذیرفته نشده است.

کج ۶- یک ایرانی در خارج از کشور، مجنی علیه جرمی قرار گرفته است در این صورت

- (۱) مجازات شخص مجرم منوط به اعاده و یا یافت شدن وی در ایران می‌باشد.
(۲) مجازات شخص در صورتی است که عمل انجام شده در کشور محل وقوع جرم باشد.
(۳) مجازات شخص در صورتی است که عمل انجام شده در کشور ایران جرم باشد.
(۴) هر سه مورد

کج ۷- کدام یک از موارد زیر، مصداق قانون مساعد است؟

- (۱) قانونی که از میزان مجازات جرم ارتكابی بکاهد. (۲) قانونی که مجازات جرمی را لغو نماید.
(۳) قانونی که آثار تبعی محکومیت جرمی را حذف نماید. (۴) همه موارد

کج ۸- اگر به موجب قانون لاحق مجازات جرمی تخفیف پیدا کند، قاضی اجرای احکام از چه مقامی درخواست اعمال تخفیف در مورد میزان مجازات براساس قانون جدید را خواهد نمود؟

- (۱) دادگاه صادرکننده حکم بدوی (۲) دادگاه صادرکننده حکم قطعی
(۳) رئیس دادگستری شهرستان (۴) خود قاضی اجراءکننده مجازات براساس معیارهای قانون لاحق

کج ۹- منظور از عبارت «ما لا نص فیه» در فقه اسلامی چیست؟

- (۱) تفسیر قوانین به نفع متهم مگر اینکه نص خاصی وجود داشته باشد. (۲) سکوت قانون یا نبودن قانون درباره‌ی موضوع خاصی
(۳) اجرای نظر قاضی در صورتی که نص خاص، این اجازه را داده باشد. (۴) هیچکدام

کج ۱۰- قاعده‌ی عطف به ماسبق نشدن قوانین جزایی در کدام مورد نقض می‌شود؟

- (۱) قوانین شرعی (۲) قوانین عرفی (۳) قانون تفسیری (۴) گزینه‌های ۱ و ۳

کج ۱۱- مجازات اصلی که به جنایت‌های غیر عمدی بر نفس و اعضا تعلق می‌گیرد، کدام است؟

- (۱) قصاص (۲) دیه (۳) تعزیر (۴) ۱ و ۲

کدام گزینه در مورد مجازات اشخاص حقوقی صحیح است؟

- (۱) جزای نقدی، اشخاص حقوقی دو تا چهار برابر اشخاص حقیقی است.
- (۲) زمانی حکم به انحلال اشخاص حقوقی داده می‌شود که سه بار محکومیت کیفری برای جرایم مالی داشته باشند.
- (۳) مصادره اموال اشخاص حقوقی به میزان دو تا چهار برابر اشخاص حقیقی برای همان جرم خواهد بود.
- (۴) اگر شرکتی خصوصی از اهداف اولیه خود منحرف شود آن شرکت منحل خواهد شد.

کدام مجازات «الزام به تحصیل» و «مصادره اموال» به ترتیب چه نوع مجازاتی است؟

- (۱) تکمیلی - تکمیلی
- (۲) اصلی - اصلی
- (۳) تکمیلی - اصلی
- (۴) اصلی - تکمیلی

از چه زمانی مجازات‌های تبعی بر محکوم اعمال می‌شوند؟

- (۱) به محض صدور حکم دادگاه
- (۲) بعد از اتمام مدت مرور زمان
- (۳) پس از اجرای حکم
- (۴) گزینه‌های ۲ و ۳

در کدام گزینه مجازات‌های تبعی بر محکوم اعمال می‌شود؟

- (۱) شلاق حدی، قصاص عضو با دیه بیش از نصف دیه جانی، حبس درجه پنج
- (۲) شلاق تعزیری، حبس درجه چهار، قطع عضو
- (۳) قطع عضو، شلاق حدی، قصاص عضو با دیه بیش از نصف دیه مجنی علیه
- (۴) شلاق حدی، جزای نقدی بیش از یکصد میلیون ریال، حبس ابد

پیش‌بینی کیفیات مخففه در قوانین جزایی با کدام اصل سازگاری دارد؟

- (۱) اصل شخصی بودن مجازات‌ها
- (۲) اصل تساوی مجازات
- (۳) اصل قانونی بودن مجازات‌ها
- (۴) اصل فردی کردن مجازات‌ها

با وجود کیفیات مخففه کدام مورد با مقررات قانون مطابقت دارد؟

- (۱) دادگاه ملزم به تخفیف مجازات است.
- (۲) تبدیل مجازات الزامی نیست.
- (۳) تبدیل مجازات به نوع دیگری که به حال متهم مساعد باشد الزامی است.
- (۴) تخفیف مجازات به درخواست دادستان الزامی است.

کدام گزینه در مورد جهات مخففه‌ی مذکور در ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی صحیح است؟

- (۱) این موارد حصری هستند و ذکر آن‌ها در حکم دادگاه لازم است.
- (۲) این موارد حصری هستند و نیازی به ذکر آن‌ها در حکم دادگاه نیست.
- (۳) این موارد تمثیلی هستند و ذکر آن‌ها در حکم دادگاه لازم نیست.
- (۴) این موارد تمثیلی هستند و ذکر آن‌ها در حکم دادگاه لازم است.

با توجه به ماده ۳۷ قانون مجازات اسلامی

- (۱) قاضی می‌تواند از حداقل قانونی مشخص شده برای جرم، مجازات را کمتر در نظر گیرد.
- (۲) قاضی می‌تواند مجازات حبس را به انفصال موقت تبدیل کند.
- (۳) قاضی نمی‌تواند مجازات حبس را دو درجه تخفیف دهد.
- (۴) قاضی فقط به اندازه محدوده تعیین شده توسط قانون می‌تواند تخفیف دهد.

کدام گزینه در مورد شرط جبران خسارت برای صدور حکم معافیت از مجازات صحیح است؟

- (۱) تا قبل از جبران خسارت دادگاه نمی‌تواند حکم به معافیت از مجازات صادر کند.
- (۲) جبران خسارت و برقراری ترتیبات جبران برای صدور حکم الزامی است.
- (۳) اصولاً شرط جبران خسارت در مورد صدور حکم معافیت از مجازات وجود ندارد.
- (۴) هیچکدام

کدام یک از محکومیت‌های زیر محکومیت مؤثر محسوب می‌شود؟

- (۱) محکومیت به شلاق حدی و قطع عضو
- (۲) محکومیت به شلاق تعزیری تا صد ضربه
- (۳) محکومیت به حبس بیش از ده سال و شلاق تعزیری تا سی ضربه
- (۴) هیچکدام

ک ۲۲- در چه مرحله‌ای قرار تعویق صدور حکم صادر خواهد شد؟

- (۱) در مرحله‌ی تحقیق توسط دادستان با پیشنهاد دادیار
- (۲) در مرحله تحقیق توسط بازپرس با تأیید دادستان
- (۳) در مرحله‌ی دادرسی توسط دادگاه پس از احراز مجرمیت
- (۴) در مرحله‌ی تجدیدنظر پس از بررسی پرونده و پیشنهاد دادرس اولیه

ک ۲۳- پس از پایان مدت تعویق؟

- (۱) دادگاه مکلف است به معافیت از مجازات حکم دهد.
- (۲) دادگاه مکلف است به تعیین کیفر اقدام کند.
- (۳) براساس گزارش‌های مددکار اجتماعی و وضعیت مرتکب تصمیم‌گیری می‌کند
- (۴) براساس نظر دادستان در مورد وضعیت مرتکب، تصمیم‌گیری می‌کند.

ک ۲۴- مدت تعویق صدور حکم و تعلیق اجرای مجازات به ترتیب چه میزان است؟

- (۱) شش ماه تا دو سال - یک تا پنج سال
- (۲) یک تا دو سال - دو تا پنج سال
- (۳) شش ماه تا سه سال - یک تا پنج سال
- (۴) شش ماه تا دو سال - دو تا پنج سال

ک ۲۵- دادستان می‌تواند بعد از گذشت از اجرای مجازات از تقاضای تعلیق اجرای مجازات نماید.

- (۱) یک سوم - از دادگاه صادر کننده حکم نخستین
- (۲) یک دوم - از دادگاه صادر کننده حکم قطعی
- (۳) یک سوم - از دادگاه صادر کننده حکم قطعی
- (۴) یک دوم - از دادگاه صادر کننده حکم نخستین

ک ۲۶- تعلیق مجازات کدام یک از جرایم زیر جایز نیست؟

- (۱) جرایم علیه عفت عمومی
- (۲) خرابکاری در تأسیسات آب
- (۳) تعزیر بدل از قصاص عضو
- (۴) ۱ و ۲

ک ۲۷- آیا محکومیت معلق موجب انفصال محکوم خواهد شد؟

- (۱) خیر، مگر اینکه در قانون تصریح شده باشد.
- (۲) خیر، مگر اینکه قرار تعلیق لغو شده باشد.
- (۳) بلی، محکومیت تعلیقی به طور مطلق موجب انفصال می‌شود.
- (۴) ۱ و ۲

ک ۲۸- چه مراجعی می‌تواند پیشنهاد آزادی مشروط را به دادگاه صادر کننده حکم بدهند؟

- (۱) دادستان
- (۲) قاضی اجرای احکام کیفری
- (۳) رئیس سازمان زندان‌ها
- (۴) ۱ و ۲

ک ۲۹- چنانچه محکوم قبلاً از آزادی مشروط استفاده کرده باشد در این صورت:

- (۱) در صورتی که در مدت اجرای مجازات از خود حسن رفتار نشان دهد می‌تواند از آزادی مشروط استفاده نماید.
- (۲) در صورتی که حالات و رفتار وی نشان دهد که در آینده مرتکب جرم نخواهد شد، می‌تواند از آزادی مشروط استفاده کند.
- (۳) اگر در جهت جبران ضرر و زیان اقدامات لازم را انجام دهد می‌تواند از آزادی مشروط استفاده کند.
- (۴) مطلقاً نمی‌تواند از آزادی مشروط استفاده نماید.

ک ۳۰- کدام یک از شرایط زیر برای اعمال نظارت سامانه‌های الکترونیکی بر محکوم لازم است؟

- (۱) رضایت محکوم در اعمال این نوع از نظارت‌ها بر وی
- (۲) فرد به مجازات حبس محکوم شده باشد.
- (۳) جرایم تعزیری از درجه پنج تا درجه هشت رخ داده شده باشد.
- (۴) همه موارد

ک ۳۱- مجازات محرومیت از حقوق اجتماعی؟

- (۱) یکی از مجازات‌های جایگزین حبس می‌باشد.
- (۲) مجازاتی تبعی است که در صورت وجود شرایط خاصی بر مجرم اعمال می‌شود.
- (۳) به هیچ وجه نمی‌تواند به عنوان مجازات جایگزین اعمال شود.
- (۴) ۱ و ۲

ک ۳۲- در مجازات‌های جایگزین در صورت عجز از پرداخت جزای نقدی:

- (۱) فرد محکوم به سایر مجازات‌های جایگزین حبس خواهد شد.
- (۲) جزای نقدی توسط دولت و یا دادگستری پرداخت خواهد شد.
- (۳) فرد می‌تواند تقاضای تخفیف و یا عفو مجازات خود را بنماید.
- (۴) مجازات حبس به اجراء گذاشته می‌شود.

۳۳- که در چه صورتی دادگاه طفل و نوجوان مرتکب جرم را به اشخاص حقوقی تحویل می‌دهد؟

- (۱) در صورت عدم صلاحیت والدین و اولیاء قانونی طفل یا نوجوان
(۲) در صورت عدم دسترسی به والدین و اولیاء قانونی طفل یا نوجوان
(۳) در صورت عدم پذیرش اشخاص حقیقی یا در دسترس نبودن آنها
(۴) ۱ و ۲ صحیح است.

۳۴- نگهداری در کانون اصلاح و تربیت از سه ماه تا یک سال در چه صورت برای کودکان و نوجوانان الزامی می‌شود؟

- (۱) کودک و نوجوان در هنگام ارتکاب جرم ۱۲ تا ۱۵ سال سن داشته باشد.
(۲) اطفال و نوجوانان ۱۲ تا ۱۵ سال که مرتکب جرم تعزیری درجه یک تا پنج شده‌اند.
(۳) در صورتی که طفل یا نوجوان به سبب معاشرت با اشخاص مرتکب جرم شده باشد و قطع این معاشرت ضروری باشد.
(۴) در این مورد الزامی وجود ندارد و بستگی به صلاحدید دادگاه دارد.

۳۵- در چه مواردی می‌توان نوجوان مرتکب جرم را به نگهداری در منزل محکوم نمود؟

- (۱) جرایم تعزیری درجه یک تا هشت
(۲) جرایم تعزیری درجه یک تا پنج
(۳) سن مرتکب ۱۵ تا ۱۸ سال باشد.
(۴) ۲ و ۳ صحیح است.

۳۶- چه اشخاصی نمی‌توانند درخواست عفو را پیشنهاد کنند؟

- (۱) رئیس دادگستری مربوط
(۲) قاضی ناظر زندان مربوط
(۳) رئیس زندان مربوط
(۴) خواهر و برادران محکوم‌علیه

۳۷- در خصوص عفو کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) عفو عمومی محتاج قانون است.
(۲) عفو خصوصی از اختیارات مقام رهبری پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه است.
(۳) قانون عفو عمومی از قوانین آمره می‌باشد.
(۴) مقنن نمی‌تواند عفو عمومی را مقید به شرایط و قیودی نماید.

۳۸- عفو در کدام مورد مؤثر است؟

- (۱) مجازات اصلی
(۲) مجازات تبعی
(۳) محرومیت از حقوق اجتماعی
(۴) هر سه مورد صحیح است

۳۹- در جرایم تعزیری قابل گذشت گذشت شاکی یا مدعی خصوصی

- (۱) موجب صدور قرار موقوفی تعقیب می‌شود.
(۲) موجب صدور قرار منع تعقیب می‌شود.
(۳) موجب صدور قرار اناطه می‌شود.
(۴) گذشت شاکی یا مدعی خصوصی تأثیری در مرحله تعقیب و تحقیق ندارد.

۴۰- تأثیر گذشت قیم اتفاقی منوط به تأیید چه نهادی است؟

- (۱) دادگاه
(۲) دادستان
(۳) رئیس دادگستری
(۴) نیازی به تأیید مقام یا نهاد خاصی ندارد

۴۱- مدت مرور زمان تعقیب کیفری جرایم درجه یک و نیز جرایم درجه هشت به ترتیب چند سال است؟

- (۱) پانزده سال - شش سال
(۲) پانزده سال - سه سال
(۳) بیست سال - سه سال
(۴) دوازده سال - سه سال

۴۲- مرور زمان تعقیب کیفری در چه جرایمی پذیرفته شده است؟

- (۱) در همه تعزیرات پذیرفته شده است مگر در موارد خاص.
(۲) در تعزیرات درجه سه به پایین پذیرفته شده است.
(۳) در تعزیرات و در صورتی که شاکی گذشت نماید پذیرفته شده است.
(۴) در هیچ کدام از تعزیرات مورد پذیرش قرار نگرفته است.

۴۳- مدت زمان شکایت در جرایم تعزیری قابل گذشت از چه زمانی شروع خواهد شد؟

- (۱) از زمان وقوع جرم
(۲) از زمان اطلاع از وقوع جرم
(۳) از زمان آگاهی از امکان طرح شکایت
(۴) گزینه‌های ۱ و ۲

۴۴- در جرم ثبت ملک غیر مبدأ مرور زمان کدام است؟

- (۱) تاریخ ثبت ملک در دفتر املاک
(۲) تاریخ اعتراض به ثبت
(۳) تاریخ تقاضا برای ثبت ملک
(۴) تاریخ ثبت یا اعتراض به آن

ک ۴۵- احکام دادگاه‌های خارج از کشور نسبت به اتباع ایرانی در امور کیفری

- (۱) مشمول مرور زمان نخواهد شد.
- (۲) مطلقاً مشمول مرور زمان نخواهد شد.
- (۳) در حدود مقررات و موافقت‌نامه‌های قانون مشمول مرور زمان خواهد شد.
- (۴) در چارچوب مقررات قوه قضائیه مشمول مرور زمان خواهند شد.

ک ۴۶- آیا شروع به اجرای هر یک از محکومیت‌ها در مواردی که محکومیت‌های متعددی در مورد فرد صادر شده است. نسبت دیگر محکومیت‌ها قاطع مرور زمان خواهد بود؟

- (۱) بله - در هر صورت سبب قطع مرور زمان دیگر محکومیت‌ها خواهد شد.
- (۲) بله - در صورتی که در یک حکم باشند سبب قطع مرور زمان خواهد شد.
- (۳) خیر- هر محکومیت مشمول مرور زمان خاص خود را دارا است.
- (۴) خیر- به طور کلی محکومیت‌های متعدد مشمول مرور زمان نخواهد شد.

ک ۴۷- آیا مرور زمان شامل همه تعزیرات می‌شود؟

- (۱) بله - مگر تعزیرات منصوص شرعی باشد.
- (۲) بله - مگر تعزیرات حکومتی باشد.
- (۳) مرور زمان مطلقاً همه تعزیرات را در برمی‌گیرد.
- (۴) خیر - فقط جرایم تعزیری درجه شش، هفت، هشت را شامل می‌شود.

ک ۴۸- مهلت ارائه ادله مربوط به توبه تا چه زمانی است؟

- (۱) تا قبل از شروع اولین جلسه دادگاه.
- (۲) تا پایان اولین جلسه دادگاه.
- (۳) تا قبل از قطعیت حکم.
- (۴) تا قبل از شروع به اجرای مجازات.

ک ۴۹- هرگاه وقوع جرمی مورد تردید قرار گیرد در این حالت ...

- (۱) دادگاه ملزم به تحقیقات و رسیدگی‌های بیشتر است.
- (۲) دادگاه به دادسرا دستور تحقیقات بیشتر می‌دهد.
- (۳) جرم ثابت نخواهد شد.
- (۴) در صورت گذشت شاکی خصوصی جرم ثابت نمی‌شود.

ک ۵۰- در کدام حدود به صرف وجود شبهه یا تردید جرم ثابت نمی‌شود؟

- (۱) شرب خمر
- (۲) افساد فی الارض
- (۳) قذف
- (۴) سرقت

ک ۵۱- در کدام یک از مجازات‌های حقوق جزای اسلام، بیشتر به شخصیت بزهکار توجه شده است؟

- (۱) قصاص
- (۲) حدود
- (۳) دیات
- (۴) تعزیرات

ک ۵۲- عنصر مادی کدام جرم به صورت حالت مجرمانه است؟

- (۱) اعتیاد به مواد مخدر
- (۲) ولگردی
- (۳) افتراء
- (۴) ۲ و ۱

ک ۵۳- کدام گزینه در مورد شروع به جرم صحیح است؟

- (۱) شروع به جرم چه در جرایم عمدی و چه در جرایم غیرعمدی رخ می‌دهد.
- (۲) شروع به جرم فقط در جرایم عمدی متصور است.
- (۳) بستگی به نوع عمل انجام شده دارد در عمدی و غیرعمدی
- (۴) اگر در مرحله قصد مجرمانه باشد نسبت غیرعمدی نیز متصور است.

ک ۵۴- آیا جرم محال در قانون مجازات اسلامی پیش‌بینی شده است؟

- (۱) بله، جرم محال در قانون مجازات اسلامی در حکم شروع به جرم دانسته شده است.
- (۲) بله، جرم محال در قانون مجازات اسلامی یا عنوان تجری آمده است.
- (۳) جرم محال در قانون مجازات اسلامی مورد اشاره قرار نگرفته است.
- (۴) نوع خاصی از جرم محال به نام جرم محال حکمی مورد اشاره قرار گرفته است.

ک ۵۵- شروع به جرم در جرایم غیرعمدی

- (۱) به علت وجود اراده در رفتار مرتکب امکان پذیر است.
- (۲) منتفی و غیرممکن است.
- (۳) در حکم شروع به جرم تلقی می‌شود و همان مجازات را خواهد داشت.
- (۴) همانند جرم عقیم و محال تلقی می‌شود و به مجازات‌های جایگزین حبس محکوم می‌شود.

که ۵۶- قصد ارتکاب جرم و انجام عملیات و اقداماتی که مقدمه جرم است:

- (۱) اگر ارتباط مستقیم با وقوع جرم نداشته باشد شروع به جرم نخواهد بود
- (۲) اگر ارتباط مستقیم با وقوع جرم نداشته باشد در حکم شروع به جرم خواهد بود
- (۳) اگر ارتباط مستقیم با وقوع جرم داشته باشد جرم عقیم خواهد بود
- (۴) اگر ارتباط مستقیم با وقوع جرم داشته باشد در حکم شروع به جرم است.

که ۵۷- مجازات شرکاء در جرایم غیر عمدی که ناشی از تقصیر دو نفر یا بیشتر باشد، چه اندازه است؟

- (۱) مجازات فاعل مستقل همان جرم خواهد بود.
- (۲) مجازات شرکاء جرم غیر عمدی کمتر از حداقل مجازات فاعل مستقل است.
- (۳) مجازات شرکاء حداقل مجازات فاعل مستقل همان جرم خواهد بود
- (۴) دادگاه می‌تواند مجازات را با توجه تعداد شرکاء تقسیم کند.

که ۵۸- شخصی دیگری را به ارتکاب جرمی تشویق می‌کند، ولی فرد اخیر جرم منظور را انجام نمی‌دهد:

- (۱) تشویق کننده مستقلاً قابل مجازات خواهد بود
- (۲) تشویق کننده به هیچ عنوان قابل مجازات نخواهد بود
- (۳) تشویق کننده به عنوان شروع به جرم قابل مجازات خواهد بود
- (۴) تشویق کننده به عنوان عامل اصلی جرم قابل مجازات خواهد بود

که ۵۹- کدام یک از موارد زیر از شرایط لازم برای تحقق معاونت است؟

- (۱) وحدت قصد بین مرتکب جرم و معاون
- (۲) تقدم یا اقتران زمانی بین عمل معاون و مرتکب جرم
- (۳) ارتکاب جرم شدیدتر از جرم مورد نظر معاون توسط مباشر جرم
- (۴) ۱ و ۲

که ۶۰- مجازات شخصی که مجنی‌علیه را نگه می‌دارد تا دیگری او را به قتل برساند چیست؟

- (۱) حبس ابد
- (۲) حبس تعزیری درجه دو یا سه
- (۳) قصاص
- (۴) شرکت در جرم

که ۶۱- اگر کسی با علم و اطلاع برای تاجر ورشکسته قرض کند و تا مدتی مانع ظهور ورشکستگی او شود، عمل او چه عنوانی دارد؟

- (۱) شراکت در جرم
- (۲) معاونت در جرم
- (۳) مباشرت در جرم
- (۴) اصلاً جرم نیست

که ۶۲- تشدید مجازات در سردستگی

- (۱) اجباری است.
- (۲) اختیاری است.
- (۳) در بعضی موارد اختیاری است.
- (۴) فقط در حدود و قصاص اجباری است.

که ۶۳- در مورد سردستگی یک گروه مجرمانه سازمان یافته کدام مورد صحیح است؟

- (۱) سردستگی از موجبات تخفیف مجازات است.
- (۲) سردستگی در تعیین مجازات تأثیری ندارد.
- (۳) سردستگی از علل مشدده‌ی مجازات است.
- (۴) سردستگی از معاذیر قانونی است.

که ۶۴- اقدام احد وراث در انتقال سهم بقیه‌ی وراث همراه با جعل امضاء چه وصفی خواهد داشت؟

- (۱) تکرار جرم
- (۲) تعدد جرم
- (۳) تعدد معنوی جرم
- (۴) فاقد عنوان مجرمانه

که ۶۵- در صورت تعدد جرایم حدی و قصاص، در چه صورتی مجازات قصاص مقدم می‌شود؟

- (۱) هیچ‌گاه مجازات حدی بر اجرای قصاص مقدم نمی‌شود.
- (۲) در همه موارد مجازات حدی بر اجرای قصاص مقدم است.
- (۳) در صورتی که مجازات حدی اجرای قصاص را از بین ببرد یا موجب تأخیر در اجرای قصاص شود.
- (۴) در صورتی که مجازات حدی دارای شاکی خصوصی نباشد.

که ۶۶- در تشدید مجازات‌های تعزیری به علت تعدد جرم اگر مجازات فاقد حداقل و حداکثر باشد در این صورت اگر شخصی مرتکب سه جرم تعزیری

که حداقل و حداکثر آن‌ها مشخص نیست شود مجازات وی چگونه خواهد بود؟

- (۱) تا یک چهارم به مجازات مقرر قانونی جرم اشد اضافه می‌گردد.
- (۲) مجازات مقرر قانونی بدون امکان تخفیف بر وی اعمال می‌شود.
- (۳) به مجموع مجازات جرایم تعزیری که مرتکب شده است محکوم می‌شود.
- (۴) اگر جرایم مشابه باشند به مجازات جرم اشد محکوم می‌شود.

ک ۶۷- اگر شخصی مرتکب جرایم تعزیری متعدد درجه هفت و هشت شود و تعداد جرایم او بیش از سه جرم نباشد در این صورت ...

- (۱) بر مرتکب مجازات اشد جرایم ارتكابی اعمال می‌شود.
- (۲) مجازات جرایم ارتكابی باهم جمع می‌شوند.
- (۳) مجازات اشد جرایم ارتكابی به اضافه یک سوم مجازات اشد بر وی اعمال می‌شود.
- (۴) مجموع مجازات جرایم ارتكابی به اضافه یک سوم مجازات اشد بر وی اعمال می‌شود.

ک ۶۸- در چه صورتی اجرای مجازات‌های تعزیری بر مجازات‌های حدی و قصاص مقدم می‌شود؟

- (۱) در هر حال مجازات تعزیری بر مجازات‌های حدی و قصاص مقدم است.
- (۲) اگر مجازات تعزیری حق الناس بوده و عرفاً موجب تأخیر اجرای حد محسوب نشود و مجازات حدی و قصاص سالب حیات باشند.
- (۳) اگر مجازات تعزیری در شرع معین شده باشد و مجازات حدی موجب تأخیر اجرای آن شود.
- (۴) در هیچ صورتی اجرای مجازات تعزیری بر مجازات حدی و قصاص مقدم نمی‌شود.

ک ۶۹- شخصی پس از شمول مرور زمان اجرای مجازات مرتکب جرم تعزیری درجه چهار می‌شود اعمال تکرار جرم در مورد جرم چگونه است؟

- (۱) چون مشمول تکرار جرایم تعزیری است به حداکثر مجازات تا یک و نیم برابر آن محکوم می‌شود.
- (۲) چون جرم اول مشمول مرور زمان شده است این حالت مشمول مقررات تکرار جرم نخواهد بود.
- (۳) مجازات جرم ارتكابی و جرمی که مشمول مرور زمان شده است بر وی اعمال می‌شود.
- (۴) مجازات تعزیری دو درجه بالاتر از جرم ارتكابی بر وی اعمال می‌شود.

ک ۷۰- در تکرار جرم در صورت وجود جهات مخففه اگر جرم ارتكابی ثابت باشد و حداقل نداشته باشد ...

- (۱) در این صورت می‌توان مجازات را مرتکب تا نصف مجازات مقرر تقلیل داد.
- (۲) در این صورت نمی‌توان مجازات را تخفیف داد.
- (۳) بسته به صلاحدید و نظر دادگاه مجازات تا هر میزان تخفیف داده خواهد شد.
- (۴) تا کمترین واحد از مجازات ثابت تخفیف داده می‌شود.

ک ۷۱- کدام مکتب از مکاتب جرم‌شناسی مجرم را فاقد مسئولیت کیفری می‌داند؟

- (۱) دفاع اجتماعی جدید
- (۲) مکتب نئوکلاسیک
- (۳) مکتب تحقیقی
- (۴) مکتب کلاسیک

ک ۷۲- از قاعده‌ی «لاضرر و لااضرار» کدام اصل استنباط می‌شود؟

- (۱) اصل قانونی بودن جرم و مجازات
- (۲) اصل شخصی بودن مسئولیت کیفری
- (۳) اصل مداخله حداقلی حقوق کیفری
- (۴) اصل فردی کردن مجازات‌ها

ک ۷۳- با توجه به قانون مجازات اسلامی آیا مسئولیت جزایی ناشی از عمل دیگری در ایران مورد پذیرش قرار گرفته است؟

- (۱) به دلیل مغایرت با اصل شخصی بودن مسئولیت جزائی مطلقاً مورد پذیرش واقع نشده است.
- (۲) در بعضی موارد به صورت محدود مورد پذیرش واقع شده است.
- (۳) در همه موارد به صورت موسع مورد پذیرش قرار گرفته است.
- (۴) در حدود و دیات مورد پذیرش قرار گرفته است.

ک ۷۴- کدام گزینه نادرست می‌باشد؟

- (۱) در مسئولیت کیفری اصل بر مسئولیت شخص حقوقی است.
- (۲) در مسئولیت کیفری اصل بر مسئولیت شخص حقیقی است.
- (۳) مسئولیت کیفری شخص حقوقی مانع مسئولیت اشخاص حقیقی مرتکب جرم نخواهد بود.
- (۴) اگر نماینده شخص حقوقی به نام شخص حقوقی مرتکب جرمی شود، شخص حقوقی مسئولیت کیفری خواهد داشت.

ک ۷۵- کدام گزینه در مورد انگیزه صحیح است؟

- (۱) یکی از عناصر تشکیل‌دهنده‌ی جرم است.
- (۲) انگیزه، اراده رسیدن به نتیجه‌ی نامشروع است و در حقوق کیفری یکسان است.
- (۳) در صورت وجود انگیزه شرافتمندانه، جرم به وقوع نخواهد پیوست.
- (۴) انگیزه در مواردی می‌تواند موجب تخفیف مجازات شود.

ک ۷۶- باتوجه به قانون مجازات اسلامی کدام مورد برای تحقق جرایم عمدی ضروری است؟

- (۱) علم مرتکب به موضوع جرم و تقصیر در هنگام ارتکاب جرم
- (۲) علم مرتکب به موضوع جرم و احراز قصد مرتکب در ارتکاب رفتار مجرمانه
- (۳) قصد نتیجه یا علم به وقوع آن در جرایم مختلف
- (۴) قصد ارتکاب رفتار مجرمانه هر چند عالم به موضوع جرم نباشد.

ک ۷۷- جرم مطلق جرمی است که:

- (۱) باید نتیجه موردنظر مرتکب در خارج تحقق پیدا کند.
- (۲) تحقق آن منوط به سوءنیت عام و سوءنیت خاص می‌باشد.
- (۳) مرتکب باید چندین عمل مشابه را مرتکب شود.
- (۴) صرف انجام فعل و یا ترک فعل که در قانون به عنوان جرم شناخته شده است کافی است.

ک ۷۸- این عبارت ماده ۱۴۴ قانون مجازات اسلامی بیان‌گر چه نوع از جرایمی است؟

«... در جرایمی که وقوع آن‌ها براساس قانون منوط به تحقق نتیجه است، قصد نتیجه یا علم به وقوع آن نیز باید محرز شود»

- (۱) جرم مطلق
- (۲) جرم مقید
- (۳) جرم مرکب
- (۴) جرم مستمر

ک ۷۹- کدام گزینه بیان‌گر رفتاری است که یک شخص متعارف در شرایط معمول آن را انجام نمی‌دهد؟

- (۱) بی‌مبالاتی
- (۲) بی‌احتیاطی
- (۳) عدم رعایت نظامات دولتی
- (۴) عدم مهارت

ک ۸۰- در مقایسه علل رافعه و علل موجهه جرم کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) علل رافع نوعی بوده، جرم محقق و مسئولیت مدنی وجود دارد ولی علل موجهه شخصی بوده، و جرم محقق شده ولی مجازات ندارد.
- (۲) علل رافع شخصی و جرم محقق و مسئولیت مدنی باقی است ولی قابل استناد به مرتکب نیست و علل توجیه‌کننده نوعی و جرم محقق نشده و علی‌الاصول مسئولیت مدنی وجود ندارد و در هر دو صورت مجازات وجود ندارد.
- (۳) علل رافع شخصی و جرم محقق نشده، لذا، مسئولیت مدنی وجود ندارد و علل توجیه‌کننده نوعی است و جرم محقق شده لکن مجازات ندارد.
- (۴) هر دو نوعی و مجازات ندارند و مسئولیت مدنی نیز دارند. چون در هیچ‌یک جرمی محقق نشده است.

ک ۸۱- باتوجه به قانون مجازات اسلامی کدام گزینه در مورد سن بلوغ صحیح است؟

- (۱) سن بلوغ باتوجه به نشانه‌های آن توسط دادگاه با کسب نظر کارشناسان تعیین می‌شود.
- (۲) سن بلوغ براساس سال قمری برای دختران نه سال و برای پسران پانزده سال می‌باشد.
- (۳) سن بلوغ برای پسر و دختر پانزده سال در نظر گرفته شده است.
- (۴) مسئولیت کیفری با بلوغ کامل نمی‌شود و باید فرد به رشد نیز برسد.

ک ۸۲- اگر معلوم شود که مرتکب در حین ارتکاب جرم مجنون بوده، بازپرس چه قراری صادر می‌کند؟

- (۱) قرار منع تعقیب
- (۲) قرار ترک تعقیب
- (۳) قرار موقوفی تعقیب
- (۴) قرار مجرمیت

ک ۸۳- اگر در جرایم حدی مرتکب جرم بعد از صدور حکم قطعی مبتلا به جنون شود:

- (۱) تا زمان افافه اجرای مجازات به تعویق خواهد افتاد.
- (۲) اگر با نظر متخصص زمان افافه معلوم شود در این صورت اجرای مجازات به تعویق خواهد افتاد.
- (۳) از مقام رهبری تقاضای عفو مرتکب می‌شود.
- (۴) حد ساقط نمی‌شود.

ک ۸۴- عارض شدن جنون قبل از صدور حکم قطعی نسبت به مجازات‌هایی که جنبه‌ی حق‌الناسی دارند چه تأثیری بر روند محاکمه و تعقیب می‌گذارد؟

- (۱) باعث به تأخیر افتادن رسیدگی و تعقیب تا زمان افافه مرتکب خواهد شد.
- (۲) مانع تعقیب و رسیدگی نخواهد بود و رسیدگی ادامه پیدا می‌کند.
- (۳) باعث سقوط مجازات‌ها خواهد شد.
- (۴) رسیدگی و تعقیب ادامه پیدا می‌کند ولی مجازات اجرا نخواهد شد.

۸۵- کج فردی که به علت بازداشت توسط مراجع قضایی از حضور به موقع در واحد نظامی مربوطه بازمانده است؟

- (۱) به علت وجود عوامل رافع مسئولیت کیفری مجازات نمی‌شود.
- (۲) به علت معاذیر قانونی از مجازات معاف خواهد شد.
- (۳) به علت اضطراب مجازات نخواهد شد.
- (۴) به دلیل موجه برای غیبت، تعقیب و مجازات صورت نخواهد گرفت.

۸۶- کج اگر شخص مضطر خودش آتش‌سوزی را عمداً ایجاد کرده باشد و در اثر آن مرتکب تخریب درب منزل دیگری شود:

- (۱) جرم محقق شده اما مرتکب صرفاً ملزم به جبران خسارت است.
- (۲) جرم محقق شده است.
- (۳) از علل رافع مسئولیت کیفری برخوردار است.
- (۴) از عوامل موجهه جرح برخوردار است.

۸۷- کج آقای الف هنگام بیماری و به منظور حفظ جان خود مرتکب جرم سرقت دارو از داروخانه شده است. در این فرض آقای الف...

- (۱) به علت وجود حالت اجبار از مجازات و مسئولیت معاف می‌باشد.
- (۲) به علت وجود حالت ضرورت از مجازات معاف می‌باشد.
- (۳) به علت دفاع مشروع از دیگران از مجازات معاف می‌باشد.
- (۴) در هر حالت وی مسئول اعمال و جرایم خود خواهد بود.

۸۸- کج مجازات شخصی که می‌داند در صورت مصرف مواد روان گردان مرتکب جرم می‌شود چیست؟

- (۱) چون در حالت ارتکاب جرم مست بوده، مسئولیت کیفری ندارد.
- (۲) بین مجازات جرم مصرف مواد روان گردان و جرم ارتكابی هر کدام که اشد باشد بر وی تحمیل می‌شود.
- (۳) به مجازات مصرف مواد روان گردان محکوم می‌شود و نسبت به جرم ارتكابی مسئولیت کیفری نخواهد داشت.
- (۴) هم به مجازات جرم ارتكابی و هم به مجازات مصرف مواد روان گردان محکوم می‌شود.

۸۹- کج توجیه جرم در دفاع مشروع چیست؟

- (۱) انگیزه شرافتمندانه مرتکب در مقام دفاع مشروع از خود یا دیگری
- (۲) زایل شدن عنصر قانونی جرم و مجازات
- (۳) ضرورت حفظ نظم و امنیت عمومی در غیاب قوای دولتی مسئول نظم و امنیت عمومی
- (۴) منتفی شدن مجازات و مسئولیت کیفری به حکم قانون

۹۰- کج در کدام مورد از موارد زایل مرتکب جرم علاوه بر مسئولیت کیفری، مسئولیت مدنی نیز نخواهد داشت؟

- (۱) دفاع مشروع
- (۲) جنون
- (۳) ضرورت و اضطراب
- (۴) شمول مرور زمان بر جرم

۹۱- کج دفاع از آزادی تن دیگری در چه صورتی جایز است؟

- (۱) در صورتی که شخص دفاع کننده از نزدیکان شخص مورد تجاوز باشد.
- (۲) مسئولیت دفاع از شخص مورد تجاوز واقع شده، بر عهده دفاع کننده باشد.
- (۳) شخص مورد تجاوز واقع شده ناتوان از دفاع باشد.
- (۴) هر سه مورد

۹۲- کج مقاومت در مقابل قوای انتظامی و دیگر ضابطان دادگستری هرگاه مشغول انجام وظیفه باشند در چه صورتی دفاع محسوب می‌شود؟

- (۱) در هر صورت مقاومت در مقابل آنان دفاع محسوب خواهد شد.
- (۲) در هیچ شرایطی مقاومت در مقابل آنان دفاع محسوب نخواهد شد.
- (۳) هرگاه از حدود وظیفه خارج شوند و حسب ادله و قرائن موجود خوف تعرض به عرض یا ناموس باشد.
- (۴) هرگاه از حدود وظیفه خارج شوند و حسب ادله و قرائن موجود خوف تعرض به آزادی تن خود یا دیگری باشد.

۹۳- کج اگر مدیر مدرسه دانش آموزی را به منظور تأدیب، تنبیه کند

- (۱) اگر اقدام او در حد متعارف و حدود شرعی باشد عمل او جرم نیست.
- (۲) عمل انجام شده توسط وی جرم بوده و مسئولیت کیفری بر عهده وی می‌باشد.
- (۳) عمل او فقط تخلف انضباطی محسوب می‌شود.
- (۴) در صورت رضایت اولیاء دانش آموز عمل وی جرم محسوب نمی‌شود.

۹۴- کج عملیات ورزشی و حوادث ناشی از آن در چه صورتی جرم محسوب نمی‌شود؟

- (۱) هرگاه نحوه برگزاری آن به صورت قانونی و با اخذ مجوز لازم بوده باشد.
- (۲) مقررات آن ورزش مغایر با شرع نبوده باشد.
- (۳) سبب حوادث، نقض مقررات مربوط به آن ورزش نباشد.
- (۴) ۲ و ۳ صحیح است.

ک ۹۵- اگر مأمور در اجرای دستور غیرقانونی مقام رسمی مرتکب جرمی شود در چه حالتی مجازات نمی‌شود؟

- (۱) مأمور از نظر قانونی و سلسله مراتب اداری و نظامی مکلف به اطاعت از آمر باشد.
- (۲) در هر صورت مسئولیت کیفری بر عهده فاعل جرم یعنی مأمور می‌باشد.
- (۳) در صورتی که مأمور آمر را به علت اشتباه قابل قبول و به تصور این که قانونی است، اجرا نموده باشد.
- (۴) در هر صورت مأمور مجازات نخواهد شد و مسئولیت کیفری بر عهده‌ی آمر خواهد بود.

ک ۹۶- در چه صورتی ادله‌ای که فاقد شرایط شرعی و قانونی است می‌تواند به عنوان اماره‌ی قضایی مورد استفاده قرار گیرد؟

- (۱) این نوع از ادله به طور کلی از اعتبار ساقط است و مورد استناد قرار نمی‌گیرند.
- (۲) هرگاه با قرائن و امارات دیگر، موجب علم قاضی شوند.
- (۳) در تعزیرات و مجازات‌های غیرشرعی می‌تواند مورد استناد قرار گیرند.
- (۴) هرگاه دلیل دیگری برای اثبات جرم در دسترس نباشد.

ک ۹۷- کدام گزینه در مورد نحوه اقرار صحیح است؟

- (۱) اقرار فقط باید با لفظ باشد و اقرار با نوشتن و یا فعل فقط در صورتی است که شخص قادر به سخن گفتن نباشد.
- (۲) اقرار فقط باید با لفظ و یا نوشتن باشد و در غیر این صورت هیچ اقراری پذیرفته نیست.
- (۳) اقرار با لفظ یا نوشتن صورت می‌گیرد و اقرار با فعل در صورت تعذر مورد قبول قرار می‌گیرد.
- (۴) اقرار با لفظ یا نوشتن یا با فعل صورت می‌گیرد.

ک ۹۸- اقراری که تحت اذیت و آزار روحی اخذ شود.....

- (۱) در صورتی که قرائن و امارات با اقرار مطابقت داشته باشد معتبر است.
- (۲) این اقرار فاقد ارزش و اعتبار است.
- (۳) اگر آزار اذیت اراده‌ی اقرارکننده را زایل نکرده باشد معتبر است.
- (۴) اعتبار این نوع اقرار بستگی به نظر دادگاه دارد.

ک ۹۹- در جرایمی که مجازات آن حد رجم و یا قتل است انکار بعد از اقرار چه تأثیری بر مجازات دارد؟

- (۱) سبب سقوط مجازات نخواهد شد.
- (۲) مجازات در هر مرحله‌ای که باشد ساقط و به جای آن در زنا و لواط صد ضربه شلاق خواهد بود.
- (۳) مجازات در هر مرحله‌ای که باشد ساقط و به جای آن در جرایم غیر زنا و لواط حبس تعزیری درجه پنج خواهد بود.
- (۴) ۳ و ۲

ک ۱۰۰- کدام گزینه در مورد شهادت شرعی صحیح است؟

- (۱) شهادتی است که شارع آن را معتبر دانسته و باید مفید علم باشد.
- (۲) شهادتی است که شارع آن را معتبر دانسته و مفید علم بودن یا نبودن آن تأثیرگذار نیست.
- (۳) شهادتی است که از طرف حاکم شرع ارائه می‌شود و شهود طرفین شاهد شرعی محسوب نمی‌شود.
- (۴) شهادتی است که با علم قاضی مغایرت نداشته باشد و موجب یقین برای قاضی شود.

ک ۱۰۱- اگر شهادت شاهد، به نفع طرف مورد خصومت وی باشد:

- (۱) چون یکی از شرایط شهادت نداشتن خصومت با طرفین یا یکی از طرفین دعواست در هر حال پذیرفته نمی‌شود.
- (۲) چون به نفع طرف خصومت خود شهادت داده است، پذیرفته می‌شود.
- (۳) در امور مالی و ضمان مالی ناشی از جرم پذیرفته می‌شود.
- (۴) بستگی به تشخیص و نظر دادگاه دارد پذیرش و عدم پذیرش آن.

ک ۱۰۲- در صورت تعدد شهود در شهادت شرعی باید

- (۱) وحدت موضوع شهادت و خصوصیات مؤثر در اثبات جرم بین شهود یکسان باشد.
- (۲) همه شهود با هم و به طور هم‌زمان اداء شهادت نمایند.
- (۳) همه شهود در یک زمان موضوع شهادت را دیده باشند.
- (۴) شهادت آنان در اثبات خصوصیات مؤثر جرم تأثیرگذار باشد.

کدام گزینه نادرست می‌باشد؟ ۱۰۳-

- (۱) شهادت بر شهادت شاهد فرع پذیرفته می‌شود.
- (۲) شاهد فرع باید واجد شرایط مقرر برای شاهد اصلی باشد.
- (۳) در شهادت شرعی نباید علم به خلاف مفاد شهادت وجود داشته باشد.
- (۴) در صورتی که به خلاف واقع بودن شهادت علم حاصل شود شهادت معتبر نیست.

منظور از تعدیل شاهد چیست؟ ۱۰۴-

- (۱) شهادت بر فقدان یکی از شرایط قانونی در شاهد شرعی
- (۲) شهادت بر وجود شرایط قانونی در شاهد شرعی
- (۳) تحقیق و بازجویی از شاهد برای متعادل کردن وی در اداء شهادت
- (۴) اخطار و تذکر به شاهد مبنی بر این که هنگام شهادت عدالت را رعایت کند.

در چه مواردی حد زنا با شهادت سه مرد و دو زن عادل ثابت می‌شود؟ ۱۰۵-

- (۱) در مواردی که حد زنا اعدام یا رجم باشد.
- (۲) در مواردی که چهار شاهد مرد وجود نداشته باشد و به جای یکی از آن‌ها از شهادت زنان استفاده می‌شود.
- (۳) در مواردی که حد زنا شلاق و یا تبعید باشد.
- (۴) نصاب شهادت در زنا فقط چهار شاهد مرد است و با شاهد زن ثابت نمی‌شود.

پاسخنامه تست‌های تألیفی دفتر سوم

۱- گزینه «۴» با توجه به ماده ۱ قانون مجازات اسلامی.

۲- گزینه «۲» براساس این جنبه از اصل صلاحیت سرزمینی، کشوری صلاحیت رسیدگی به جرم را دارد که نتیجه یا آثار جرم در قلمرو آن کشور واقع شده باشد و در مقابل آن اصل صلاحیت سرزمینی ذهنی قرار دارد که صلاحیت کشوری که جرم در آن‌جا شروع شده است را به رسمیت می‌شناسد.

۳- گزینه «۱» با توجه به بند ۳ ماده ۵ قانون مجازات اسلامی، جعل مهر، امضاء، دستخط و فرمان وزراء و معاونان آن‌ها، مرتکب را در هر جایی که باشد قابل مجازات و پیگیری (براساس قوانین داخلی ایران) خواهد نمود، سایر مقامات نیز در ماده بیان شده‌اند.

۴- گزینه «۴» با توجه به بند ۵ ماده ۵ قانون مجازات اسلامی، صرفاً جعل اوراق مشارکت صادر شده از طرف دولت مشمول این بند می‌باشد. همچنین جعل سکه‌های دوره‌های گذشته حکومتی در ایران، تحت عنوان سکه‌ی رایج به معنای سکه‌ی قانونی و مورد پذیرش قرار نخواهد گرفت. در نتیجه هر دو گزینه ۱ و ۳ پاسخ خواهد بود.

۵- گزینه «۳» با توجه به بند ۲ ماده ۸ قانون مجازات اسلامی، برای این جنبه از اصل صلاحیت شخصی، عمل ارتكابی باید هم در قانون مجازات اسلامی ایران و هم در قانون محل وقوع، جرم شناخته شود. برخلاف اصل صلاحیت شخصی فعال، که صرف جرم بودن عمل براساس قانون مجازات ایران کفایت می‌کند.

۶- گزینه «۴» با توجه به ماده ۸ قانون مجازات اسلامی برای محاکمه و مجازات شخص مجرم مذکور در ماده، علاوه بر اینکه باید عمل در ایران جرم باشد باید در محل وقوع عمل نیز جرم شناخته شود در حالی که در جنبه مثبت اصل صلاحیت شخصی در ماده ۷ صرف جرم بودن عمل در ایران کفایت می‌کند.

۷- گزینه «۳» گزینه ۱ از موارد قانون خفیف است و گزینه ۲ نیز در شمار قانون جرم‌زدا قرار می‌گیرد ولی گزینه ۳ قانون مساعد است که در ماده ۱۰ قانون مجازات اسلامی ذکر شده است. و در بعضی از منابع نیز بین این سه عنوان تمایز قائل شده‌اند که همه موارد را ذکر نموده‌ایم.

۸- گزینه «۲» با توجه به بند ۲ ماده ۱۰ قانون مجازات اسلامی، قاضی اجراکننده مجازات موظف است از دادگاه صادر کننده حکم قطعی، تقاضای اعمال تخفیف براساس قانون لاحق را بنماید.

۹- گزینه «۲» نبودن قوانین به معنی سکوت قانون‌گذار است و آن هنگامی است که درباره‌ی موضوعی خاص حکمی وضع نشده باشد، در فقه اسلام آن را «ما لا نص فیه» می‌نامند که گزینه ۲ بیانگر این مفهوم است.

۱۰- گزینه «۴» منظور از قوانین شرعی احکام الهی است که از صدر اسلام تاکنون جاری بوده است که با توجه به عبارت «در مقررات و نظامات دولتی» که در صدر ماده‌ی ۱۱ قانون مجازات اسلامی آمده است، به نظر می‌رسد منظور قانون‌گذار استثناء کردن این قوانین از این ماده است. در مورد قوانین تفسیری نیز در سؤالات قبلی توضیح لازم داده شده است. این قوانین نیز استثنایی بر قاعده‌ی عطف به ماسبق نشدن قوانین کیفری است.

۱۱- گزینه «۲» با توجه به ماده ۱۶ قانون مجازات اسلامی، مجازات اصلی در جنایت‌های غیر عمدی بر نفس و اعضاء، دیه می‌باشد. قصاص در مواردی است که عمل فرد به صورت عمدی باشد. دیه در شمار مجازات‌ها ذکر شده است.

۱۲- گزینه «۱» با توجه به موارد ۲۱ و ۲۲ قانون مجازات اسلامی. گزینه ۴ به انحراف از اهداف اولیه اشاره می‌کند، در حالی که انحراف باید همراه ارتکاب جرم باشد آن هم به گونه‌ای که فعالیت شرکت منحصراً در جهت ارتکاب جرم تغییر مسیر یافته باشد.

۱۳- گزینه «۳» مجازات مصادره اموال از جمله مجازات اصلی درجه یک است، در حالی که مجازات الزام به تحصیل جزء مجازات‌های تکمیلی است.

۱۴- گزینه «۴» با توجه به عبارت ماده ۲۵ همین قانون، مجازات‌های تبعی که مخصوص جرایم عمدی هستند، پس از اجرای حکم بر فرد اعمال می‌شود. واقع آغاز مدت محرومیت با پایان یافتن اجرای حکم آغاز می‌شود هم‌چنین در مورد مرور زمان بعد از اتمام مدت مرور زمان، این آثار شروع می‌شود.

۱۵- گزینه «۳» در گزینه ۱، قصاص عضو با احتساب دیه جانی بیان شده است که غلط است. در گزینه ۲، شلاق تعزیری نادرست است و در گزینه ۴ نیز در واقع جزای نقدی و شلاق تعزیری موجب محرومیت و اعمال مجازات تبعی بر محکوم نخواهد شد.

۱۶- گزینه «۴» پیش‌بینی کیفیات مخففه از جمله مصادیق اصل فردی کردن مجازات‌ها می‌باشد. منظور از این اصل این است که مجازات با توجه به خصوصیات مرتکب و شرایط ارتکاب جرم مورد حکم قرار گیرد. برای این که اصل فردی کردن تحقق یابد، لازم است قاضی دادگاه در بعضی موارد با توجه به روحیات مرتکب، میزان متناسبی از مجازات را با استفاده از کیفیات مخففه در نظر بگیرد. لذا پیش‌بینی کیفیات مخففه در قوانین، با اصل فردی کردن مجازات‌ها سازگار می‌باشد.

۱۷- گزینه «۲» عبارت می‌تواند در صدر ماده ۳۷ بیانگر این است که دادگاه الزامی به تخفیف ندارد و این امر با صلاحدید دادگاه صورت می‌پذیرد. تبدیل مجازات عبارت است از تغییر ماهیت مجازات به مجازاتی مناسب‌تر به حال متهم. در تبدیل مجازات دادگاه می‌تواند در صورت احراز جهات مخففه، مجازات تعزیری را تبدیل به مجازات از نوع دیگری کند.

۱۸- گزینه «۱» با توجه به ماده ۳۷ و ۳۸ قانون مجازات اسلامی علی‌الخصوص در ماده ۳۸ که همه جهات را به طور مشخص احصاء نموده و خارج از این موارد امکان تخفیف قانونی وجود ندارد.

۱۹- گزینه «۴» با توجه به ماده ۳۷ قانون مجازات اسلامی برخلاف قانون قبلی دست قاضی در میزان مجازات باز نبوده و قاضی محدوده مشخصی در تخفیف دارد و نمی‌تواند از آن محدوده فراتر رود.

۲۰- گزینه «۲» با توجه به ماده ۳۹ قانون مجازات اسلامی برای صدور حکم معافیت، مجرم باید ضرر و زیان‌های حاصل از جرم را جبران نماید ولی نیازی نیست که جبران ضرر و زیان به طور کامل صورت گرفته باشد بلکه همین که دادگاه تشخیص دهد که مجرم در صدد جبران برآمده و مقدمات این کار را نیز فراهم نموده است کافی است. در نتیجه عدم جبران کامل ضرر و زیان مانع از صدور حکم معافیت از مجازات نیست.

۲۱- گزینه «۱» به ماده ۲۵ و تبصره ماده ۴۰ قانون مجازات که محکومیت‌های مؤثر کیفری را مشخص نموده است، لذا قانون تعریف محکومیت‌های مؤثر در قوانین جزایی مصوب با اصلاحات و الحاقات بعدی ۱۳۶۶ براساس این مواد و نیز به استناد ماده ۷۲۸ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ نسخ می‌شود و محکومیت‌های مؤثر براساس قانون جدید و مواد یاد شده آن تعیین می‌شود.

۲۲- گزینه «۳» با توجه به صدر ماده ۴۰ قرار تعویق صدور حکم توسط دادگاه پس از احراز مجرمیت متهم و با ملاحظه وضعیت فردی و خانوادگی و ... مرتکب صادر خواهد شد و به صورت قرار می‌باشد.

۲۳- گزینه «۳» براساس ماده ۴۵ قانون مجازات اسلامی، پس از اتمام مدت تعویق، دادگاه حسب مورد و با توجه موارد گفته شده نسبت صدور حکم معافیت از مجازات یا تعیین کیفر اقدام خواهد نمود.

۲۴- گزینه «۱» با توجه مواد ۳۶ و ۴۶ قانون مجازات اسلامی، در این دو ماه مدت تعلیق و تعویق بیان شده که گزینه ۱ بیانگر این مدت‌هاست.

۲۵- گزینه «۳» با توجه به ماده ۴۶ قانون مجازات اسلامی قاضی اجرای احکام کیفری و دادستان می‌توانند پس از اجرای یک سوم از مجازات از دادگاه صادر کننده حکم قطعی تقاضای تعلیق مجازات را بنمایند.

۲۶- گزینه «۴» با توجه به بندهای ۱، ۳ و ۵ ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی، گزینه (۳) بدین دلیل نادرست است که در بند ۵ به تعزیر بدل از قصاص نفس اشاره کرده است و نه تعزیر بدل از قصاص عضو.

۲۷- گزینه «۴» با توجه تبصره ماده ۵۳ در دو صورت است که محکومیت تعلیقی موجب انفصال می‌شود که در گزینه‌های (۱) و (۲) بیان شده است و در سایر موارد که محکومیت کیفری موجب انفصال است در صورت تعلیق مجازات، انفصال صورت نمی‌گیرد.

۲۸- گزینه «۴» با توجه ماده ۵۸ قانون مجازات اسلامی، که در آن ماده بیان شده است پیشنهاد آزادی مشروط توسط دادستان و قاضی اجرای احکام کیفری به دادگاه صادرکننده حکم داده می‌شود.

۲۹- گزینه «۴» با توجه به بند ت ماده ۵۸ قانون مجازات اسلامی هر فرد فقط یک بار می‌تواند از آزادی مشروط استفاده کند؛ حتی اگر تمامی شرایط لازم را داشته باشد.

۳۰- گزینه «۴» اعمال این نوع نظارت‌ها بر محکوم منوط به رضایت محکوم می‌باشد و همچنین تحت اختیار دادگاه قرار دارد. جرم ارتكابی نیز باید از جرایم تعزیری و از درجه پنج تا درجه هشت باشد. به علاوه محکوم براساس دادنامه باید به مجازات حبس محکوم شده باشد؛ درواقع این نوع نظارت فقط در مورد محکومین به حبس اعمال خواهد شد.

۳۱- گزینه «۴» محرومیت اجتماعی هم می‌تواند به صورت مجازات تبعی با توجه ماده ۲۶ قانون مجازات اسلامی شناخته شود و هم با توجه ماده ۶۴ قانون مجازات اسلامی می‌تواند به عنوان مجازات جایگزین حبس به کار گرفته شود که در این صورت به عنوان مجازات اصلی شناخته خواهد شد.

۳۲- گزینه «۴» با استناد به ماده ۷۰ قانون مجازات اسلامی که می‌گوید: دادگاه ضمن تعیین مجازات جایگزین، مدت مجازات حبس را نیز تعیین می‌کند تا در صورت تعذر اجرای مجازات جایگزین، تخلف از دستورها یا عجز از پرداخت جزای نقدی - مجازات حبس اجراء شود.

۳۳- گزینه «۴» با توجه به بند (ب) ماده ۸۸ تسلیم طفل به اشخاص حقوقی یا حقیقی دیگری غیر از والدین، اولیاء یا سرپرست قانونی طفل با دو شرط مذکور در گزینه‌های ۱ و ۲ بیان شده است.

۳۴- گزینه «۲» با توجه به ماده ۸۸ قانون مجازات اسلامی، نگهداری کودک و نوجوان در کانون اصلاح و تربیت در صورتی است که کودک و نوجوان ۱۲ تا ۱۵ سال داشته باشد و همچنین باید مرتکب جرم تعزیری درجه یک تا پنج شده باشند با وجود هر دو شرط فوق نگهداری در کانون الزامی خواهد بود.

۳۵- گزینه «۴» با توجه تبصره ۲ ماده ۸۹ دادگاه می‌تواند در بندهای یک تا سه ماده مذکور با توجه به وضع متهم و جرم ارتكابی، به جای صدور حکم به مجازات نگهداری یا جزای نقدی به اقامت در منزل یا به نگهداری در کانون اصلاح و تربیت در دو روز آخر هفته حسب مورد برای سه ماه تا پنج سال محکوم نماید.

۳۶- گزینه «۴» باتوجه به ماده ۶۰ آیین‌نامه کمیسیون عفو و تخفیف مجازات محکومین که در شش بند افرادی را که می‌توانند درخواست عفو را بنمایند ذکر نموده که در این شش بند خواهر و برادر ذکر نشده ولی در بند ۶ همان ماده به پدر و مادر و همسر و فرزندان محکوم علیه اشاره شده است و سایر گزینه‌ها به ترتیب در بند ۱، ۳ و ۴ بیان شده‌اند.

۳۷- گزینه «۴» علت نادرست بودن گزینه ۴ آن است که عفو عمومی از اختیارات قانون‌گذار است بنابراین طبیعی است که گاه قانون‌گذار استفاده از عفو را مقید به شرایطی نماید مانند این که ممکن است استفاده از عفو را در بعضی از جرایم به شرطی مانند گذشت شاکی خصوصی و یا ترمیم خسارت‌های وی موکول نماید.

۳۸- گزینه «۴» عفو همه آثار محکومیت را در برمی‌گیرد. در نتیجه، عفو هم مجازات اصلی را شامل می‌شود و هم مجازات‌های تبعی و تکمیلی را. به علاوه چون آثار محکومیت کیفری را زایل کرده فرد را از حقوق اجتماعی نیز محروم نمی‌کند.

۳۹- گزینه «۱» گذشت موجب صدور قرار موقوفی تعقیب خواهد شد. همچنین قرار منع تعقیب اصولاً در مواردی است که جرم ارتکاب نیافته باشد و یا فرد مرتکب آن جرم نشده باشد. اما در این جا جرم ارتکاب یافته و فرد مرتکب آن جرم شده ولی با گذشت شاکی یا مدعی خصوصی تعقیب متوقف شده در نتیجه قرار موقوفی تعقیب صادر خواهد شد.

۴۰- گزینه «۲» با استناد به تبصره ۲ ماده ۱۰۱ که می‌گوید: تأثیر گذشت قیم اتفاقی با دادستان است.

۴۱- گزینه «۲» طولانی‌ترین مرور زمان تعقیب کیفری حداکثر ۱۵ سال و کوتاه‌ترین مرور زمان تعقیب ۳ سال است.

۴۲- گزینه «۱» همه تعزیرات مشمول قاعده مرور زمان به عنوان یکی از اسباب سقوط دعوی مورد پذیرش واقع شده‌اند و محدودیتی در تعزیرات اعمال نشده است.

۴۳- گزینه «۲» با استناد به ماده ۱۰۶ قانون مجازات اسلامی که می‌گوید: در جرایم تعزیری قابل گذشت هرگاه متضرر از جرم در مدت یکسال از تاریخ اطلاع از وقوع جرم شکایت نکند، حق شکایت کیفری او ساقط می‌شود.

۴۴- گزینه «۱» زیرا تا وقتی که ملک در دفتر املاک ثبت نشده است، تقاضاکننده در مقام تثبیت مالکیت خود بوده و عمل در حال استمرار بوده است.

۴۵- گزینه «۳» با استناد به تبصره ۲ ماده ۱۰۷ که می‌گوید: مرور زمان اجرای احکام دادگاه‌های خارج از کشور درباره اتباع ایرانی در حدود مقررات و موافقت نامه‌های قانونی، مشمول مقررات این ماده است.

۴۶- گزینه «۱» در گزینه ۲ شرط بیان شده نادرست بوده و مخالف با متن ماده ذکر شده می‌باشد. در واقع چه محکومیت‌ها در یک حکم باشند یا در احکام متفاوت، باز هم شروع به اجرای هر یک سبب خواهد شد که مرور زمان سایر محکومیت‌هایی که در مورد آن فرد صادر شده است قطع شود و نادرستی گزینه‌های ۳ و ۴ نیز مشخص است.

۴۷- گزینه «۱» در تبصره ۲ ماد ۱۱۵ تعزیرات منصوص شرعی را از قواعد مرور زمان مستثنی داشته است.

۴۸- گزینه «۳» با استناد به ماده ۱۱۸ قانون مجازات اسلامی که می‌گوید: متهم می‌تواند تا قبل از قطعیت حکم، ادله مربوط به توبه خود را حسب مورد به مقام تعقیب یا رسیدگی ارائه نماید.

۴۹- گزینه «۳» با توجه به قسمت انتهایی ماده ۱۱۹ قانون مجازات اسلامی که در صورت وقوع تردید و یا شک در وقوع جرم، جرم مذکور ثابت نمی‌شود. این قاعده بسیار نزدیک به قاعده تفسیر به نفع متهم است و این قاعده نیز از نتایج اصل براءت است که قانون‌گذار آن را در مورد همه نوع از جرایم به کار برده است.

۵۰- گزینه «۱» ماده ۱۲۱ قانون مجازات اسلامی که چهار حد را از اعمال قاعده درء استثناء کرده است. این چهار حد عبارتند از: افساد فی الارض، محاربه، سرقت و قذف در سایر حدود قاعده درء اجراء خواهد شد و همچنین است در مورد تعزیرات چرا که در این مبحث هیچ کدام از تعزیرات را از اعمال این قاعده مستثنی نشده است.

۵۱- گزینه «۴» مجازات‌های قصاص و دیات و حدود از جمله مجازات‌های شرعی و لایتنیراند برخلاف تعزیرات که بما یراه الحاکم و در اختیار حاکم است و اصل فردی کردن مجازات‌ها در تعزیرات قابل اعمال و اجراست.

۵۲- گزینه «۴» عنصر مادی این دو جرم نشان دهنده‌ی حالتی است که مرتکب در حالت و شیوه‌ای از زندگی قرار دارد و همین حالت او را در معرض ارتکاب جرم قرار می‌دهد.

۵۳- گزینه «۲» شروع به جرم مختص جرایم عمدی بوده و در غیر عمدی متصور نیست.

۵۴- گزینه «۱» با توجه به تبصره ماده ۱۲۲ قانون مجازات اسلامی البته در این تبصره نامی از جرم محال برده نشده ولی عبارت این تبصره بیان‌گر جرم محال است که در حکم شروع به جرم دانسته شده است.

۵۵- گزینه «۲» قانون‌گذار شروع به جرم را فقط در مورد جرایم عمدی قابل تحقق می‌داند که «قصد ارتکاب جرم» در آن وجود دارد و در مورد جرایم غیرعمدی به دلیل فقدان قصد نظری به تحقق شروع به جرم ندارد. حتی اگر از سوی مرتکب و مجرم خطا و سهل‌انگاری مشخص و قابل سرزنشی رخ داده باشد. تصور شروع به جرم در جرایم غیرعمدی نیز دشوار است زیرا قصد مجرمانه که یکی از پایه‌های اصلی شروع به جرم در کنار فعل بزهکارانه به شمار می‌رود، وجود ندارد.

۵۶- گزینه «۱» ماده ۱۲۴ قانون مجازات اسلامی که قصد ارتکاب جرم و همچنین عملیات و اقداماتی را که مقدمه‌ی جرم باشد شروع به جرم نمی‌شناسد و قابل مجازات نخواهند بود مگر این که اقدامات انجام گرفته جرم مستقلی باشند که در این صورت فرد به مجازات همان جرم مستقل محکوم خواهد شد و به مجازات شروع به جرم محکوم نمی‌شود.

۵۷- گزینه «۱» مجازات شرکای جرم غیرعمدی مانند مجازات شرکای جرایم عمدی همان مجازات فاعل مستقل جرم دانسته شده است.

۵۸- گزینه «۲» با توجه به این که فعل معاون وابسته به مجرم اصلی است و تا زمانی که مجرم شروع به اجرای جرم نکرده باشد معاونت نیز رخ نداده است در نتیجه در این جا تشویق کننده قابل مجازات نخواهد بود.

۵۹- گزینه «۴» برای تحقق معاونت در جرم، وحدت قصد بین معاون و مباشر شرط است. همچنین تقدم و یا اقتران زمانی که بین عمل معاون و عمل مباشر جرم که در مورد آن توضیح داده شد.

۶۰- گزینه «۱» در صورتی که در شرع مجازات خاصی برای معاون در نظر گرفته نشده باشد نوبت به مجازات مقرر در این ماده می‌رسد. این نوع از معاونت در قتل که معاونت از طریق امساک و تسهیل وقوع قتل از این طریق می‌باشد در متون فقهی بدان اشاره شده است و در روایاتی از حضرت محمد (ص) مورد اشاره قرار گرفته است. مقصود از امساک این است که شخص ممسک (معاون)، دیگری را نگه می‌دارد، تا قاتل او را به قتل برساند. به شخص نگه‌دارنده «ممسک» می‌گویند که مجازات ممسک طبق روایات و متون فقهی حبس ابد است و منظور عبارت صدر ماده ۱۲۷ نیز چنین مواردی می‌باشد.

۶۱- گزینه «۲» این مورد یکی از موارد مذکور در آرای دیوان عالی کشور است. در واقع فرد در این جا با عمل خود سبب تسهیل وقوع جرم شده است که یکی از مصادیق معاونت در ماده ۱۲۶ می‌باشد.

۶۲- گزینه «۱» با استناد به ماده ۱۳۰ راجع به مجازات سردستگی که سیاق منطوق ماده دال بر اجبار است.

۶۳- گزینه «۳» سردستگی مشخصاً از علل مشدده‌ی کیفر می‌باشد که باعث اعمال حداکثر مجازات بر سردهسته گروه مجرمانه خواهد شد.

۶۴- گزینه «۳» اقدام احد از ورثه در انتقال سهم بقیه‌ی ورثه با جعل امضا از مصادیق ارتکاب جرم انتقال مال غیر بوده و به لحاظ داشتن عنصر مادی مشخص در ارتکاب جرم مورد از موارد تعدد معنوی خواهد بود.

۶۵- گزینه «۳» مجازات‌های حدی و قصاص در صورت تعدد باهم جمع می‌شوند، مگر این که در اثر اجرای مجازات حدی اجرای قصاص موضوعیت خود را از دست بدهد و یا این که اجرای مجازات حدی سبب به تأخیر افتادن اجرای قصاص گردد؛ در این حالت است که مجازات قصاص مقدم می‌شود.

۶۶- گزینه «۱» ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی حکم مواردی را که مجازات فاقد حداقل و حداکثر هستند نیز مشخص نموده و نحوه تعیین مجازات و میزان تشدید مجازات جرایم تعزیری را در این مورد تعیین کرده است.

۶۷- گزینه «۲» تبصره ۴ ماده ۱۳۴ جرایم تعزیری درجه هفت و هشت از قواعد مقررات تعدد جرم مستثنی هستند و در این جرایم مجازات جرایم ارتكابی باهم جمع می‌شوند.

۶۸- گزینه «۲» قاعده‌ی کلی آن است که اجرای مجازات‌های حدی و قصاص بر مجازات‌های تعزیری مقدم هستند و تنها موردی که استثناء شده است در این ماده آمده است.

۶۹- گزینه «۲» در صورتی که جرم قبلی مشمول مرور زمان شده باشد ارتکاب جرم بعد از آن سبب تحقق تکرار جرم نخواهد بود و فرد فقط به مجازات جرم ارتكابی محکوم می‌شود.

۷۰- گزینه «۱» بند ۲ ماده ۱۳۹ حالتی را بیان می‌کند که مجازات مقرر قانونی فاقد حداقل بوده و مجازات ثابت می‌باشد در این موارد امکان تخفیف تا نصف مجازات وجود دارد.

۷۱- گزینه «۳» طرفداران این مکتب انسان را فاقد اختیار و اراده دانسته و ارتکاب جرم را ناشی جبر محیطی و زیستی می‌دانند و با همین اعتقاد به نفی مسئولیت کیفری پرداخته و معتقدند مجرم در قبال اعمال خود مسئولیت اخلاقی ندارد.

۷۲- گزینه «۲» اصل شخصی بودن در اسلام نیز پذیرفته شده و از آن تحت عنوان قاعده لاضرر و لاضرار یاد می‌شود در واقع با توجه به این قاعده نمی‌توان هیچ کس را به خاطر عمل دیگری مؤاخذه و مجازات نمود.

۷۳- گزینه «۲» با توجه به ماده ۱۴۲ قانون مجازات اسلامی که مسئولیت کیفری ناشی از عمل دیگری را به طور محدود و تنها در دو مورد، مورد پذیرش قرار داده است و اصل بر شخصی بودن مسئولیت جزایی است.

۷۴- گزینه «۱» اصل بر مسئولیت شخص حقیقی است و مسئولیت کیفری شخص حقوقی به صورت محدود و استثنایی مورد پذیرش واقع شده است.

۷۵- گزینه «۴» انگیزه که همان هدف مع‌الواسطه و غیرمستقیم از ارتکاب جرم است تأثیری در تحقق جرم ندارد و تنها در صورت وجود انگیزه شرافتمندانه فردی تواند از تخفیف مجازات برخوردار شود و برخلاف گزینه ۱ یکی از عناصر تشکیل‌دهنده مجازات نیست. همچنین در گزینه ۲ انگیزه یکسان نیست و بسته به نوع جرم و شرایط آن انگیزه می‌تواند مختلف و متفاوت باشد.

۷۶- گزینه «۲» در تحقق جرم عمدی دو شرط را لازم دانسته است، علم مرتکب به موضوع جرم و همچنین احراز قصد مرتکب در ارتکاب رفتار مجرمانه.

۷۷- گزینه «۴» جرم مطلق یا صوری جرمی است که وصف مجرمانه صرفاً به صورت یا ظاهر فعل یا ترک فعل تعلق خواهد گرفت و در توصیف مجازات اخذ نتیجه‌ی زیان بار ضروری نیست.

۷۸- گزینه «۲» جرایم مقید یا جرایم مادی جرایمی هستند که وقوع آن‌ها منوط به تحقق نتیجه مجرمانه است. در نتیجه این عبارت ماده بیان‌گر عنصر روانی جرایم مقید است و برای ارتکاب و تحقق جرایم مقید علاوه بر قصد مجرمانه باید مرتکب قصد نتیجه و یا علم به وقوع آن را نیز داشته باشد برخلاف جرایم مطلق که به صرف وجود قصد مجرمانه و علم به موضوع جرم، جرم تحقق خواهد یافت.

۷۹- گزینه «۲» در ماده ۱۴۵ (در تبصره) مصادیق تقصیر ابرشمرده است ولی تعریفی از این مصادیق ارائه نداده و برای تعریف باید به قانون مدنی مراجعه شود.

۸۰- گزینه «۲» علت نادرستی سایر گزینه‌ها بدین شرح است: در گزینه ۱ نوعی بودن علت رافعه نادرست می‌باشد چون این علت نوعی نیستند بلکه شخصی بوده و همچنین، علت موجهه شخصی نمی‌باشند بلکه نوعی می‌باشند همچنین در علت موجهه جرم محقق نمی‌شود. نادرستی گزینه ۴ از آن جهت است که در علت رافعه جرم محقق می‌شود و همچنین مسئولیت مدنی نیز وجود دارد اما علت موجهه جرم است که جرم محقق نمی‌شود.

۸۱- گزینه «۲» باتوجه به ماده ۱۴۷ قانون مجازات اسلامی که سن بلوغ را براساس موازین فقهی برای دختر و پسر تعیین کرده است و با رسیدن به این سن فرد بالغ مسئولیت کیفری خواهد داشت.

۸۲- گزینه «۳» ماده ۶ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری، جنون را یکی از مواردی می‌داند که سبب موقوفی تعقیب خواهد شد. در نتیجه بازپرس ملزم به صدور قرار موقوفی تعقیب می‌باشد.

۸۳- گزینه «۴» در جرایم حدی حدوث جنون بعد از صدور حکم قطعی تأثیری بر اجرای مجازات حدی ندارد و در هر صورت مجازات حدی بر مجنون اجرا خواهد شد.

۸۴- گزینه «۲» در مجازات‌هایی که جنبه‌ی حق‌الناسی دارند مانند قصاص، دیه و ضرر و زیان ناشی از جرم، عارض شدن جنون مانع تعقیب و رسیدگی نخواهد بود.

۸۵- گزینه «۱» چون با استناد به ماده ۱۴۴، از شرایط مسئولیت کیفری قصد در ارتکاب رفتار مجرمانه است و در این مورد قصد فرد زایل است و دچار نوعی اجبار شده است.

۸۶- گزینه «۲» یکی از شرایط تحقق اضطراب و ضرورت عدم ایجاد عمدی خطر توسط شخص مضطر است که در صورت ایجاد خطر عمدی نمی‌تواند از اضطراب به عنوان عامل موجهه جرم بهره برد.

۸۷- گزینه «۲» تفاوتی نمی‌کند که خطر شدید در حالت ضرورت منشاء درونی داشته باشد یا بیرونی؛ بنابراین فردی که از روی بیماری یا تشنگی یا گرسنگی مرتکب جرمی مثل سرقت می‌شود بدلیل برخورداری از حالت اضطراب مجرم محسوب نمی‌شود.

۸۸- گزینه «۴» ماده ۱۵۳ قانون مجازات اسلامی

۸۹- گزینه «۲» دفاع مشروع یکی از علل توجیه‌کننده جرم می‌باشد این علل که عینی و بیرونی هستند که سبب اباحه جرم می‌شوند و عمل مجرمانه عنوان مجرمانه نخواهد داشت در واقع عنصر قانونی جرم ارتكابی منتفی خواهد شد.

۹۰- گزینه «۱» در دفاع مشروع شخص متعدی نمی‌تواند ضرر و زیان مادی خود را از شخص دفاع‌کننده مطالبه کند. زیرا متجاوز خود موجب خسارات را فراهم کرده و از ناحیه‌ی دفاع‌کننده تقصیری حادث نشده، تا بتوان او را مستحق درخواست جبران خسارت دانست. همچنین قانون مسئولیت مدنی در ماده ۱۵ خود نیز بر این امر صحت گذاشته است. در این ماده آمده است: «کسی که در مقام دفاع مشروع موجب خسارت بدنی یا مالی شخص متعدی شود مسئول خسارت نیست مشروط بر این که خسارت وارده برحسب متعارف متناسب با دفاع باشد».

۹۱- گزینه «۴» با استناد به تبصره ۱ ماده ۱۵۶ که می‌گوید: دفاع از نفس، ناموس، عرض، مال و آزادی تن دیگری در صورتی جایز است که او از نزدیکان دفاع‌کننده بوده یا مسئولیت دفاع از وی بر عهده دفاع‌کننده بوده یا ناتوان از دفاع بوده یا تقاضای کمک نماید یا در وضعیتی باشد که امکان استمرار نداشته باشد.

۹۲- گزینه «۳» مقاومت در مقابل قوای انتظامی و سایر ضابطان دادگستری در هنگام انجام وظیفه دفاع محسوب نمی‌شود مگر در یک حالت، و آن زمانی است که حسب ادله و قرائن خوف آن باشد که عملیات آنان موجب قتل، جرح، تعرض به عرض یا ناموس یا مال گردد و همچنین از حدود وظیفه خود خارج شده باشند. در این حالت مقاومت در برابر آنان دفاع محسوب می‌شود. علت نادرستی گزینه ۴ اشاره آزادی تن می‌باشد در صورتی که آزادی تن از موضوعات دفاع در برابر قوای انتظامی و سایر ضابطان دادگستری نیست.

۹۳- گزینه «۲» چرا که مدیر مدرسه از جمله اولیاء قانونی و سرپرستان صغار محسوب نمی‌شود باتوجه به بند ۴ ماده ۱۵۸ قانون مجازات اسلامی، در نتیجه وی مرتکب جرم شده و مسئولیت کیفری نیز خواهد داشت.

۹۴- گزینه «۴» باتوجه به بند ۵ ماده ۱۵۸ قانون مجازات اسلامی در بند ۵ ماده ۱۵۸ قانون مجازات اسلامی برای عملیات ورزشی و حوادث ناشی از دو شرط را ذکر نموده است برای جرم محسوب نشدن باید هر دو شرط مذکور تحقق یابد.

۹۵- گزینه «۳» برای عدم مجازات مأمور، تحقق هر دو شرط مذکور ضروری است. در صورت عدم تحقق شرایط آمر و مأمور هر دو به مجازات مقرر در قانون محکوم می‌شوند.

۹۶- گزینه «۲» با استناد به ماده ۱۶۲ که می‌گوید: هرگاه ادله‌ای که موضوعیت دارد فاقد شرایط شرعی و قانونی لازم باشد، می‌توان به عنوان اماره قضایی مورد استناد قرار بگیرد، مشروط بر اینکه همراه با قرائن و امارات دیگر موجب علم قاضی شود.

۹۷- گزینه «۳» اقرار به عنوان یکی از ادله جرم تنها زمانی معتبر است که اقرار از طرف خود شخص صورت گرفته باشد در غیر این صورت اقرار محسوب نخواهد شد.

۹۸- گزینه «۲» با توجه به ماده ۱۶۹ قانون مجازات اسلامی چنین اقراری فاقد اعتبار است و دادگاه مکلف به تحقیق مجدد از متهم خواهد بود.

۹۹- گزینه «۴» با استناد به ماده ۱۷۳ که می‌گوید: انکار بعد از اقرار موجب سقوط مجازات نیست به جز در اقرار به جرمی که مجازات آن رجم یا حد قتل است که در این صورت در هر مرحله، ولو در حین اجرای مجازات مزبور ساقط و به جای آن در زنا و لواط صد ضربه شلاق و در غیر آن‌ها حبس تعزیری درجه پنج ثابت می‌گردد.

۱۰۰- گزینه «۲» با استناد به ماده ۱۷۵ که می‌گوید: شهادت شرعی آن است که شارع آن را معتبر و دارای حجیت دانسته است، اعم از آنکه مفید علم باشد یا نباشد.

۱۰۱- گزینه «۲» یکی از شرایط شهادت، نداشتن خصومت با طرفین دعوی می‌باشد ولی چون در این مورد به نفع طرف مورد خصومت خود شهادت می‌دهد وی از تهمت انتقام‌جویی و کینه‌توزی مبری می‌شود و شهادت وی پذیرفته می‌شود و فرقی نمی‌کند خصومت در زمان تحمل شهادت وجود داشته باشد یا در زمان اداء شهادت.

۱۰۲- گزینه «۱» با استناد به ماده ۱۸۲ قانون مجازات اسلامی باید وحدت موضوع شهادت و خصوصیات مؤثر در اثبات جرم بین شهود یکسان باشد.

۱۰۳- گزینه «۱» گزینه ۲ در تبصره ۱ ماده ۱۸۸ بیان شده است و گزینه‌های ۳ و ۴، در ماده ۱۸۸ مورد اشاره قرار گرفته‌اند. در نتیجه تنها گزینه نادرست گزینه ۱ می‌باشد که برخلاف تبصره ۲ ماده ۱۸۸ می‌باشد.

۱۰۴- گزینه «۲» شاهد شرعی قابل جرح و تعدیل است و طرفین دعوی می‌توانند شهود ارائه شده از سوی طرف مقابل را به چالش بکشند و یا برای تأیید شهود ارائه شده از طرف خود شهود دیگری معرفی کنند.

۱۰۵- گزینه «۱» زنا علاوه بر شهادت چهار مرد با شهادت دو مرد و چهار زن نیز ثابت می‌شود مگر در مواردی که مجازات زنا حد رجم و یا اعدام باشد که در این‌جا فقط با شهادت چهار مرد و یا شهادت سه مرد و دو زن به اثبات می‌رسد.